

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот
Скопје

Ревидиран Финансиски извештаи за годината
што завршува на 31 декември 2021 година

СОДРЖИНА	Страна
Финансиски извештаи	
Независно мислење на ревизорот	1-2
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	3-5
Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)	6-9
Извештај за промени во главнината	10-11
Извештај за паричните текови	12-13
Белешки кон финансиските извештаи	14-61
Додаток 1- Годишен извештај	
Додаток 2- Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Кроација Осигурување Живот АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи (страна од 3 до 61) на Кроација Осигурување Живот АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2021 година и извештај за сеопфатната добивка, извештај за промените во капиталот и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Кроација Осигурување Живот АД Скопје (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Кроација Осигурување Живот АД Скопје на ден 31 декември 2021 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Останато

Ревизијата на финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2020 беше извршена од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 28 април 2021 година има известно дека финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Кроација Осигурување Живот АД Скопје на ден 31 декември 2020 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2021 година.

Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 25 март 2022 година

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)

Година што завршува на 31 декември 2021

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		849.982.468	803.728.731
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	683.035.007	653.137.013
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	688.281.884	654.531.544
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		0	0
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		0	0
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		0	0
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		2.374.132	2.146.450
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		3.133.835	-284.538
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		0	0
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		261.090	467.381
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	164.571.960	146.002.476
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		0	0
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		0	0
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		0	0
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		0	0
3. Приходи од камати	216	9.1	129.068.414	124.366.148
4. Позитивни курсни разлики	217		13.356.287	7.094.158
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	18.3,19	21.584.699	14.144.728
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		562.560	397.442
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	0
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		562.560	397.442
6.3 Останати финансиски вложувања	222		0	0
7. Останати приходи од вложувања	223		0	0
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		0	0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		0	0
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	2.375.501	4.589.242
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		755.747.581	704.837.255
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	303.286.885	240.564.106
1. Бруто исплатени штети	228		293.627.725	237.694.640
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		0	0
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		0	0
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		0	1.051.879
5. Промени во бруто резервите за штети	232		9.659.160	3.921.345
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување	233		0	0
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	234		0	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	12	184.001.798	253.407.803
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		184.001.798	253.407.803
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		184.001.798	253.407.803

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		0	0
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		0	0
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		0	0
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		0	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		0	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување	244		0	0
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		77.903.384	51.724.615
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		77.903.384	51.724.615
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување	247			0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		0	0
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		0	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	158.273.145	143.485.123
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252		103.574.161	93.863.483
1.1 Провизија	253		54.639.013	56.723.407
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а		35.286.131	29.729.128
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		13.649.017	7.410.948
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		0	0
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	13	54.698.984	49.621.640
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.150.673	3.959.022
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		20.637.733	17.485.550
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		13.109.978	10.911.307
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.225.991	1.047.664
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		4.954.348	4.650.790
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		0	0
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		1.347.416	875.789
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		1.775.823	2.266.074
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		29.134.755	25.910.994
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		23.586.649	21.744.247
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.030.970	1.632.616
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		3.517.136	2.534.131
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	21.043.067	11.346.794
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		0	0
2. Трошоци за камати	263		0	0
3. Негативни курсни разлики	264		16.687.596	199.716
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265	18.3,19	4.355.471	11.147.078
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		0	0
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		0	0
5.3 Останати финансиски вложувања	269		0	0
6. Останати трошоци од вложувања	270		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		6.447.095	6.170.163
1. Трошоци за превентива	272		0	0
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		6.447.095	6.170.163
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	20	3.870.025	-3.962.384
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	922.182	2.101.035
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		94.234.887	98.891.476
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	16	10.224.304	10.288.823
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		84.010.583	88.602.653
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0

Белешките од 1 до 32 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 28.02.2022 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контроли

Афродита Мицковска

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
На 31 декември 2021 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
			АКТИВА	АКТИВА
A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	3.870.601	3.278.938
1. Гудвил	002		0	0
2. Останати нематеријални средства	003		3.870.601	3.278.938
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	3.659.061.461	3.421.912.128
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007		0	0
1.2 Градежни објекти	008		0	0
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010		0	0
2.2 Градежни објекти	011		0	0
2.3 Останати материјални средства	012		0	0
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	18	35.716.226	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		0	0
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		0	0
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		35.716.226	0
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		0	0
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		0	0
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		0	0
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		0	0
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	3.623.345.235	3.421.912.128
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	18.1	300.769.123	301.085.951
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		0	0
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		300.769.123	301.085.951
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18.2	2.703.572.929	2.265.604.501
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		0	0
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		2.703.572.929	2.265.604.501
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		0	0
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		0	0
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18.3	39.957.063	59.787.794

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		0	0
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		0	0
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		0	0
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		39.957.063	59.787.794
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	18.4	579.046.120	795.433.882
4.1 Дадени депозити	036		518.495.794	731.500.186
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038		60.550.326	63.933.696
4.4 Останати пласмани	039		0	0
5. Деривативни финансиски инструменти	040		0	0
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		0	0
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		1.176.331	915.241
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		1.176.331	915.241
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		0	0
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		0	0
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		0	0
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047		0	0
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		0	0
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИН. ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТ. РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050	19	173.814.561	96.871.220
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052		0	0
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Г. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		116.933.491	118.987.025
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	20	40.248.938	38.382.578
1. Побарувања од осигуреници	056		40.248.938	38.382.578
2. Побарувања од посредници	057		0	0
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		0	0
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		1.050.713	1.051.879
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		0	0
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		1.050.713	1.051.879
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		0	0
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	21	75.633.840	79.552.568
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		0	0
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		74.773.529	79.016.776

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

З. Останати побарувања	066		860.311	535.792
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		0	0
E. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		19.718.037	21.733.458
I. МАТЕР. СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШ. НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	3.348.314	4.575.685
1. Опрема	070		2.114.329	2.646.975
2. Останати материјални средства	071		1.233.985	1.928.710
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	22	46.378.439	17.055.773
1. Парични средства во банка	073		40.658.072	12.754.547
2. Парични средства во благајна	074		8.603	11.045
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		5.711.602	4.289.210
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		162	971
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		0	102.000
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	23	3.499.604	4.562.288
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080		0	0
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		3.499.604	4.562.288
З. НЕТЕК. С-ВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		0	0
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Е+Ж+З)	083		4.008.082.802	3.668.260.298
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		0	0
ПАСИВА			ПАСИВА	ПАСИВА
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		597.745.184	513.734.601
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	24	184.131.750	184.131.750
1. Запишан капитал од обични акции	087		184.131.750	184.131.750
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		0	0
3. Запишан а неуплатен капитал	089		0	0
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		0	0
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		0	0
1. Материјални средства	092		0	0
2. Финансиски вложувања	093		0	0
3. Останати ревалоризациони резерви	094		0	0
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	24	111.329.374	81.795.156
1. Законски резерви	096		121.095.344	91.561.126
2. Статутарни резерви	097		0	0
3. Резерви за сопствени акции	098		0	0
4. Откупени сопствени акции	099		9.765.970	9.765.970
5 Останати резерви	100		0	0
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		218.273.477	159.205.042
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		0	0
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		84.010.583	88.602.653
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		0	0
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		0	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25	3.178.664.195	2.981.869.402
I. Бруто резерви за преносни премии	107		11.938.288	8.804.453
II. Бруто математичка резерва	108	25.1	3.142.838.261	2.958.836.463
III. Бруто резерви за штети	109		23.887.646	14.228.486
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		0	0
V. Бруто еквализациона резерва	111		0	0
VI. Бруто останати технички резерви	112		0	0
Г. БРУТО ТЕХ. РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТ. РИЗИК	113	26	177.889.082	99.985.698

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидиани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		1.970.762	1.511.261
1. Резерви за вработени	115		1.970.762	1.511.261
2. Останати резерви	116		0	0
Г. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	27	1.341.304	5.032.946
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		1.341.304	5.032.946
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУР. КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121		50.251.636	66.126.390
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		17.853	1.000
1. Обврски спрема осигуреници	123		17.853	1.000
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	0
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		0	0
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		0	0
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		0	0
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	28	50.233.783	66.125.390
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		46.948.179	63.034.805
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	0
3. Останати обврски	133		3.285.604	3.090.585
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		220.639	0
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З+С	136		4.008.082.802	3.668.260.298
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	0

Белешките од 1 до 32 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

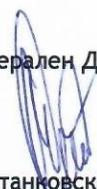
Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 28.02.2022 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

Афродита Мицковска

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризацио на резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	184.131.750	0	74.959.947	0	0	0	74.956.947	9.765.970	0	125.996.684	49.812.537	425.131.948
Промена во сметководствените политики	I1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	I2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари претходната деловна година - исправено	II	184.131.750	0	74.956.947	0	0	0	74.956.947	9.765.970	0	125.996.684	49.812.537	425.131.948
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	88.602.653	88.602.653
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	88.602.653	88.602.653
Несопственички промени во капиталот	III2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IV.	0	0	16.604.179	0	0	0	16.604.179	0	0	33.208.358	-49.812.537	0
Зголемување, намалување на акционерскиот капитал	IV1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IV3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IV4	0	0	16.604.179	0	0	0	16.604.179	0	0	33.208.358	-49.812.537	0
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	184.131.750	0	91.561.126	0	0	0	91.561.126	9.765.970	0	159.205.042	88.602.653	513.734.601
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	184.131.750	0	91.561.126	0	0	0	91.561.126	9.765.970	0	159.205.042	88.602.653	513.734.601
Промена во сметководствените политики	VI1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари тековната деловна година - преправено	VII	184.131.750	0	91.561.126	0	0	0	91.561.126	9.765.970	0	159.205.042	88.602.653	513.734.601
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84.010.583	84.010.583
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84.010.583	88.602.653
Несопственички промени во капиталот	VIII2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2021

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несповственички промени во капиталот	VIII2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IX	0	0	29.534.218	0	0	0	29.534.218	0	0	59.068.435	-88.602.653	0	0
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IX3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IX4	0	0	29.534.218	0	0	0	29.534.218	0	0	59.068.435	-88.602.653	0	0
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	184.131.750	0	121.095.344	0	0	0	121.095.344	9.765.970	0	218.273.477	84.010.583	597.745.184	

Белешките од 1 до 32 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 28.02.2022 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

 Афродита Мицковска

Генерален Директор

 Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2021

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	682.546.665	653.552.750
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	682.545.499	653.552.750
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	0	0
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	1.166	
4. Примени камати од работи на осигурување	304	0	0
5. Останати приливи од деловни активности	305	0	
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	484.387.334	389.967.987
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	293.610.872	237.697.146
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	0	0
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	2.372.966	3.198.329
4. Надоместоци и други лични расходи	310	21.954.055	20.620.655
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	147.537.839	114.979.365
6. Платени камати	312	0	0
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	13.915.946	11.809.019
8. Останати одливи од редовни активности	314	4.995.656	1.663.473
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	198.159.331	263.584.763
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	0	0
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	133.311.661	118.444.834
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318		
2. Приливи по основ на материјални средства	319		194.524
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320		
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321		
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322		
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323		
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324		
8. Приливи од камати	325	133.311.661	118.250.310
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	302.148.326	274.646.466
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	591.663	0
2. Одливи по основ на материјални средства	328	1.923.302	1.119.941
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329		

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Неревидирани Финансиски извештаи за годината што завршува на 31
декември 2021

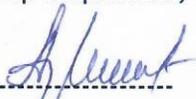
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	35.716.226	
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331		
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	263.917.135	273.526.525
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333		
8. Одливи од камати	334		
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	168.836.665	156.201.632
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	В		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	0	0
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338		
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339		
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340		
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	0	0
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342		0
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343		
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344		
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	0	0
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	815.858.326	771.997.584
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	786.535.660	664.614.453
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	29.322.666	107.383.131
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	0	0
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	132.055.959	24.672.828
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-115.000.186	
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	46.378.439	132.055.959

Белешките од 1 до 32 претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање на 28.02.2022 год. од страна на Генерален Директор на Кроациа Осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје и ќе бидат предмет на разгледување и одобрување од страна на Одборот на директори и од страна на акционерите на датум кој дополнително ќе биде определен.

Директор за финансии, сметководство и контролинг

 _____
 Афродита Мицковска

Генерален Директор

 _____
 Маја Станковска Костова

ДОДАТОК 1

---

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Класа 19 - Осигурување живот- дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година
- Класа 1 - Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година.
- Класа 2 - Здравствено осигурување - дозвола согласно со решение број УП 07-1-177 од 29.04.2013
- Класа 21 - Осигурување живот поврзано со удели и инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик во врска со промената на вредноста на инвестициските купони или други хартии од вредност на инвестициски фондови - дозвола согласно со решение број УП 19-1-386 од 23.08.2016.

Како основач со 95% сопственост на капиталот се јавува Кроација Осигурување дд Загреб, ул. Ватрослава Јагича бр.33 Загреб, Хрватска. Останатите 5% се сопственички акции на КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје. Крајно матично друштво е Адрис Група дд Ровињ, Хрватска.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР, поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 100 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Костурски Херои бр.38, општина Центар, 1000 Скопје.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2021 година изнесува 77 вработени (2020: 72 вработени).

Членови на Одбор на Директори

Одборот на Директори на КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, во 2021 година работеше во состав:

- г. Ванчо Бален, Претседател на Одбор на Директори
- г. Марио Батарило, Неизвршен член на Одборот на Директори
- г-ѓа Маја Станковска Костова, Извршен член на Одбор на Директори
- г. Огнен Блажевски, Неизвршен независен член на Одборот на Директори.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во сите материјални аспекти, во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 107/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/2016, 30/16, 61/16, 64/18, 120/2018, 239/18 и 290/2020), законските одредби од Законот за супервизија на осигурувањето (Сл. Весник на РМ бр. 27/2002, 84/2002, 98/2002, 33/2004, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/2011, 112/2011, 7/2012, 30/2012, 45/2012, 60/2012, 64/2012, 23/2013, 188/2013,

ДОДАТОК 1

---

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/18, 198/18, 101/2019, 31/2020 и 2015/2021) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ 7 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20, КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применуваат од страна на Друштвото.

Согласно Законот за супервизија на осигурувањето, (Службен весник на РМ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 43/2014, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018, 101/2019 и 31/2020), Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО) има пропишано подзаконски акти и правилници од кои ги издвојуваме следниве:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Сл. весник на РСМ 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021)
- Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016 и 170/2019);
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (Сл. весник на РСМ 64/2011, 127/2014, 61/2016, 36/2019 и 107/2020)
- Правилник за вложување на средствата на математичка резерва кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови, кога осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик, вренување, начин и рокови за известување (Сл. Весник на РСМ 122/2019)
- Правилник за видови и опис на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување или реосигурување (Сл. Весник на РСМ бр. 5/2011, 64/2011, 61/2016, 170/2019 и 96/2020)
- Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. Весник на РСМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019)
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување (Сл. весник на РСМ 30/2012, 61/2016 и 36/2019)
- Детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување;
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (Сл. весник на РМ 64/2011 и 61/2016)
- Правилник за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета и/или осигурен износ во функција на подобра заштита на правата на осигурениците (Сл.весник 224/2020)
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (Сл. весник на РМ 67/2011)
- Правилник за детална содржина на потврдата за актуар (Сл. весник на РСМ 2014, 170/2019)
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солветност (Сл. весник на РМ 5/ 2011, 41/2011 и 61/2016)
- Правилник за методот за вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на деловните биланси (Сл. весник на РМ 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020)
- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (Сл. Весник на РМ 158/2010, 169/2010, 41/2011, 187/2013 и 318/2020)
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 167/2011, 189/2013, 22/2016).

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.1. Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

- Правилник за минималните стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурително брокерски друштва и друштва за застапување во осигурување (Сл. весник 260/2020)

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирани погоре.

Промени во подзаконска регулатива на Агенцијата за супервизија на осигурувањето

Во текот на 2020 година, Агенцијата за супервизија на осигурувањето донесе нов „Правилник за минимални стандарди на информациските системи на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување“ (Сл. Весник 260/2020) со ефективна примена од 01 јануари 2021 година.

Во насока на исполнување на барањата за усогласување Агенцијата достави Матрица за спроведување на обврски на друштвата за 2021 година во која детално ги предвидува роковите за усогласување со одделните барања од Правилникот за минимални стандарди на информациските системи. Друштвото активно работи на сите барања за усогласување од Правилникот и се очекува комплетно да биде усогласено во предвидените рокови. Потребните усогласувања не резултираат со значајни промени во системите на Друштвото.

Понатаму, согласно одлуката донесена во јануари 2021 година, чијашто примена се однесува на договори склучени после 1 мај 2021 година, во пресметка на математичката резерва ќе се користи стапка помала или еднаква од поголемото од следниве две:

А. 1,5%

Помало од:

Б. 60% од тежинскиот просечниот принос од вложувања на МР во последните 3 години

В. 60% од тежинскиот просечен принос од вкупните вложувања во последните 3 години.

Друштвото активно ја следи состојбата на стапка на приноси од вложување и ќе превзема соодветни мерки.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за вложувањата кои се чуваат до доспевање кои се признаени според методата на амортизирана набавна вредност и вложувањата расположливи за продажба и вложувањата за тргување кои се мерат според методот на објективна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.3 Користење на проценки и расудувања (продолжува)

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и/или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), која е функционална валута на Друштвото.

2.5. Значајни сметководствени политики и проценки и влијанието на COVID-19 пандемијата

Постоењето на коронавирусот (COVID-19) беше потврдено и на почетокот на 2021 година, а истиот се прошири за многу краток период и доби размери на пандемија почнувајќи од март 2020 година. Ваквата состојба имаше влијание на светската економија и финансиските пазари вклучувајќи ја и македонската економија. Како резултат на настанатата состојба со COVID-19 пандемијата, Друштвото дополнително ја анализираше соодветноста на сметководствените политики, оценките и претпоставките кои беа користени и во текот на 2021 година и нивното влијание на финансиската позиција, паричните текови и резултатот од работењето.

Управување со ризици и претпоставка на континуитет

Друштвото редовно ги следи тековните и потенцијалните ризици и континуирано и одговорно управува со нив. Ризиците кои беа идентификувани на ниво на Кроацيا Групацијата и Друштвото а беа под влијание на неповолните економски движења поради COVID-19 пандемијата се однесуваа на: волатилноста на добивките од вложувањата како последица на движењата на финансиските пазари, зголемен кредитен ризик како и зголемување на исправките на вредност на побарувањата од договорите за осигурување и зголемениот број на откупи на полиси за животно осигурување. Во текот на 2021 година, ризичниот профил на Друштвото не отстапува значајно во однос на претходните периоди година земајќи ги предвид промените на финансискиот пазар и новите вложувања во портфолиото во текот на периодот. Друштвото не е изложено на каматен ризик затоа што сите вложувања се во инструменти со фиксна каматна стапка. Во текот на 2021 година, нема забележителен раст на откупи на полиси за животно осигурување споредено со претходните години, како и неплаќање на полиси поради кризата со КОВИД - 19.

Ликвидноста и капиталната адекватност на Друштвото континуирано се следи и е оценета како соодветна. Како резултат на тоа, може да се заклучи дека примената на претпоставката на континуитет е исто така соодветна.

ДОДАТОК 1

---

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.5. Значајни сметководствени политики и проценки и влијанието на COVID-19 пандемијата (продолжува)

Поради неизвесноста со развојот на COVID-19 пандемијата Друштвото активно ја следи состојбата со COVID-19 пандемијата и доколку оцени ќе превземе дополнителни мерки во согласност со добрите деловни практики.

Обезвреднување и мерење на објективна вредност на финансиски средства

Нема значајни промени на финансикиот пазар во земјата во текот на 2021 година кои би предизвикале промени во мерењето на финансиските средства како и преоценка на соодветноста на објективната вредност и проценка на евентуално обезвреднување на вложувањата кои се класифицираат како расположливи за продажба. Што се однесува до побарувањата, нема значаен пораст на доспеани побарувања, а соодветноста на критериумите користени за оценка на обезвреднувањето на побарувањата беше направено во согласност со законската регулатива усвоена од страна на АСО. За подетални анализи види белешка 3.8.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансикиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(а) Признавање и мерење

Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските. Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата.

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

Бруто полисирана премија

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанувањето на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии од незгода, операции и колективно осигурување, кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети и исплати на осигуреници

Трошоците по основ на штети по договори за осигурување ги вклучуваат:

- трошоците за настанати, пријавени и исплатени штети;
- трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети;
- трошоците за настанати, но непријавени штети.

Трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети и трошоците за настанати, но непријавени штети, ја преставуваат разликата во соодветните резерви по основ на договори за осигурување.

Настанатите штети и исплати на осигуреници ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети, како и исплати на осигуреници по основ на доживување кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година.

Настанатите штети и исплати на осигуреници исто така ги опфаќаат трошоците за подмирување на износите кои се исплатени по основ на откуп на полиси врз основа на таблица на откупни вредности.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и доколку се материјални, посебно се обелоденети. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Резервациите за штети се формираат по начелата на актуарската струка со употреба на соодветни статистички методи.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

Договори за осигурување на живот каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик

Вложувањата на средства кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик се признаваат како финансиски вложувања чувани за тргување. Овие финансиски вложувања се признаваат и се мерат согласно сметководствената политика објаснета во белешка 3.8 (в).

Уделите купени во корист на овие договори се вреднуваат на секој датум на известување користејќи ја вредноста на средствата на фондот на ниво на удел. Вреднувањето на уделот се пресметува и објавува јавно од страна на отворениот инвестициски фонд. Ова е стапката по која инвеститорот може да ја купи или продаде единицата на учество од издавачот. Друштвото претпоставува дека издавачот т.е. отворениот инвестициски фонд, како субјект подложен на посебна супервизија, користи потврдени единици за да ја утврди објективната вредност. Покрај тоа, инвестициските фондови се субјекти чии законски извештаи подлежат на задолжителна ревизија од страна на друштво за ревизија како и ризикот од вреднување е минимизиран преку независна проверка што ја извршува депозитарната банка на фондот.

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.3 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

3.4 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.6 Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2021 и 2020, се следните:

	Во денари <u>2021</u>	Во денари <u>2020</u>
ЕУР	61,6270	61,6940
УСД	54,3736	50,2353

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.6 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

Тековен данок на добивка

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% (2020: 10%) на денот на Извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се определува со примена на даночни стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба и кои се очекува да се применуваат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идните оданочиви добивки ќе бидат на располагање и ќе можат да се искористат за порамнување со времените разлики меѓу одложените даночни средства и обврски. Одложените даночните средства и обврски се нетираат само кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данокот на добивка наплатен од страна на истиот даночен орган, било да се од истото лице кое подлежи на оданочување или различни лица кои подлежат на оданочување, кои имаат намера да ги подмират износите на нетирана основа. Друштвото нема признаено одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2021 и 2020 година, бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми. Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 16.

3.7 Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во Извештајот за финансиската состојба според номинална вредност. За целите на подготовка на извештајот за парични текови, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување и орочени депозити со оригинален рок на достасаност од три или помалку месеци од датумот на стекнување.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти

Класификација

Друштвото ги класификува финансиските средства како: кредити и побарувања, средства коишто се чуваат до доспевање, средства расположливи за продажба и финансиски средства по објективната вредност низ билансот на успех. Друштвото ја одредува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање.

Мерење при почетно признавање

Сите финансиски средства, освен оние коишто се мерат по објективната вредност низ билансот на успех, почетно се признаваат според нивната набавна цена, односно објективната вредност на дадените средства во моментот на нивното стекнување, вклучувајќи ги и трошоците за набавка.

а) Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства, со фиксни или предвидливи плаќања и не се котирали на активните пазари. Тие произлегуваат од активностите каде што Друштвото обезбедува пари на должник без намера за тргување. Кредитите се признаваат кога паричните средства му се одобрени на должникот и се прикажани по амортизирана вредност со користење на принципот на ефективна каматна стапка.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средство се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

Доколку Друштвото продаде или прекласификува значителен износ од средствата што се чуваат до достасување пред датумот на достасување, во тој случај класификацијата на целата категорија ќе се доведе во прашање и ќе се прекласификува како категорија расположливи за продажба.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот. Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. Финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, се евидентираат по набавна вредност намалена за загубите поради обезвреднување. Согласно регулативата должничките хартиите од вредност издадени од Република Северна Македонија кои не се котирали на Македонската берза за хартии од вредност, а можат да се стекнат од издавачот на примарен пазар или на пазари преку шалтер, се вреднуваат со примена на методот на ефективна каматна стапка. Сите останати вложувања расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна камата. Приходот од дивиденда се признава кога на Друштвото ќе му биде утврдено правото на дивиденда. Добивките или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи-за-продажба се признаваат во билансот на успех.

Останатите промени во објективната вредност се евидентираат директно во капиталот се додека вложувањата не се продадат или обезвреднат, при што кумулативните добивки или загуби од капиталот се признаваат во билансот на успех.

в) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на успех само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Исправка на финансиски средства

а) Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од осигурување

Исправката на вредноста на побарувањата по основ на премии и камати на премии се врши според проценката на наплатливост на овие побарувања од страна на менаџментот на Друштвото.

ДОДАТОК 1

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања. Заклучно со 31.12.2021 година, Друштвото ја утврди исправката на вредност на побарувањата согласно утврдените категории на рочна структура на побарувањата и процентот на исправка на вредност за секоја категорија одделно наведени во следната табела:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 30 дена	0%
Доспеани од 31 до 60 дена	10%
Доспеани од 61 до 120 дена	31%
Доспеани од 121 до 270 дена	51%
Доспеани од 271 до 365 дена	71%
Доспеани над 365 дена	100%

На 22.04.2020 година, во Сл. Весник бр. 107/2020 год. објавен е Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловни биланси каде што во член 7 ставовите (1) и (2) се менуваат во делот на класификација на побарувањата во повеќе категории во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должниците сметано од денот на доспевање на побарувањето по премија за осигурување, односно пресметка на исправка на вредност на побарувањето започнува по 90 дена доцнење од датумот на доспевање на побарувањето за плаќање. Усоените измени на правилникот претставуваат дел од пакетот мерки на Агенцијата за супервизија на осигурувањето за друштвата за осигурување за олеснување на работата во услови на COVID-19 кризата и истиот се применува во текот на 2020 година заклучно со 31 декември 2020 година. Исправката на вредност на побарувања според рочната структура заклучно со 31.12.2020 година е прикажана во следната табела:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 90 дена	0%
Доспеани од 91 до 120 дена	10%
Доспеани од 121 до 180 дена	31%
Доспеани од 181 до 330 дена	51%
Доспеани од 331 до 425 дена	71%
Доспеани над 425 дена	100%

б) Исправка на вредност на финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ билансот на успех. Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположлив-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава во капиталот.

ДОДАТОК 1

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.9 Опрема и останати материјални средства

(1) Почетно признавање и последователно мерење

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема и останатите материјални средства се признава како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата и останатите материјални средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата и останатите материјални средства се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Вложувањата во туѓи објекти се амортизираат според пократкиот период од корисниот век на употреба и договорот за наем. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба за 2021 година во однос на 2020 година се следните:

	2021	2020	2021	2020
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Останата опрема	10 - 25 %	10 - 25 %	4 - 10 години	4 - 10 години
Канцелариски мебел	20%	20%	5 години	5 години
Вложувања во туѓи објекти	20%	20%	5 години	5 години

Проценетиот корисен век на опремата и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

3.10 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2021 година изнесува 25% годишно (2020: 25% годишно).

Проценетиот корисен век на нематеријалните средства и применетиот метод на амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на амортизацијата.

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.11 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Заклучно со 31 декември 2021 и 2020 година, Друштвото нема средства кои имаат неограничен век на користење.

Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.12 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се финансиски обврски кои се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва.
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицинските извештаи за повреди или болести;
- Судските одлуки, било да се конечни или не;
- Штетите за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останатите трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

На крајот на секој период на известување, Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани со примена на Chain-Ledder методата.

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основите за мерење.

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање, а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

ѓ) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносна премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор.

е) Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето проспективна метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето.

Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Согласно пропишаната регулатива од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, кај основните осигурувања на живот се користи намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цимеризација) при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5% (2020: 3,5%).

3.14 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест за адекватност на обврските (ЛАТ) минимум еднаш годишно. Главните анализи кои што се спроведуваат се анализи на коефициенти на штети и *run-off* анализи на резервите на квартално ниво. Доколку со ЛАТ анализата се идентификува недостаток на резерви, износот се прикажува веднаш во извештајот за сеопфатна добивка.

ДОДАТОК 1

---

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Тест на адекватност на обврските (продолжува)

Тестот на адекватност на обврските (LAT) покажува достаточност на прокнижената математичка резерва на 31.12.2021.

Покрај основниот тест на адекватност на обврските (LAT) се тестира чувствителност на анализираното портфолио при што се земаат следните претпоставки: зголемена стапка на смртност, зголемена стапка на откуп, зголемени оперативни трошоци и намалување на стапката на принос и соодветно намалено дисконтирање.

3.15 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неноминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

Средствата на резервите на сигурност Друштвото ги користи за покривање на загуби од работењето и други ризици.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

(3) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствениите акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствениите акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл.) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствениите акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3.16 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

ДОДАТОК 1

---

3 ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.16 Наеми (продолжува)

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

3.17 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива и колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата - за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото има направено резервирање за ова право на вработените во износ од 994.590 денари со 31.12.2021 година (2020: 500.713 денари).

3.18 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.19 Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

ДОДАТОК 1

---

3 ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.20 Споредбени податоци

Со цел да се обезбеди конзистентност со презентацијата на финансиските податоци за тековниот период, некои ставки може да се рекласификуваат за претходниот споредбен период. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на споредбеноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (ИБНР) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува пооделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по пооделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети. Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети. Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влјанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од десет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување. Во текот на 2021 година немаше промена во претпоставките, вклучувајќи го и ефектот од влијанието на COVID-19 пандемијата, при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на бонусот
- Сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување
- Трошоци, вклучувајќи провизии

ДОДАТОК 1

---

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестициските активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото. Друштвото активно управува со своите финансиски средства имајќи ги во предвид лимитите одредени со Законот. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ја покриваат математичката резерва на Друштвото на ден 31 декември 2021 и 2020 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2021	Остварен износ 2020
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	5.711.602	4.289.210
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	532.364.510	709.360.186
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	2.531.803.599	2.195.861.232
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	39.957.063	32.094.393
Аванси	20% од м.р.	45.177.176	48.560.546
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно дозволени вложувања на средства		3.155.013.950	2.990.165.567
Вкупно математичка резерва		3.142.838.261	2.958.836.463
Разлика		12.175.689	31.329.104

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото на ден 31 декември 2021 и 2020 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2021	Остварен износ 2020
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	162	971
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	16.140.000	6.000.000
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	23.548.734	16.372.837
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	0	2.865.278
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно дозволени вложувања на средства		39.688.896	25.239.086
Вкупно нето технички резерви		34.649.603	22.117.698
Резерви за преносни премии		10.761.957	7.889.212
Резерви за бонуси и попусти		-	-
Резерви за штети		23.887.646	14.228.486
Други технички резерви		-	-
Еквализациона резерва		-	-
Разлика		5.039.293	3.121.388

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3%, депозитите во банки кои имаат издадена дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување.

Вложувања на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животното осигурување, како што се авансите, не смее да надминуваат 20% од математичката резерва.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви - животното осигурување

На 31 декември 2021 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,00% (2020: 0,00%), депозитите во банки изнесуваат 0,50% (2020: 0,20%), додека државните обврзници изнесуваат 0,70% (2020: 0,54%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 0,00% (2020: 0,10%).

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животното осигурување

На 31 декември 2021 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,20% (2020: 0,14%), депозитите во банки изнесуваат 16,70% (2020: 23,52%), додека државните обврзници изнесуваат 79,30% (2020: 72,82%), авансите изнесуваат 1,40% (2020: 1,61%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 1,30% (2020: 1,07%).

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа Друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиото во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија, меѓутоа постои диверзифицираност во поглед на градовите низ Република Северна Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување, онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (подолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

(б) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури, потребно е посебно одобрување од раководството.

Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

5.2 Пазарен ризик

5.2. 1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од вложувања на средства деноминирани во странска валута (државни обврзници и депозити), при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2021 и 2020 година по валути е следната:

2021 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	2.555.394.900	0	2.555.394.900
Обврски	3.059.316.849	0	3.059.316.849
Нето девизна позиција	-503.921.949	0	-503.921.949

2020 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	2.396.957.972	-	2.396.957.972
Обврски	2.923.866.902	-	2.923.866.902
Нето девизна позиција	-526.908.930	-	-526.908.930

Друштвото е изложено само на ЕУР.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (подолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на средствата и обврските на 31 декември 2021 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	5
I. Вкупно средства	001	1.452.687.902	2.555.394.900	4.008.082.802
1. Нематеријални средства	002	3.870.601	0	3.870.601
2. Вложувања	003	1.228.620.920	2.460.449.257	3.689.070.177
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	0	1.176.331	1.176.331
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005	173.814.561	0	173.814.561
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0
6. Побарувања	007	23.164.179	93.769.312	116.933.491
7. Останати средства	008	19.718.037	0	19.718.037
8. Активни временски разграничувања	009	3.499.604	0	3.499.604
II. Вкупно обврски	010	948.765.953	3.059.316.849	4.008.082.802
1. Капитал и резерви	011	597.745.184	0	597.745.184
2. Субординирани обврски	012	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	158.649.596	3.020.014.599	3.178.664.195
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	177.889.082	0	177.889.082
5. Останати резерви	015	1.970.762	0	1.970.762
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.341.304	0	1.341.304
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	10.949.386	39.302.250	50.251.636
9. Пасивни временски разграничувања	019	220.639	0	220.639
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	503.921.949	-503.921.949	0

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2 1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на средствата и обврските на 31 декември 2020 година по валути е следната:

Опис на позицијата	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	3	4	8
I. Вкупно средства	1.271.302.326	2.396.957.972	3.668.260.298
1. Нематеријални средства	3.278.938	0	3.278.938
2. Вложувања	1.118.198.309	2.303.713.819	3.421.912.128
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	0	915.241	915.241
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	96.871.220	0	96.871.220
5. Одложени и тековни даночни средства	0	0	0
6. Побарувања	26.658.113	92.328.912	118.987.025
7. Останати средства	21.733.458	0	21.733.458
8. Активни временски разграничувања	4.562.288	0	4.562.288
II. Вкупно обврски	744.393.396	2.923.866.902	3.668.260.298
1. Капитал и резерви	513.734.601	0	513.734.601
2. Субординирани обврски	0	0	0
3. Бруто технички резерви	115.256.716	2.866.612.686	2.981.869.402
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	99.985.698	0	99.985.698
5. Останати резерви	1.511.261	0	1.511.261
6. Одложени и тековни даночни обврски	5.032.946	0	5.032.946
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	8.872.174	57.254.216	66.126.390
9. Пасивни временски разграничувања	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	526.908.930	-526.908.930	0

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на известување. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2021	2020	2021	2020
ЕУР	-8.045.596	-5.269.089	8.045.596	5.269.089
Нето ефект	-8.045.596	-5.269.089	8.045.596	5.269.089

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот.

5.3 Кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на правни друштва и физички лица во Република Северна Македонија. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2021	2020
Финансиски средства		
Финансиски вложувања во друштвата во Група - придружени друштва	35.716.226	-
Финансиски инструменти кои се чуваат до доспевање	300.769.123	301.085.951
Финансиски инструменти расположиви за продажба	2.703.572.929	2.265.604.501
Финансиски вложувања за тргување	39.957.063	59.787.794
Депозити заеми и останати пласмани	579.046.120	795.433.882
Побарувања за премија	40.248.938	38.382.578
Други побарувања	75.633.840	79.552.568
Пари и парични еквиваленти	46.378.439	17.055.773
Вкупно	3.821.322.678	3.556.903.047

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2021 и 2020 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 73,20% (2020: 63,68%) се однесуваат на финансиски вложувања расположливи за продажба, 8,14% (2020: 8,46%) се однесуваат на финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, додека 16,49% (2020:22,36%) се однесуваат на орочени депозити и на дадени заеми.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2021 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија (2020: ББ+).

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи, средни и мали банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРСМ.

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп.

Менаџментот на Друштвото е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2021 година е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	0	0	0
Доспеани, но неоштетени побарувања	23.008.724	0	23.008.724
Доспеани и оштетени побарувања	25.049.177	7.808.964	17.240.213
	48.057.901	7.808.964	40.248.937

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2020 е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	28.334.869	-	28.334.869
Доспеани и оштетени побарувања	13.986.678	3.938.969	10.047.709
	42.321.547	3.938.969	38.382.578

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2021 година, спред Правилникот за методот на вреднување на ставките од биланот на состојба и изготвување на деловните биланси е следна:

Доспевање на побарувањата по премии (брото):

	<u>2021</u>
Недоспеани	-
Од 0-31 дена	23.008.724
Од 30-60 дена	8.683.593
Од 61-120 дена	4.047.407
Од 121-270 дена	4.465.375
Од 271-365 дена	43.838
Над 365 дена	0
	<u><u>40.248.937</u></u>

Старосната структура на доспеаните побарувања по премии за годината што завршува на 31 декември 2020 година, спред Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на ставките од биланот на состојба и изготвување на деловните биланси (Сл.весник 107/2020) е следна:

Доспевање на побарувања по премии (нето)

	<u>2020</u>
Недоспеани	-
Од 0-90 дена	28.334.869
Од 91-120 дена	4.460.894
Од 121-180 дена	4.367.156
Од 181-330 дена	1.198.598
Од 331-425 дена	21.061
Над 425 дена	-
	<u><u>38.382.578</u></u>

Останатите финансиски средства прикажани во табелата за максимална изложеност на кредитен ризик се недоспеани или доспеани но неоштетени.

2021	Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Доспевање на останати финансиски средства (нето)						
Недоспеани	300.769.123	2.703.572.929	518.495.794	39.957.063	42.485.350	15.373.150
Од 0-30 дена	-	-	-	-	2.669.001	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	940	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	-	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	-	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	17.646	-
Над 365 дена	-	-	-	-	4.242	-
Вкупно	<u>300.769.123</u>	<u>2.703.572.929</u>	<u>518.495.794</u>	<u>39.957.063</u>	<u>45.177.179</u>	<u>15.373.150</u>

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

2020

Доспевање на останати финансиски средства (нето)	Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	Финансиски вложувања расположливи за продажба	Депозити	Финансиски вложувања за тргување	Аванси	Заеми
Недоспеани	301.085.951	2.265.604.501	731.500.186	59.787.794	41.313.746	15.373.150
Од 0-30 дена	-	-	-	-	1.157.914	-
Од 31-60 дена	-	-	-	-	955.497	-
Од 61-120 дена	-	-	-	-	669.181	-
Од 121-270 дена	-	-	-	-	1.554.599	-
Од 271-365 дена	-	-	-	-	700.020	-
Над 365 дена	-	-	-	-	2.209.597	-
Вкупно	301.085.951	2.265.604.501	731.500.186	59.787.794	48.560.554	15.373.150

Одобрените аванси врз основа на склучените договори за осигурување се одобрени во максимален износ на откупната вредност на полисите за животното осигурување. Полисите за животното осигурување се земени како залог за обезбедување на исполнување на обврските по основ на дадените аванси.

5.4. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по променливи каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема пласирано средства во вид на депозити во банки со променлива каматна стапка, односно сите орочени депозити на Друштвото се со фиксна каматна стапка, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на 31 декември 2021 и 2020 година е како што следува:

	2021	2020
Финансиски средства		
Некаматносни:		
- Парични средства	46.378.439	17.055.773
- Побарувања од осигурување	40.248.938	38.382.578
- Останати побарувања	75.633.840	79.552.568
	<u>162.261.217</u>	<u>134.990.919</u>
Каматносни со фиксна камата:		
- Депозити во банки	518.495.794	731.500.186
- Вложувања во државни обврзници	3.004.342.052	2.566.690.452
- Дадени позајмици	60.550.326	63.933.696
	<u>3.583.388.172</u>	<u>3.362.124.334</u>
Вкупно финансиски средства	<u>3.745.649.389</u>	<u>3.497.115.253</u>
Финансиски обврски		
Некаматносни:		
- Обврски за штети	17.853	1.000
- Останати тековни обврски	50.233.783	66.125.390
	<u>50.251.636</u>	<u>66.126.390</u>
Вкупни финансиски обврски	<u>50.251.636</u>	<u>66.126.390</u>

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

ДОДАТОК 1

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2021 година според нивната преостаната рочност во денари:

2021	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	46378439				46.378.439
Побарувања од осиг.	23.008.724	8.683.593	8.556.620	0	40.248.937
Останати побарувања	75.633.840				75.633.840
Дадени позајмици	3.110.848	308.363	7.970.964	49.160.151	60.550.326
Депозити во банки			122495794	396.000.000	518.495.794
Вложувања				3.004.342.052	3.004.342.052
	148.131.851	8.991.956	139.023.378	3.449.502.203	3.745.649.388
Останати обврски	50.233.783	0	0	0	50.233.783
Обврски за лизинг	0	0	0	0	0
	50.233.783	0	0	0	50.233.783
2020	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	17.055.773	-	-	-	17.055.773
Побарувања од осигурување	-	28.334.869	10.026.648	21.061	38.382.578
Останати побарувања	79.552.568	-	-	-	79.552.568
Дадени позајмици	2.805.391	1.166.060	12.137.020	47.825.225	63.933.696
Депозити во банки	115.000.186	80.500.000	120.000.000	416.000.000	731.500.186
Вложувања	-	-	-	2.566.690.452	2.566.690.452
	214.413.918	110.000.929	142.163.668	3.030.536.738	3.497.115.253
Останати обврски	66.126.390	-	-	-	66.126.390
	66.126.390	-	-	-	66.126.390

ДОДАТОК 1

---

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ (продолжува)

5.6 Даночен ризик и ризик од неусогласеност со прописи утврдени со спроведени законски контроли од надлежни институции

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на составување на финансиските извештаи за 2021 година, не е извршена контрола од страна на УЈП на данокот од добивка и на персоналниот данок на доход.

Согласно измените во законот за данок на добивка во 2019 година и Правилникот за формата и содржината на извештајот за трансферни цени (Службен весник на РСМ бр. 59/2019), Друштвото има обврска да изготви извештај за трансферни цени за 2021 година најдоцна до 30 септември 2022 година. Друштвото изготвува извештај за трансферни цени во согласност со законската регулатива. Друштвото спроведува редовна проценка на потенцијалните даночни ефекти што се очекува да произлезат од новите барања за трансферни цени. Раководството на Друштвото оценува дека таквите износи што можат да се појават нема да имаат никаков материјален ефект врз финансиските извештаи и пријавените даноци.

Во текот на 2021 година, над работењето на Друштвото спроведени е една вонтеренска контрола од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето од аспект на почитување на законските и подзаконските одредби во делот на Правилникот за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест на штета. Заклучно со 23.11.2021 година Агенцијата има издадено записник од спроведените контроли се со цел за унапредување на процесите во Друштвото.

Во текот на 2021 год. беше спроведена контрола од страна на Државен инспекторат на труд од областа на безбедност и здравје при работа по кој инспекциски надзор нема забелешки и наоди.

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапката на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година;
- други потенцијални обврски кои Друштвото за осигурување има обврска да ги прикаже во вонбилансна евиденција.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2021 и 2020 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

	2021	2020
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.131.750	184.131.750
б) Резерви	121.095.344	91.561.126
в) Нераспоредена добивка	218.273.477	159.205.042
г) Откупени сопствени акции (-)	-9.765.970	-9.765.970
д) Нематеријални средства (-)	-3.300.386	-3.278.938
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)		
Вкупно основен капитал	510.434.215	421.853.010
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	51.089.376	
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	51.089.376	
КАПИТАЛ	459.344.839	421.853.010
2. Маргина на солвентност	191.704.577	185.859.816
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	184.881.000	185.082.000
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	267.640.262	235.993.194
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	274.463.839	236.771.010

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 191.704.577 денари (2020: 185.859,81 денари).

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

ДОДАТОК 1

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИТЕ РИЗИЦИ
(продолжува)

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по договорни услови. Утврдувањето на објективната вредност се базира на пазарните вредности на средствата и обврските кои во билансот на состојба не се презентирани по објективна вредност.

Друштвото ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 1.

Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котираните цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). На датумот на билансот на состојба Друштвото ги класификува уделите во инвестициски фондови во оваа категорија, во износ од 39.957.263 денари (2020: 59.787.794 денари). Нивната објективна вредност се одредува според вредноста на нето имотот по удел на фондовите датумот на известување.

Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти коишто не можат да се следат и да се потврдат на активни пазари. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 3.

Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност:

2021 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	0		0	0
Финансиски вложувања за тргување	0	39.957.063	0	39.957.063
Вкупно	0	39.957.063	0	39.957.063
2020 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-
Финансиски вложувања за тргување	-	59.787.794	-	59.787.794
Вкупно	-	59.787.794	-	59.787.794

ДОДАТОК 1

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ (продолжува)

Нема рекласификација и движење од едно во друго ниво од 2021 година во 2020 година.

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Вкупна евидентирана вредност	2021 Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентирана вредност	2022 Вкупна објективна вредност
Средства				
Хартии од вредност расположливи за продажба	2.703.572.929	2.703.572.929	2.265.604.501	2.265.604.501
Хартии од вредност чувани до достасување	300.769.123	300.769.123	301.085.951	301.085.951
Кредити и побарувања				
Орочени депозити	518.495.794	518.495.794	731.500.186	731.500.186
Останати заеми	60.550.326	60.550.326	63.933.696	63.933.696
Побарување од осигуреници останати и побарувања од непосредни работи	116.933.491	116.933.491	118.987.025	118.987.025
Парични средства и парични еквиваленти	46.378.439	46.378.439	17.055.773	17.055.773
Вкупно	3.746.700.102	3.746.700.102	3.498.167.132	3.498.167.132
Обврски				
Останати тековни обврски	50.251.636	50.251.636	66.126.390	66.126.390
Вкупно	50.251.636	50.251.636	66.126.390	66.126.390

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, како и во согласност со „Одлуката за одредување на начинот на вреднување на должничките хартии од вредност издадени од Република Македонија кои немаат котирана пазарна цена на активен пазар“ издадена од АСО, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски.

Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти. Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

ДОДАТОК 1

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Бруто полисирана премија за осигурување	688.281.884	654.531.544
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	-2.374.132	-2.146.450
Промена во бруто резервите за преносна премија	-3.133.835	284.538
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	261.090	467381
	<u>683.035.007</u>	<u>653.137.013</u>

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Полисирана премија за осигурување на живот	653.327.864	626.183.535
Полисирана премија за осигурување од незгода	26.050.236	19.706.523
Полисирана премија за дополнително здравство осигурување (ТБС, малигни заблудања, операции)	8.903.784	8.641.486
	<u>688.281.884</u>	<u>654.531.544</u>

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Приходи од камати	129.068.414	124.366.148
Позитивни курсни разлики	13.356.287	7.094.158
Капитална добивка од продажна на вложувања за тргување	562.560	397.442
Нереализирани добивки од вложувања за тргување	21.584.699	14.144.728
Вкупно	<u>164.571.960</u>	<u>146.002.476</u>

9.1 ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Приходи од камати од депозити од математичка резерва	13.031.876	16.218.115
Приходи од камати од депозити од техничка резерва	658.604	256.865
Приходи од камати од депозити од редовна сметка	9.478	599.553
Приходи од камати од државни обврзници од математичка резерва	96.833.633	88.899.276
Приходи од камати од државни обврзници од технички резерва	747.652	522.446
Приходи од камати од државни обврзници од редовна сметка	15.417.181	15.045.099
Приходи од камати од дадени заеми	2.369.990	2.824.794
Вкупно	<u>129.068.414</u>	<u>124.366.148</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Приходи од отпис на обврски	-	-
Приходи од продажба на материјални средства	-	-
Останати приходи	2.375.501	4.589.242
Вкупно	<u>2.375.501</u>	<u>4.589.242</u>

11. НАСТАНАТИ ШТЕТИ, НЕТО

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Бруто исплати на осигуреници:		

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

ДОДАТОК 1

Бруто исплатени штети	293.627.725	236.642.761
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	33.539.971	21.877.969
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода	4.572.677	5.003.617
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	4.997.545	2.278.367
Исплатени штети по основ на доживување	161.896.819	139.117.666
Исплатени штети по основ на бонус за породување	198.141	252.091
Исплатена штета по основ на одличен успех	38.022	6.564
Исплатена штета по основ на рента	167.161	51.095
Исплатени штети по основ на откуп	87.567.299	68.705.295
Исплатени трошоци за проценка на штети	650.090	401.976
Бруто исплатени штети, дел за рео	0	-1051879
Промена во бруто резерви за штети	9.659.160	3.921.345
Промена во бруто резерви за настанати пријавени штети	9.587.833	4.701.413
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	71.327	-780.068
Вкупно, нето	303.286.885	240.564.106

12. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2021	2020
Промени во бруто математичка резерва за животно осигурување	71.481.003	162.755.890
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	69.081.779	76.030.800
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	675.854	843.588
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	26.328.991	9.656.115
Промени во бруто математичка резерва за операции и траен инавалдитет	12.706	2.120
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	16.421.465	4.119.290
Промена во математичка резерва за купување удели	0	0
Вкупно	184.001.798	253.407.803

ДОДАТОК 1

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	2021	2020
Провизија спрема друштва за застапување во осигурување	31.902.992	27.914.275
Провизија спрема застапници во осигурување	3.295.509	3.751.261
Провизија спрема осигурително брокерски друштва	19.440.512	25.057.871
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	35.286.131	29.729.128
Трошоци за маркетинг	4.158.097	3.673.333
Трошоци за ваучери за осигурување	0	79.841
Трошоци за печатење на прирачници за продажба	125.780	483.602
Останати трошоци за стекнување	9.365.140	3.174.172
Трошоци за стекнување	103.574.161	93.863.483
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	3.150.673	3.959.022
Трошоци за бруто плати на вработените	20.300.487	17.352.314
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	1.775.823	2.266.074
Трошоци за наемнини	5.813.108	5.479.538
Трошоци за банкарски услуги	2.401.101	2.194.485
Трошоци за телекомуникациски услуги	940.294	1.099.447
Трошоци за ПТТ услуги	783.444	941.329
Трошоци за одржување	3.612.623	2.753.027
Трошоци за медицинска проценка	700.472	680.878
Трошоци за други услуги	9.404.359	8.671.135
Материјални трошоци	2.030.970	1.632.616
Трошоци за резервирања	1.080.411	912.028
Трошоци за службени патувања	330.317	134.065
Трошоци за стручно усовршување	940.137	733.640
Трошоци за ревизии и законски контроли	916.063	510.169
Останати административни трошоци	518.702	301.873
Административни трошоци	54.698.984	49.621.640
Вкупно	158.273.145	143.485.123

Во текот на 2021 година, трошоците за провизија спрема брокерски друштва и друштва за застапување изнесуваат 19.441 илјади денари и 31.903 илјади денари, респективно (2020: 25.056 илјади денари и 27.914 илјади денари, респективно) бележат значајно намалување во однос на претходната година на брокерските друштва, додека зголемување во однос на застапниците. Намалувањето на трошоци за провизии се должи на намалена продукција на нови долгорочни договори за осигурување кај брокерите, додека зголемување на провизијата кај застапниците е резултат на повторно активирање на банко каналот на продажба и продажба на полиси преку истиот.

Трошоците за услуги во вкупен износ од 9.404 илјади денари (2020: 8.671 илјади денари) вклучуваат трошоци за репрезентација, рати за оперативен лизинг на возила, трошоци за лекарски преглед на вработени, адвокатски, судски и нотарски услуги и такси, услуги на централен депозитар и регистар.

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2021	2020
Негативни курсни разлики	16.687.596	199.716
Камата за финансиски лизинг	0	0
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност) од вложувања за тргување	4.355.471	11.147.078
Вкупно	21.043.067	11.346.794

ДОДАТОК 1

15. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2021	2020
Загуба поради обезвреднување на парични средства во банка		1.191.689
Трошоци за платени судски спорови	257.968	1.319
Трошоци од минати години	614.521	608.339
Останати трошоци	49.693	299.688
Вкупно	922.182	2.101.035

16. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2021	2020
Тековен данок од добивка	10.224.304	10.288.823
Вкупно	10.224.304	10.288.823
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:		
Непризнаени расходи	12.166.149	8.281.508
Бруто добивка	94.234.887	98.891.476
Даночна основа	106.401.036	107.172.984
Пресметан данок од добивка по 10%	10.640.104	10.717.298
Намалување на данок од добивка за вредносни ваучери за спорт	-415.800	-428.475
Обврска за Данок за добивка	10.224.304	10.288.823
Добивка пред оданочување	94.234.887	98.891.476
Ефективна даночна стапка	10,85%	10,40%

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријални средства	Опрема	Вложувања во туѓи објекти	Вкупно
2021				
Набавна вредност на 01.01.2020	8.839.890	19.293.825	3.473.618	31.607.333
Набавки	1.120.573	243.393	0	1.363.966
Намалување			0	0
Расход	0	-1.490.314	0	-1.490.314
Состојба на 31.12.2020	9.960.463	18.046.904	3.473.618	31.480.985
Набавки	1.867.546	739.516	0	2.607.062
Намалување-затворање на аванс	-3612		0	-3.612
Расход	0	-210510	0	-210.510
Состојба на 31.12.2021	11.824.397	18.575.910	3.473.618	33.873.925
Акумулирана амортизација на 01.01.2020	5.471.105	14.157.645	1.090.355	20.719.105
Амортизација за 2020	1.210.420	1.002.115	694.722	2.907.257
Намалување			0	0
Расход	0	0	0	0
Состојба на 31.12.2020	6.681.525	15.159.760	1.785.077	23.626.362
Амортизација за 2021	1.272.271	1.183.677	694.725	3.150.673
Намалување		-122.025	0	-122.025
Расход	0	0	0	0
Состојба на 31.12.2021	7.953.796	16.221.412	2.479.802	26.655.010
Нето сегашна вредност на:				
31.дек.20	3.278.938	2.887.144	1.688.541	7.854.623
31.дек.21	3.870.601	2.354.498	993.816	7.218.915

Друштвото не располага со сопствен деловен простор односно користи простор земен под оперативен наем за кој се плаќа месечна закупнина.

На 31 декември 2021 и 2020 година Друштвото нема дадена опрема и нематеријални средства под залог и истите во целост ги користи за деловни активности на Друштвото.

ДОДАТОК 1

18.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2021	2020
Финансиски вложувања во друштвата во Група - придружени друшва	35.716.226	0
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	300.769.123	301.085.951
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	0	0
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	300.769.123	301.085.951
Финансиски вложувања расположиви за продажба	2.703.572.929	2.265.604.501
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	0	0
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	2.703.572.929	2.265.604.501
Финансиски вложувања за тргување	39.957.063	59.787.794
Депозити, заеми и останати пласмани	579.046.120	795.433.882
Дадени депозити	518.495.794	731.500.186
Заеми	60.550.326	63.933.696
Вкупно	3.659.061.461	3.421.912.128

18.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	2021	2020
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	300.769.123	301.085.951
Дисконт на обврзници	-	-
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	300.769.123	301.085.951

18.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	2021	2020
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	-	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	2.703.572.929	2.265.604.501
Дисконт	-	-
Премија	-	-
Вкупно вложувања кои се расположиви за продажба	2.703.572.929	2.265.604.501

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на Република Северна Македонија класифицирани како вложувања расположливи за продажба со рокови на доспевања од 1 до 30 години во износ од **2.703.572.929 денари (2020: 2.265.604.501 денари)**.

Друштвото Кроациа осигурување - живот, на 08.06.2021 по пат на приватна понуда за институционален инвеститор, купи 5800 обични акции по номинална и продажна вредност од 100 ЕУР по акција од Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје. Вкупниот износ на финансиски вложувања во друштва во Група - придружени друштва е 35.716.226,00 ден.

ДОДАТОК 1

18.3 ВЛОЖУВАЊА ЗА ТРГУВАЊЕ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Удели во инвестициски фондови	37.385.976	59.744.555
Промена во објективната вредност преку биланс на успех	2.571.087	43.239
Вкупно вложувања за тргување	<u>39.957.063</u>	<u>59.787.794</u>

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои служат за покривање на математичка резерва, технички резерви и вложувања од капитал и истите се класифицирани како вложувања расположливи за тргување кои се регистрирани и работат на територијата на Република Северна Македонија во износ од 39.957.063 денари (2020: 59.787.794 денари). Промената во објективната вредност преку биланс на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од нереализирани добивки во вкупен износ од 748 илјади денари (2020: 2.275 илјади денари) и нереализирани загуби во вкупен износ од 136 илјади денари (2020: 1.703 илјади денари) кои произлегуваат од сведување на објективна вредност на датумот на известување.

18.4 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Депозити заеми и останати пласмани		
Халк Банка АД	294.508.890	351.000.186
Уни Банка АД	80.000.000	90.000.000
Охридска Банка АД	120.000.000	123.000.000
Стопанска Банка Битола АД	23.986.904	
Шпаркасе Банка АД	0	167.500.000
	<u>518.495.794</u>	<u>731.500.186</u>
Дадрни заеми на осигуреници	45.177.176	48.560.546
Останати заеми	15.373.150	15.373.150
Вкупно	<u>579.046.120</u>	<u>795.433.882</u>

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од 518.495.794 денари (2020: 731.500.186 денари) со рок на орочување од 1 година до 120 месеци, и каматни стапки кои се движат од 1% до 4,00% годишно (2020: од 1,5% до 4,00% годишно). За цели на подготовка на извештајот за парични текови за 2021 година, депозитот во износ од 30.008.716 денари во Стопанска Банка АД Битола со рок на доспевање од 10 дена од датумот на стекнување е вклучен во позицијата пари и парични еквиваленти (во 2020 година депозит на износ од 115.000.186 ден во Халк банка со рок на доспевање од 7 дена од датумот на стекнување). Друштвото остварува приходи од камати од ваквите депозити и истите се прикажани во рамките на приходи од вложувања (Белешка 9).

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп. Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има дадени аванси на осигуреници во износ од 45.177.176 денари (2020: 48.560.546 денари). Авансите се издаваат со рок на доспевање до 5 години со каматна стапка од 5,5% на годишно ниво.

На 24 декември 2019 година, Друштвото потпиша договор за давање на субординиран заем со Кроациа Осигурување АД - Друштво за неживотно осигурување Скопје во износ од 15.373.150 денари со висина на каматна стапка од 8,2% на годишно ниво и рок на враќање од 6 години, но на 08.06.2020 год. со анекс договор каматната стапка на заемот се намали на 2,3% на годишно ниво со цел да се усогласат условите од договорот со Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за видовите и описот на ставки кои се земаат во предвид при пресметка на капиталот на друштвото за осигурување и/или реосигурување согласно кој каматната стапка не смее да биде повисока од каматата на последната емисија на државни хартии од вредност издадени од страна на Министерството за финансии на домашниот пазар во последните 12 месеци пред издавањето на субординираниот инструмент, имајќи ја предвид соодветната рачност и валута, најмногу зголемена за 1 процентен поен.

ДОДАТОК 1

19. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Удели во инвестициски фондови	150.909.224	90.582.283
Промена на објективната вредност преку БУ	22.905.337	6.288.937
Вкупно вложување за тргување	<u>173.814.561</u>	<u>96.871.220</u>

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои служат за покривање на техничките резерви кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик и истите се класифицирани како вложувања расположливи за тргување кои се регистрирани и работат на територијата на Република Северна Македонија во износ од 173.814.561 денари (2020: 96.871.220 денари). Промената во објективната вредност преку билансот на успех е резултат на нето ефектот од вредносното усогласување односно од нереализирани добивки во вкупен износ од 20.836 илјади денари (2020: 11.870 илјади денари) и нереализирани загуби во вкупен износ од 4.219 илјади денари (2020: 9.444 илјади денари) кои произлегуваат од сведување на објективна вредност на датумот на известување.

20. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Побарувања за ненаплатена премија	48.057.902	42.321.547
Исправка на вредност на побарувања	-7.808.964	-3.938.969
Вкупно	<u>40.248.938</u>	<u>38.382.578</u>

Исправка на вредност

Движењето на сметката за исправка на вредност на побарувањата од непосредни работи на осигурување во текот на 2021 и 2020 година, е како што следи:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
На 1 јануари	3.938.969	7.901.353
(Ослободување) на обезвреднување за годината, нето	3.869.995	-3.962.384
Вкупно	<u>7.808.964</u>	<u>3.938.969</u>

21. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Побарувања по основ на:		
Камати од депозити	3.858.544	14.819.760
Камати од државни обврзници	70.914.985	63.430.085
Камати од дадени позајмици	0	766.931
Побарувања од непосредни работи на осигурување	0	0
Останати побарувања	860.311	535.792
Вкупно	<u>75.633.840</u>	<u>79.552.568</u>

ДОДАТОК 1

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2021	2020
Денарски сметки во банки	11.841.045	13.946.236
Денарски сметки во банки (математичка резерва)	35.720.318	4.289.210
Денарски сметки во банки (техничка резерва)	162	971
Благајна	8.603	11.045
Исправка на вредност на паричните средства во банка	-1.191.689	-1.191.689
Вкупно	46.378.439	17.055.773

Во текот на 2020 година, Гувернерот на Народна Банка на Република Северна Македонија ја укина дозволата за основање и работење на Еуростандард Банка АД, Скопје. За паричните средства кои Друштвото ги држеше во оваа банка во вкупен износ од 1.191.689 денари е евидентирана исправка на вредност заклучно со 31 декември 2020 година и 31 декември 2021 год. (белешка 15).

23. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2021	2020
Побарувања по основ на:		
Одложени трошоци на стекнување до една година - поврзани субјекти	69.884	70.620
Одложени трошоци на повеќе години	0	896.677
Одложени пресметани трошоци по полиси за животна осигурување на вработени	2.033.503	1.693.202
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	1.396.217	1.901.789
Вкупно	3.499.604	4.562.288

24. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2021 Бр. на акции	2020 Бр. на акции	2021 МКД	2020 МКД
Обични акции	30.000	30.000	184.131.750	184.131.750
Вкупно	30.000	30.000	184.131.750	184.131.750

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2021 и 2020 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	31 декември 2021 година		31 декември 2020 година	
	Број на акции	% на учество	Број на акции	% на учество
Кроациа Осигурување дд, Загреб	28.500	95%	28.500	95 %
Сопствени акции	1.500	5%	1.500	5%
Вкупно	30.000	100%	30.000	100%

Според Одлука на Собранието на акционери на Друштвото донесена во 2012 година и по спроведена постапка, на почетокот на 2013 година извршено е оттуѓување на 750 сопствени обични акции на акционерот Кроациа Осигурување дд Загреб, во согласност член 333 став (1) од Законот за трговски друштва. Продажната вредност на акциите изнесува 105 ЕУР по акција, односно вкупна продажна вредност од 78.750 ЕУР или 4.843 илјади денари. Акциите кои биле предмет на продажба претставуваат 2.5% од основната главнина на Друштвото, со што вкупното учество на акции кои ќе ги поседува Кроациа Осигурување дд Загреб изнесува 95%. Ваквата промена е регистрирана кај сите надлежни институции во јануари 2013 година.

ДОДАТОК 1

24. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ (продолжува)

Заработка по акција

	31.дек.21	31.дек.20
Нето добивка	84.010.583	88.602.653
Број на акции	30.000	30.000
Заработка по акција	2.800,3528	2.953,4218

Резерви на сигурност (законски резерви)

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

25. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2021	2020
Бруто резерви за преносни премии	11.938.288	8.804.453
Бруто математичка резерва	3.142.838.261	2.958.836.463
Бруто резерви за штети	23.887.646	14.228.486
Бруто останати технички резерви	0	0
Вкупно	3.178.664.195	2.981.869.402

Кај основните осигурувања на живот Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето е составен дел на математичката резерва.

Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2021 година изнесува 143.392.100 денари (2020: 158.946.029 денари)

25.1 Движење на бруто математичката резерва

	2021	2020
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	2.958.836.463	2.705.428.660
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	85.589.216	165.884.863
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	71.111.844	77.902.648
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	675.854	843.588
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	26.328.991	9.656.115
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	295.893	-879.411
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	3.142.838.261	2.958.836.463

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

ДОДАТОК 1

26. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Бруто резерва во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик со еднократна уплата на премија	127.273.227	75.736.791
Бруто резерва во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик со повеќекратна уплата на премија	50.615.855	24.248.907
Вкупно	<u>177.889.082</u>	<u>99.985.698</u>

Бруто техничките резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик се однесуваат на издвоените средства по договорите за осигурување каде што осигуреникот прифаќа преземање на ризикот од инвестирање и дел од уплатената премија се користи за купување на удели во инвестициски фонд во име и за сметка на осигуреникот. Вкупниот износ на овие резерви е покриен со вложувања во инвестициски фондови во согласност со избраниот производ од страна на осигуреникот.

27. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Обврски за данок од резултатот	1.341.304	5.032.946
Останати даночни обврски	0	0
Вкупно	<u>1.341.304</u>	<u>5.032.946</u>

28. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Обврски по основ на провизија на посредници	7.412.770	7.766.752
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животно осигурување	36.710.737	53.618.893
Обврски по основ на уплатен капар за животно осигурување	2.824.672	1.649.160
Обврски по основ на финансиски лизинг	0	0
Останати обврски	3.285.604	3.090.585
Вкупно	<u>50.233.783</u>	<u>66.125.390</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

ДОДАТОК 1

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото во текот на своето работење е поврзано со своето матично друштво, Кроациа Осигурување дд, Загреб, како и со останатите друштва кои се поврзани со матичното друштво.

Трансакциите со овие поврзани субјекти се како што следува:

	2021	2020
Побарувања од:		
Кроациа Осигурување дд, Загреб		0,00
Кроациа Осигурување неживотно осигурување Скопје	51.159.260,00	16.216.788,00
Вкупно	51.159.260,00	16.216.788,00
Обврски кон:		
Кроациа Осигурување дд, Загреб	40.071,00	85.038,00
Кроациа Осигурување неживотно осигурување Скопје	98.448,00	170.942,00
Вкупно	138.519,00	255.980,00
Расходи:		
Кроациа Осигурување дд, Загреб	384.658,00	265.385,00
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	713.301,00	674.547,00
Исплати на менаџмент	12.188.951,00	9.394.623,00
Вкупно	13.286.910,00	10.334.555,00
Приходи:		
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	353.583,00	816.545,00
Вкупно	353.583,00	816.545,00

Друштвото смета дека има непосреден однос на поврзана страна со мнозинскиот сопственик Croatia Osiguranje d.d. Zagreb и со членовите на Групацџата на мнозинскиот сопственик.

Значајни трансакции со поврзани страни во текот на 2021 година - Друштвото Кроација осигурување - живот, на 08.06.2021 по пат на приватна понуда за институционален инвеститор, купи 5800 обични акции по номинална и продажна вредност од 100 ЕУР по акција од Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје. Вкупниот износ на финансиски вложувања во друштва во Група - придружени друштва е 35.716.226,00 ден.

Ставката за исплати на раководството се состои од сите исплати на клучното раководство на Друштвото, членовите на Одборот на Директори како и директорите на секторите во кој износ се вклучени бруто платите, премиите за животно осигурување, бонусите и надоместот за членовите на Одборот на Директори.

30. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото не се јавува како тужена странка во судска постапка по основ на исплата на штета кон осигуреник (2020: 59.024 денари).

Исто така против Друштвото се води судски спор по други основи на износ од 195.381 ден. Друштвото нема издвоено резерва за споменатиот судски спор, затоа што според мислење на адвокатите кои го застапуваат судскиот спор на Друштвото, споротже заврши во корист на Друштвото Кроациа Осигурување АД Друштво за осигурување - живот Скопје

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото, не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по оваа основа.

31. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2021 и 2020 година, Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има вложувања од капиталот во државни хартии од вредност издадени од Минстерство за финансии на РСМ, кои преставуваат 97,75% од капиталот (2020: 84,02% од капиталот). Нема ограничувања на лимит на овие вложувања. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето („АСО“) преку кварталните извешати за овие вложувања и до сега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

32. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Тековната воена операција во Украина и поврзаните санкции насочени против Руската Федерација може да имаат влијание врз европските економии на глобално ниво. Друштвото нема значајна директна изложеност на Украина, Русија или Белорусија. Сепак, влијанието врз општата економска ситуација може да бара ревизии на одредени претпоставки и проценки. Во оваа фаза, раководството не може со сигурност да го процени влијанието бидејќи настаните се одвиваат ден за ден.

Долгорочно гледано последиците може да влијаат и на обемот на тргување, паричните текови и профитабилноста. Сепак Друштвото на датумот на овие финансиски извештаи продолжува да ги исполнува своите обврски како што доспеваат и затоа продолжува да го применува начелото на континуитет во работењето како сметководствена основа за составување на финансиски извештаи.

По 31 декември 2021 година, датумот на известување, не се случиле значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Додаток 1- Годишен извештај

Извештај за работата
за период од 01.01.2021 до 31.12.2021

CROATIA®
осигурување/живот

Содржина

I. Систем на управување и активностите на клучните функции на Друштвото во 2021

година.....3

II. Извештај за работењето на Кроаџа осигурување А.Д. – Друштво за осигурување живот за периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 .....

1.	Макроекономско опкружување	5
2.	Пазар на осигурување.....	7
3.	Основни податоци за Друштвото.....	8
4.	Систематизација и организација	9
5.	Деловната политика во 2021 година	10
5.1	Стратегиски цели за 2021 година	11
5.2	Годишни цели за 2021 година	11
5.3	Клучни проекти во 2021 година	12
6.	Капитал и резерви	12
7.	Технички резерви	13
8.	Управување со ризиците	14
9.	Законски контроли и ревизии.....	17
10.	Корпоративно управување во Кроаџа осигурување - Живот АД Скопје	18
11.	Усогласеност со прописите	18
12.	Ликвидност во работењето.....	19
13.	Принципи на реосигурување	19
14.	Осигурително управување со состојба на ден 31.12.2021 година	19
15.	Деловни резултати од 31.12.2021 година	22
16.	Развојни показатели на Друштвото	22

III. Финансиски показатели .....

Политика на вложување средства на капитал и технички резерви..... 27

IV. Развојни проекти за 2021 година .....

8.	Едукација на вработените од 01.01.2021 до 31.12.2021 година	30
9.	МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ 01.01.2021 до 31.12.2021 година.....	31
10.	Работа на органот за управување	33
11.	ПРИЛОЗИ	34

Прилог 1 . Биланс на состојбата на 31.12.2021 и компаративни податоци за 2021 во однос на 2020 . 34

I. Системот на управување и активностите на клучните функции на Друштвото во 2021 година

Друштвото има воспоставено едностепен систем на управување преку Одборот на директори. Одборот има четири члена од кои три се неизвршни, а еден е назначен за извршен член на Одборот на директори со назив генерален директор. Еден од неизвршните членови на Одборот на директори е независен член. Неизвршните членови на Одборот ја вршат функцијата на надзор на работењето на Друштвото, додека генералниот директор го раководи работењето на Друштвото.

Воспоставено е управување со значајните ризици, кои влијаат на работењето преку активностите на клучните функции во Друштвото.

Клучни функции воспоставени на ниво на Друштвото се:

- Системот за управување со ризиците на Друштвото е поставен преку сеопфатноста на организациската структура, интерните акти, технологијата како и правилата, постапките и ресурсите за идентификување на ризиците, мерење, односно проценување на ризиците, контрола и следење, тестирање на отпорностите на стрес, совладување и управување со ризиците. Функцијата управување со ризиците е воспоставена преку Одбор за управување со ризици, Одбор за управување со ИТ ризици и Менаџер за ризик. Редовно се координира со останатите клучни функции како и со останатите организациски единици кои се оперативни одговорни за прифаќање на поединечните ризици или пак се надлежни за поединечни специфични области на работењето, со цел навремено да се обезбеди адекватен тек и квалитет на сите потребни информации. Во текот на годината функцијата за ризици изработи квартални анализи за ризиците врз кои Друштвото е изложено, воспостави интерни кредитни рејтинзи за банките, како и креирање база за оперативен ризик. Одборот за управување со ризиците во ИТ ги разгледува прашањата поврзани со сигурноста и интегритетот на информацискиот систем, врши идентификација, анализа и евалуација на ризиците и предлага мерки за нивно отстранување и пренесување.
- Функцијата на следење на усогласеноста со прописите е воспоставена преку Одборот за следење на усогласеноста со прописите. Одборот ги следи законските измени што се од значење за работењето на Друштвото, дава препораки и насоки за постапување во врска со усогласувањето на Друштвото со законската и подзаконската регулатива. Во текот на 2021 година Одборот за усогласеност со прописите одржа 16 состанока на кои беа разгледувани законските измени и издаде препораки за постапување до соодветните организациони единици на Друштвото со цел да се обезбеди целосна усогласеност на работењето со релевантната регулатива.
- Актуарската функција во Друштвото е организирана како независна и самостојна позиција која го разгледува работењето на Друштвото, спроведува анализи и дава препораки до раководството во поглед на остварувањата на финансиските резултати од аспект на актуарските правила, прописи и ризици. Актуарската функција е оперативни независна и е интегрирана во организационата единица

на Друштвото на начин што оневозможува да е под влијание на другите клучни финкции или раководството на Друштвото.

- Воспоставена е интерна ревизија, која е независна и самостојна во своето работење. Внатрешниот ревизор за своето работење го известува Одборот на директори на Друштвото. Внатрешниот ревизор спроведува ревизии согласно со годишниот план и програма и за секоја спроведена ревизија подготвува посебен извештај со препораки за констатираните наоди. Внатрешниот ревизор го следи исполнувањето на препораките и доставува извештаи до органот на надзор - Одборот на директори.

Значајни трансакции со поврзани страни

Друштвото Кроациа осигурување - живот, на 08.06.2021 по пат на приватна понуда за институционален инвеститор, купи 5800 обични акции по номинална и продажна вредност од 100 ЕУР по акција од Кроација Осигурување АД Друштво за неживотно осигурување Скопје. Вкупниот износ на финансиски вложувања во друштва во Група – придружени друштва е 35.716.226,00 ден.

II. Извештај за работењето на Кроациа осигурување А.Д. – Друштво за осигурување живот за периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021

1. Макроекономско опкружување

Глобалната економија закрепнува и во третиот квартал на 2021 година, но малку побавно. Монетарната политика во глобални рамки и натаму е стимулативна, поддржувајќи го закрепнувањето. Сепак, дел од централните банки започнаа со постепено намалување на монетарниот стимул. Еврзоната, како наш најзначаен трговски партнер, во третото тримесечје од годината забележа солидна стапка на раст од 3,9% (14,4% во второто тримесечје). Според јануарските оценки на Светската банка, оценетиот глобален раст за 2021 година изнесува 5,5%, што претставува највисока пострецесиска стапка на раст во последните 80 години. За наредниот период, се очекува позначително забавување на глобалниот раст сведувајќи се на 4,1% во 2022 година, по што дополнително ќе забави и ќе се сведе на 3,2% во 2023 година. Притоа, изгледите за глобалниот раст се малку послаби и надолно ревидирани во однос на јуни, што во најголема мера се должи на претпоставката за појава на нови бранови на ковид-19 и во текот на 2022 година и оцените за поголем негативен ефект од тесните грла на страната на понудата, што ќе придонесе за послабо закрепнување на многу земји, меѓу кои САД и Кина. Сепак, оцените и натаму се проследени со висока неизвесност, главно поврзани со натамошниот развој на пандемијата.

Во третиот квартал од 2021 година, домашната економија и натаму закрепнува и оствари реален раст на БДП од 3% на годишна основа. Појавата на четвртиот бран на ковид-19 во овој период, во отсуство на поголеми рестриктивни мерки, главно немаше поголеми негативни ефекти врз растот, во услови на натамошна масовна имунизација на населението. Стапката на раст во третиот квартал е поумерена од таа во вториот квартал, имајќи ја предвид споредбената основа, односно постепено отворање и закрепнување на економијата во истиот период претходната година. Притоа, најголемо влијание за растот на БДП во третиот квартал и натаму има групата дејности „трговија, транспорт и угостителство“, коишто минатата година беа и најпогодени од пандемијата и рестриктивните мерки. Од друга страна, кај индустријата е забележан пад, како резултат на неповолните остварувања во преработувачката индустрија, во најголема мера кај групата дејности поврзани со автомобилската индустрија, делумно како одраз и на застоите во синџирите на снабдување. Овие движења продолжуваат и во четвртиот квартал од годината, согласно со расположливите високофреквентни податоци на страната на понудата. Оцените на раководителите за деловната состојба на претпријатијата во преработувачката индустрија, трговијата на мало, градежништвото и услужниот сектор за четвртиот квартал, како и очекувањата за наредниот период се поповолни во однос на истиот период од претходната година.

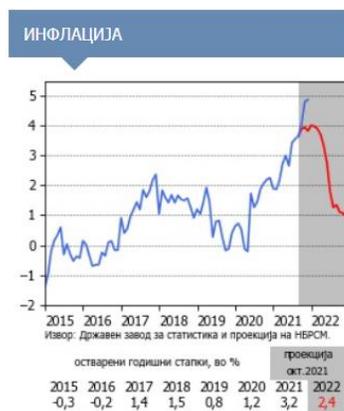
Во текот на третиот квартал од годината, Народната банка не ја промени поставеноста на монетарната политика, при што основната каматна стапка се задржа на историски најниското ниво од 1,25%, продолжувајќи со олабавениот карактер на монетарната политика. Досегашното олеснување на монетарната политика придонесе кон поддршка на кредитните текови во економијата заради ублажување на ефектите од пандемијата врз домашната економија, којашто сè уште трае. Девизните резерви во четвртото тримесечје и понатаму се на соодветното ниво и се во сигурната зона. Трендот на солидни стапки на раст на вкупните депозити и вкупните кредити продолжи и во текот на четвртиот квартал од годината.

Каматната стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити во четвртиот квартал се задржа на ниско и стабилно ниво и во просек изнесуваше 1,1%.

Инфлација

Во четвртиот квартал од 2021 година, годишната стапка на инфлација достигна 4,6%, што претставува умерено забрзување во споредба со остварената стапка од 3,5% во претходниот квартал. Притоа, зголемување на цените на годишна основа се забележува кај сите три главни компоненти на инфлационскиот индекс. Во овој период, позначителен придонес кон растот се забележува од категориите на домашните цени коишто се поврзани со движењата на цените на примарните производи на светските берзи, како и од одредени фактори специфични за пандемичната криза, а во услови на олабавување на рестриktivните мерки. Оттука, ценовните притисоци и натаму главно произлегуваат од фактори на страната на понудата, без поголеми притисоци од побарувачката. За целата 2021 година, годишната стапка на инфлација е во согласност со очекувањата и изнесува 3,2%. Во однос на факторите коишто би влијаеле врз идната краткорочна динамика на потрошувачките цени и натаму се забележува забрзување на стапката на раст на цените на домашните производители и на странската увезена инфлација, а по годишниот пад во вториот квартал на 2021 година, кај трошоците за труд по единица производ повторно е забележан годишен раст во третиот квартал. Во отсуство на поголеми притисоци од домашната побарувачка, овие фактори, како и досега, не се очекува дека ќе предизвикаат продолжени нагорни притисоци врз цените на финалните производи. Во поглед на очекувањата за стапката на инфлација во наредниот период, економските аналитичари очекуваат дека стапката на инфлација ќе изнесува 2,8% во 2022 година и 2,4% во 2023 година.

Вработеност

Поместувањата на пазарот на труд во текот на третиот квартал од 2021 година упатуваат на натамошно стабилизирање на состојбата, а со тоа и продолжување на позитивните придвижувања на годишна основа и во овој сегмент од економијата. Така, во услови на натамошна масовна имунизација во земјата и ограничени ефекти од појавата на четвртиот бран на ковид-19 во овој период, бројот на вработени лица забележа засилен годишен раст од 1,4%. Истовремено, бројот на невработени лица се намали за 4,6%, што придонесе за натамошно намалување на стапката на невработеност, којашто се сведе на 15,7%. Позитивни се придвижувањата и кај понудата на работна сила. Имено, за првпат од појавата на кризата предизвикана од ковид-19, во третиот квартал е забележано минимално зголемување на активното население.

Основните макроекономски индикатори се прикажани во следната табела:

Табела 1 – Макроекономски индикатори

%	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	2019.	2019.	2019.	2019.	2020.	2020.	2020.	2020.	2021.	2021.	2021.
Инфлација	1,4	1,2	1,0	0,8	0,5	1,7	1,9	2,3	2,0	2,4	2,8
Раст на БДП	3,8	3,1	3,6	3,4	0,2	-14,9	-3,3	-4,5	-1,8	13,4	3
Стапка на невработеност	17,8	17,5	17,1	16,6	16,2	16,7	16,5	16,4	16,0	15,9	15,7
Стапка на вработеност	46,9	47,1	47,4	47,9	48,1	47,4	46,6	47,2	47,1	47,2	47,4
Просечен девизен курс	61,55	61,51	61,5	61,5	61,61	61,69	61,70	61,70	61,66	61,61	61,55

2. Пазар на осигурување

Пазарот на осигурување во Република Македонија, заклучно со 31.12.2021 година, го сочинуваат 16 (шеснаесет) осигурителни компании од кои 5 (пет) се занимаваат единствено со осигурување на животот, а 11 (единаесет) вршат дејност во неживотното осигурување.

Брокерски друштва, друштва за застапување во осигурувањето, лиценцирани брокери и застапници

Заклучно со 31.12.2020 година на пазарот на осигурувањето во Република Македонија работат и 39 осигурителни брокерски друштва, 12 друштва за застапување, 7 банки, кои работат како застапници во осигурувањето, 660 лиценцирани брокери и 2106 лиценцирани застапници во осигурувањето.

Друштва за осигурување на животот

Од вкупно 16 осигурителни компании што работат на територијата на Република Македонија, 5 друштва: Croatia osiguranje – Život, АД за осигурување живот „Grawe“ Скопје, Winner Life – Vienna Insurance Group, UNIQA Life Македонија и Triglav Life имаат основна дејност осигурување живот и работат со дозвола за вршење работи на осигурување на животот.

Заклучно со 31.12.2021 година бруто-полисираната премија на пазарот на осигурување изнесува 188,7 милиони евра, што претставува раст од 15,5% во однос на истиот период минатата година.

Заклучно со 31.12.2021 година друштвата за животно осигурување остварија приход по основа на бруто-полисирана премија во износ од 32,48 милиони евра, што претставува раст од 15% во однос на истиот период минатата година.

Во последните неколку години се забележани значително подобрување, стабилност и транспарентност во работењето на осигурителните друштва и создадени се услови за работа, во најголем дел, во согласност со нормите на европската законска рамка. Регулативата Солвентност II не стапи на сила, не се очекува нејзина примена до 2025 година.

Очекувањата се дека ќе продолжи динамичниот двоцифрен раст во сегментот осигурување на животот. Активното вклучување на банките, како алтернативен дистрибутивен канал за овие производи и нивно поврзување со банкарските производи е еден од предизвиците за развој на осигурувањето живот. Во моментот постојат седум банки што работат на пазарот на осигурување, кои дејствуваат како застапници за осигурување.

Значаен фактор за долгорочната перспектива за развој на осигурувањето живот претставува фискалната стабилност на државата, како и зголеменото ниво на финансиската едукација на граѓаните на Република Македонија. Очекувањата се дека во иднина, со закрепнување на актуелната здравствена криза и со враќање на макроекономските показатели, осигурувањето живот ќе ја преземе водечката позиција во вкупната премија за осигурување. Со брзиот развој на пазарот се развива свеста за потреба од планирани заштеди. Повисоките инвестиции во развојот на осигурителниот сектор, особено во осигурувањето на животот, како двигател на целиот пазар, можат да придонесат за значителен економски развој на целата земја.

3. Основни податоци за Друштвото

Друштвото Кроацيا осигурување – Живот А.Д. Скопје е основано на 10 август 2004 година со Решение за дозвола за работа во осигурувањето бр. 18-3209/6 издадена од Министерството за финансии во Р. Македонија, а работата ја започна во април 2005 година.

Согласно со решението од Министерството за финансии и Статутот на Друштвото бр.02-2201/2 од 20.10.2008 година, Друштвото врши работи на осигурување на животот со приоритетност во делувањето 65.11 –Осигурување живот:

- Класа 1 – Осигурување од последица на несреќен случај во случај на смрт или нарушување на здравјето поради несреќен случај - дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година.
- Класа 2 – Здравствено осигурување (од групата на неживотно осигурување) - дозвола согласно со решение број УП 07-1-177 од 29.04.2013.
- Класа 19 – Осигурување живот- дозвола согласно со решение бр. 18-3209/6 од 10.08.2004 година.
- Класа 21 – Осигурување живот поврзано со удели и инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик во врска со промената на вредноста на инвестициските купони или други хартии од вредност на инвестициски фондови - дозвола согласно со решение број УП 19-1-386 од 23.08.2016.

Друштвото е заведено во Трговскиот регистар во рамките на Централниот регистар на Р. Македонија под единствен матичен број на субјектот ЕМБС 5920922 и единствен даночен број ЕДБ 4030004526504.

Друштвото работи и учествува во платниот промет под називот:

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД – Друштво за осигурување на животот (на хрватски: CROATIA OSIGURANJE d.d. – Društvo za osiguranje života)

Скратениот назив на друштвото гласи:

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ - ЖИВОТ

Во правните трансакции со странски држави името на Друштвото е на англиски јазик и е напишано со латинично писмо:

CROATIA INSURANCE – LIFE.

Друштвото во јануари 2018 година го смени своето седиште. Новото седиште на Друштвото е во Скопје, на ул. Костурски херои бр.38, Општина центар, Република Македонија.

Заштитен знак на Друштвото е дел од називот на Друштвото што се користи во правниот промет, како додаток во облик на цртеж со текстуален дел, кој претставува ликовна графичка целина и тоа приказ на едностран цилиндар пресечен од десната страна. Под заштитниот знак се наоѓаат зборовите: КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ - ЖИВОТ.

Со одлука на Собранието, Друштвото беше ребрендирано во 2008 година, од Вардар – Кроацيا а.д. во Кроацيا Осигурување а.д. - Друштво за осигурување живот.

Во сопственичката структура на Друштвото акции имаат тројца акционери: Croatia osiguranje а.д. Загреб, Кроацيا осигурување а.д. Љубушки и Вардар осигурување а.д. Скопје. Во декември 2007 година беше извршена купопродажба на 2,520 акции помеѓу акционерите Кроацيا осигурување а.д. Загреб и Кроацيا осигурување а.д. Љубушки, со што е зголемено учеството на Кроацيا осигурување Загреб во акционерскиот капитал од 36,4% на 70%.

Во декември 2008 година е извршена докапитализација на Друштвото во согласност со Измените на Законот за супервизија во осигурувањето на Р. Македонија во износ од 2.250,000.00 евра, со што е зголемен основниот капитал на Друштвото, но и уделот на Кроацيا осигурување а.д. Загреб во вкупната сопственичка структура на 92,5%.

На ден 24 ноември 2011 година е донесена одлука за купување акции во Кроацيا осигурување – живот а.д. Скопје, од акционерите во Друштвото Триглав осигурување АД (АД за осигурување Вардар). Во декември 2011 година е

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

извршена купопродажба на 2,250 акции од Друштвото Триглав осигурување АД, со што Кроацيا осигурување – Живот А.Д., Загреб поседува 92,5% од вкупниот пакет акции, а Кроацيا осигурување – Живот А.Д. Скопје поседува 7,5% од вкупниот пакет акции.

Кроацيا осигурување - Живот д.д. Скопје, согласно со Одлуката донесена на XIII вонредна седница на Собранието на акционерите, број 02-1483 / 1 од 29.11.2012 година, за продажба на 750 обични обични акции со номинална вредност од 100 евра по акција или со единствена продажна цена од 105 евра по акција, на 24 декември истата година добила Одлука за одобрување за продажба на сопствени акции преку приватна понуда за познат купувач (Croatia osiguranje dd Zagreb), издадена од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија. Кроацيا осигурување а.д. Загреб на 08.01.2013. уплати вкупен износ на средства во износ од 78.750 евра, со што стана сопственик на 750 нови обични акции претходно во сопственост на Кроацيا Осигурување Живот АД Скопје. По завршувањето на продажбата, сопственичката структура изгледа вака:

Основачкиот капитал изнесува: 3.000.000,00 eura

Бројот на издадените акции: 30.000

Номиналната вредност на акција: 100,00 eura

Број на акции во сопственост на Кроацيا осигурување А.Д. Загреб: 28.500

Број на акции во сопственост на Кроацيا осигурување – Живот А.Д. Скопје: 1.500

Одборот на директори на Друштвото има 4 члена и на ден 31.12.2021 година е во следниот состав:

1. Ванчо Бален, претседател, неизвршен член;
2. Марио Батарило, неизвршен член;
3. Маја Станковска Костова, извршен член, генерален директор;
4. Огнен Блажевски, независен неизвршен член.

Ваквата организациска поставеност на Управниот одбор е во согласност со одредбите од член 367 од Законот за трговските друштва и Законските одредби на Друштвото. Овластено лице во Друштвото со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет е Маја Станковска Костова, извршен член во Управниот одбор – генерален директор без ограничувања.

4. Систематизација и организација

Во 12.2021 Друштвото усвои нов Правилник за внатрешна организација насочена кон зголемување на продуктивноста на вработените. Врз основа на Правилникот за внатрешната организација ќе се донесе Правилник за систематизација.

Деловната активност на Компанијата во 2021 година, според постојната систематизација е организирана во три организациски дела:

- Сектор за управување со деловните операции;
- Сектор за управување со осигурувањето;
- Сектор за финансии, сметководство и контрола.

- Овластен актуар на Друштвото е Лидија Ристеска.
- Овластен внатрешен ревизор на Друштвото е Ѓоко Ѓорѓиев.

Внатрешниот ревизор во Друштвото во своето работење е независен од организационите делови и е директно одговорен за неговата работа пред Одборот на директори.

На ден 31.12.2021 година бројот на вработените во Кроаџа осигурување – Живот А.Д. Скопје е 77 со редовен работен однос.

Таблица 2: Стручна подготовка на вработените на 31.12.2021.

Вкупен број вработени	Магистер	Висока стручна подготовка	Средна стручна подготовка
77	10	50	17

5. Деловната политика во 2021 година

Заклучно со 31.12.2021 година Друштвото ја продлабочи својата активност во областа на осигурувањето на животот, што му овозможи да ги зајакне угледот и афирмацијата во финансиското и економското опкружување на Република Македонија. Друштвото бележи успешно работење заклучно со 31.12.2021 година под влијание на кризата предизвикана од пандемијата ковид-19. Менаџментот на Друштвото презеде многубројни мерки за реализација на планираните деловни политики и реализација на стратегиските цели, насочени кон континуирано зајакнување на каналите за продажба преку:

- Зголемување на бројот на надворешните застапници и зајакнување на надворешната продажна мрежа преку редовно контактирање, воведни и корективни обуки и семинари;
- Зајакнување на човечките ресурси во Секторот за унапредување на продажбата на осигурувањето преку континуирана едукација и обука;
- Зајакнување на контролата над деловните процеси, активности и редовно следење на постигнатите продажни резултати;
- Оптимизирана наградна програма со цел зголемување на продажните резултати и намалување на флукуацијата во овој канал;
- Продолжување на соработката со постојните брокерски друштва;
- Зајакнување на развојот на банко-каналот на продажба – интензивирана е соработката преку врзана продажба со две од најголемите банки во Република Македонија - НЛБ банка и Уни Банка;
- Маркетинг активности како поддршка на продажбата со цел зголемување на продажбата;
- Иницирање меѓуинституционална соработка со цел да се зголеми продажбата;
- Следење на трендот на осигурување и истражување и креирање дополнителни услуги и услуги ориентирани кон корисниците;
- Анализи на пазарот и поставување на производите поблиску до преференциите и потребите на осигурениците;

Со посебно внимание продолжуваат напорите за развој на стратегијата на Друштвото во врска со процесот на градење сопствена продажна мрежа, како предуслов за одговарање на промените на пазарот на осигурување и за потребата за намалување на трошочната структура на Друштвото, а и за зајакнување на сопствениот потенцијал по пат на:

- Продолжување на стратегијата – Развој на продажната мрежа преку зголемување на број на вработени, градење активни застапници во продажна мрежа;
- Задржување на постојните и придобивање нови застапници, кои се продажно ориентирани;
- Континуиран процес на едукација и менторство на надворешните застапници со директно вклучување и надзор на внатрешните регионални координатори и Кроаџа академија;

- Во согласност со потребите на пазарот финансиската состојба и стратегијата за развој на бизнисот, компанијата има регионално вработени во еден град во Р.Македонија.

Заклучно со 31.12.2021 година Друштвото примени конзервативна политика на вложувања капитал и техничка резерва, што како стратегија даде задоволувачки резултати и квалитетен приход од работењето.

Управувањето со квалитетот на штетите, одржување постојана солвентност и ликвидност и инвестирање средства во согласност со законската регулатива и актите на Друштвото беа целите на Друштвото утврдени со деловната политика за 2021 година.

Посебен акцент на деловната политика на Компанијата во текот на 2021 година беше ставен на континуираниот процес на примена на имплементираниот сертификат според стандардот ISO 9001, како и негово постојано подобрување од страна на раководството за квалитетот на Компанијата.

Имплементацијата на ИСО (ISO) стандардот претставува конкурентска предност на Кроациа осигурување - Живот а.д. Скопје бидејќи со овој процес Друштвото се стекнува со примат на прва осигурителна компанија што поседува сертификат за квалитетот ISO 9001: 2015 на македонскиот пазар на осигурувањето. Во текот на вториот квартал од 2020 год. Друштвото го обнови ИСО сертификатот 9001:2015.

Во текот на третиот квартал од 2021 година, Друштвото го обнови вториот ИСО сертификат, ISO 10002: 2018 - Управување со жалбите и задоволството на клиентите во обезбедувањето услуги за осигурување на животот станувајќи првата компанија во регионот што го поседува овој сертификат. Со сертификацијата од страна на Lloyd's Register Quality Assurance во согласност со овој стандард само ја докажуваме посветеноста на компанијата на своите клиенти и настојувањето да се обезбеди максимален квалитет.

5.1 Стратегиски цели за 2021 година

Согласно со стандардите ISO 9001:2015 Друштвото ги дефинираше стратегиските цели за период 2020 – 2024 година.

1. Продолжување на развојот на банко-каналот на продажба.
2. Понатамошен развој на интерната продажна мрежа – директна продажба и развој на застапничка мрежа.
3. Развој на MY Cro account и надградба на on line продажба.
4. Развивање комплетн веб-софтвер за следење и евалуација на базата на податоци, овозможување едноставен и брз пристап, а со тоа зголемување на ефикасноста на заднинските деловни процеси.
5. ЦРМ апликација.

5.2 Годишни цели за 2021 година

Согласно со стандардот ISO 9001:2015 Друштвото ги дефинираше целите за 2021 година:

1. Воведување УНИ банка во продажбата на животното осигурување;

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

2. Програма за лиценцирање застапници за осигурување;
3. Воведување нови производи;
4. Поврат на мин. 40% од истеците;
5. Развивање ИТ апликација за подобрување на ефикасноста (автоматизација на процесите, алатка за извештаите, модул за истек и сл.)

5.3 Клучни проекти во 2021 година

Во текот на 2021 година клучни проекти спроведени во Друштвото се:

1. Продолжување на времетраење на истечи –озможување на подобри услови за клиентите,задржување на постоечкото портфолио на клиенти и реализација на нова премија
2. Равој на нови производи со банките –Колективно ризико осигурување за корисници на кредити,минусни салда и кредитни картички,проширување на соработката со НЛБ Банка и Уни Банка
3. Repricing за сите тарифи.
4. Нов производ со ризико осигурување од смрт поврзан со инвестициски фонд каде осигуреникот го превзема ризикот од инвестирање

6. Капитал и резерви

Вкупниот обем на капиталот на Друштвото заклучно со 31.12.2021 година изнесува 9.711.562 евра.

Табела 3: Вкупен обем на капиталот на 31.12.2021

*

Вкупен капитал (ЕУР)	31.12.2021
Запишан капитал - редовни акции	3.000.000
Откупени сопствени акции	-158.469
Законски резерви	1.964.972
Задржана нераспределена добивка од претходни периоди	3.541.848
Нето добивка за тековниот период	1.363.211
Вкупен капитал	9.711.562

Износ на уплатениот капитал по курс на денот на уплатата

Со измените на Законот за супервизија на осигурувањето од 12 јуни 2007 година, цензусот на почетниот капитал е зголемен на 3.000.000 евра, така што изнесува 184.131.750 денари (3.000.000 евра на денот на уплатата на средствата) и е поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност од 100 евра. Сите акции се платени во целост, издадени во нематеријална форма, слободни за преносливост и се чуваат во Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Македонија.

Во согласност со Одлуката на Собранието на акционерите на 22 декември 2011 година, Кроациа осигурување - Живот а.д., Скопје, откупи 2.250 сопствени акции по цена од 105 евра (6.458 денари).

Кроациа осигурување - Живот а.д. Скопје, согласно со Одлуката на Собранието на акционерите, на 29.11.2012 година. Во 2007 година, продаде 750 обични акции со единствена продажна цена од 105 евра по акција преку приватна понуда за познат купувач (Кроациа осигурување dd Загреб).

Во продолжение е претставена сопственичката структура на Кроациа осигурување – Живот а.д. Скопје на ден 31.12.2021 година:

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

Табела 4: Акциски капитал на ден 31.12.2021

	Број на акции	% удел
Кроациа осигурување а.д. Загреб	28.500	95%
Кроациа осигурување – Живот а.д. Скопје	1.500	5%
ВКУПНО	30.000	100%

7. Технички резерви

Вкупните технички резерви на Друштвото на 31 декември 2021 година изнесуваат **3.178.664.195 MKD (51.579.084 ЕУР)**, истото е прикажано во следната табела:

Табела 5: Вкупна техничка резерва на ден 31.12.2021.

Вкупни технички резерви	МКД	ЕУР
Резерва за преносна премија	11.938.288	193.718
Резерва за штети	23.887.646	387.617
Математичка резерва	3.142.838.261	50.997.749
ВКУПНИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	3.178.664.195	51.579.084

Следната табела го прикажува износот на математичката резерва што ја поседува Друштвото на 31.12.2021 година

Табела 6: Математичка резерва на ден 31.12.2021

Математичка резерва на 31.12.2021	МКД	ЕУР
Математичка резерва за мешано осигурување	2.120.719.837	34.412.187
Математичка резерва за доспеани, неисплатени полиси	20.768.286	337.000
Математичка резерва за детско осигурување	585.764.608	9.505.000
Математичка резерва за ТБС	13.088.651	212.385
Математичка резерва за малигни болести	1.705.636	27.677
Математичка резерва за колективно осигурување	43.036.173	698.333
Математичка резерва за ризико осигурување	301.510.309	4.892.503
Математичка резерва за детско кро инвест	6.523.019	105.847
Математичка резерва за мешано + кро инвест	27.830.070	451.589
Математичка резерва за кро инвест флекси	1.869.124	30.330
Математичка резерва за ренти	725.664	11.775
Математичка резерва за дополнителни осигурени суми	19.245.354	312.288
Математичка резерва за ризико инвест- гарант	51.530	836
ВКУПНО МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА	3.142.838.261	50.997.749

Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски на договорувачот на осигурувањето врз основа на тие договори.

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

Математичката резерва се пресметува со примена на нето проспективна метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување. Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Бруто математичката резерва е збир од бруто математичката резерва од сите договори за осигурување.

Согласно пропишаната регулатива од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, кај основните осигурувања на живот се користи намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цимеризација) при што стапката на цилмеризација не може да биде поголема од 3,5% од договорената сума на осигурување. Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5%.

Математичката резерва е пресметана без промена на техничките каматни стапки и користените таблици на смртност кои се користени и при пресметка на математичката резерва на претходен - последен датум на известување.

Тест на адекватност на обврските (LAT)

Друштвото спроведува тест на адекватност на обврските (LAT).

Покрај основниот тест на адекватност на обврските (LAT) се тестира чувствителност на анализираното портфолио при што се земаат следните претпоставки: зголемена стапка на смртност, зголемена стапка на откуп, зголемени оперативни трошоци и намалување на стапката на принос и соодветно намалено дисконтирање.

Тестот на адекватност на обврските (LAT) покажува достаточност на прокнижената математичка резерва на 31.12.2021.

Покрај тоа, Друштвото поседува посебна резерва за осигурување на животот во групата за осигурување на животот каде што осигуреникот презема инвестициски ризик во висина од 173.814.561 MKD (2.890.429 EUR).

Во извештајниот период Друштвото инвестираше во дел од средствата за покривање на техничките резерви законски утврдени со член 88 од Законот за супервизија на осигурувањето, почитувајќи ги ограничувањата за поединечни инвестиции содржани во член 89 од Законот.

Согласно со Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е должно да го одржува нивото на капиталот соодветно на степенот и видот на бизнисот што го врши и ризиците на кои е изложено. **На ден 31.12.2021 година Друштвото ги исполни сите услови за адекватност на капиталот во осигурувањето живот.**

8. Управување со ризиците

Системот за управување со ризиците на Друштвото е поставен преку сеопфатноста на организациската структура, интерните акти, технологијата како и правилата, постапките и ресурсите за идентификување на ризиците, мерење, односно проценување на ризиците, контрола и следење, тестирање на отпорностите на стрес, совладување и управување со ризиците. Исто така вклучува и утврдување на апетитот за ризик и профилот на ризичност, планирање на капиталот и следење на адекватноста на капиталот како и известување за ризиците на коишто Друштвото е изложено или би можело да биде изложено во своето работење.

Функцијата управување со ризиците е воспоставена преку Одбор за управување со ризици, Одбор за управување со ИТ ризици и Менаџер за ризик, а работењето на истата е уредено со Процедурата за работење на функцијата за управување со ризици и Деловодниците за работа на Одборите за управување со ризиците. Редовно се координира со останатите клучни функции како и со останатите организациски единици кои се оперативни одговорни за прифаќање на поединечните ризици или пак се надлежни за поединечни специфични области на работењето, со цел навремено да се обезбеди адекватен тек и квалитет на сите потребни информации.

Во текот на годината функцијата за ризици изработи квартални анализи за ризиците врз кои Друштвото е изложено, воспостави интерни кредитни рејтинзи за банките, како и креирање база за оперативен ризик. Исто така, во соработка со ИТ службата, креирана е нова методологија за управување со ризиците на информацискиот систем.

Друштвото управува со **ризиот од осигурување** преку поставување соодветни лимити при стекнување постапки за одобрување трансакции, кои вклучуваат нови производи или ги надминуваат утврдените лимити, тарифирање, дизајн на производот и управување со реосигурувањето. За да се избегне ризикот од осигурување, се применуваат следниве методи:

1. Одбивање понуди што не ги исполнуваат условите за прифаќање;
2. Превентивно одбегнување потенцијални ризици;
3. Преземање ризици само во случај на проценка на мал ризик;
4. Пренос на ризикот за реосигурување;
5. Управување со ризикот со делење и намалување на ризикот.

Друштвото пренесува дел од ризикот во реосигурување за да може да ја контролира изложеноста на ризикот од евентуални големи исплати за настанати штети и за да го заштити капиталот.

Извештаите за адекватност на резервите, премиите за осигурување, како и за износите на самопридржај, ги изработува именуваниот овластен актуар на Друштвото и тие се во согласност со законските прописи и лимити. Усогласеноста на средствата за покривање на техничките резерви со регулаторните лимити, односно искористеноста на лимитите на 31.12.2021 година е прикажана во табелата во продолжение. Од приложеното се гледа дека Друштвото е во согласност со пропишаните регулаторни лимити:

Табела 7: Покриеност на математичката резерва на 31.12.2021 година.

Вид на вложување за покривање на математичка резерва	Регулаторен лимит	Изложеност на 31.12.2021 (МКД)	Изложеност на 31.12.2021 (ЕУР)	Реализација на лимит
Средства на трансакциски сметки	3%	5.711.602	92.680	0,2%
Депозити кај банки	60%	532.364.510	8.638.495	16,6%
Вложувања во државни обврзници	80%	2.531.803.599	41.082.701	79,2%
Удели во кеш инвестициски фондови	20%	39.957.063	648.369	1,2%
Заеми	20%	45.177.176	733.074	1,4%
Вкупни вложувања		3.155.013.950	51.195.319	98.7%
Барано покривање на математичка резерва		3.142.838.261	50.997.749	
Покриеност на математичка резерва		12.175.689	197.571	100.4%

Табела 8: Покриеност на техничка резерва на 31.12.2021 година.

Вид на вложување за покривање на техничка резерва	Регулаторен лимит	Изложеност на 31.12.2021 (МКД)	Изложеност на 31.12.2021 (ЕУР)	Реализација на лимит
Средства на трансакциски сметки	3%	162	3	0,0%
Депозити кај банки	60%	16.140.000	261.898	40,67
Вложувања во државни обврзници	80%	23.548.734	382.117	59,33
Удели во кеш инвестициски фондови	20%	-	-	-
Вкупни вложувања		39.688.896	644.018	100%

Барано покрите на технички резерва		34.649.603	562.247	
Покриеност на техничка резерва		5.039.293	62.683	114.54%

Усогласеноста на средствата за покривање на капиталот со регулаторни лимити, односно искористувањето на средствата на 31.12.2021 година е прикажано во табелата подолу. Од приложеното може да се види дека Друштвото е во согласност со пропишаните регулаторни граници:

Табела 9: Покриеност на капиталот на 31.12.2021 година.

	2021	2020
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.131.750	184.131.750
б) Резерви	121.095.344	91.561.126
в) Нераспоредена добивка	218.273.477	159.205.042
г) Откупени сопствени акции (-)	-9.765.970	-9.765.970
д) Нематеријални средства (-)	-3.300.386	-3.278.938
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)		
Вкупно основен капитал	510.434.215	421.853.010
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	51.089.376	
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	51.089.376	
КАПИТАЛ	459.344.839	421.853.010
2. Маргина на солвентност	191.704.577	185.859.816
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	184.881.000	185.082.000
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	267.640.262	235.993.194
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	274.463.839	236.771.010

Пазарен ризик е ризик од можни загуби што произлегуваат од промените или флукуациите на девизниот курс, каматните стапки и пазарните цени. Дел од овој ризик се ризиците од АЛМ (asset liability management) се ризици што произлегуваат од несовпаѓањето на средствата и обврските во однос на рочноста, промените на девизните курсеви и промените на каматните стапки. Друштвото може да биде изложено на валутен, ризик од проемна на каматните стапка и ликвидносен ризик.

Друштвото може да биде изложено на релевантниот ризик преку финансиски средства или инвестиции во каматносни финансиски инструменти и финансиски обврски, а изложеноста на ризик од промената на каматните стапка не зависи само од природата на финансиските инструменти туку и од сметководствената класификација. Друштвото го анализира и следи финансискиот ефект преку анализа на чувствителноста, анализа на пазарот на капитал и надворешни фактори на ризик извршени од функцијата за управување со ризикот во соработка со други организациони единици.

Кредитниот ризик е ризик од потенцијалните загуби кои произлегуваат од неисполнување на обврските коишто другата договорна страна ги има кон Друштвото.

Друштвото може да биде изложено на кредитен ризик по основ на вложувањата, односно изложеност врз следните финансиски инструменти: должнички хартии од вредност (државни и корпоративни), депозити и репо договори со банките, заеми и побарувања коишто произлегуваат од наплата на премијата од осигурителното работење и реосигурувањето, како и кредитниот ризик коишто произлегува од останатите побарувања на Друштвото.

Оперативен ризик претставува ризикот од загуби поради неадекватни или погрешни внатрешни деловни процеси, односно настани предизвикани од грешки на вработените, системски грешки или негативни надворешни настани.

Исто така, вклучува правен ризик, ризик на информативниот систем, како и ризик од загуба поради неусогласеност со прописите и е тесно поврзан со други ризици на кои е изложено Друштвото. Оперативниот ризик е во корелација со големината на деловниот субјект и е присутен во сите фази на деловните процеси.

Управувањето, контролата и следењето на оперативните ризици се засноваат на воспоставените ефективни контролни механизми, односно на внатрешните прописи, правила и работни процедури, кои јасно ги регулираат процесите и деловните активности. Друштвото посветува посебно внимание на управувањето со оперативните ризици во доменот на информативниот систем, како и во процесот на штетите. Друштвото континуирано работи на подобрување на системот за управување со оперативниот ризик, а основата првенствено е да го подигне нивото на културата на управувањето во сите вработени во Друштвото и понатаму да работи на подобрување на системот за внатрешна контрола.

Екстерни фактори на ризикот - Ризиците од опкружувањето на кои е изложено Друштвото ги опфаќаат следниве фактори за ризик: **политички, макроекономски, социјални, технолошки, правни (законодавни) и еколошки ризици**. Друштвото спроведе анализа на наведените надворешни фактори за ризик при разгледување на севкупниот ризичен профил на надворешните фактори за ризик и утврди дека тие имаат мало влијание врз одделни ризици на Друштвото или како придвижувачи на одделни ризици на Друштвото.

Ризикот од ликвидност се дефинира како ризик од неспособност за трансформирање на одредени форми на имот во пари или ризик од неможност за балансирање на куповната моќ од една страна и обврските од друга страна. Друштвото активно управува со ризикот од ликвидност преку дневно следење на показателите за ликвидност во согласност со прописите на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Оснвна цел при управувањето со финансиските, осигурителните, оперативните и другите ризици е одржување адекватно ниво на капиталот и техничките резерви на соодветниот обем и видовите на осигурување, имајќи ги предвид ризиците на кои е изложено. Друштвото активно ги управува средствата користејќи пристап кој создава рамнотежа во квалитетот, диверзификација, усогласеност на средствата и обврските, ликвидност и принос на вложувањата. Друштвото ги разгледува и ги одобрува целите на портфолиото, ја одредува насоката на вложувањата, ограничувањата и врши надзор над процесот на управување со активата и пасивата. Соодветно внимание посветува на почитувањето на одредбите на Законот за супервизија на осигурувањето. Друштвото активно ги управува и ги извршува своите обврски преку нивно редовно утврдување, согласно со начинот и правилата пропишани со Законот за супервизија на осигурувањето.

Ризикот од концентрација се однесува на ризикот од концентрацијата на изложеност на Друштвото кон поединци, групи на поврзани субјекти или претставува збир на изложености поврзани со заеднички фактори на ризик, како што се ист економски сектор или географска област, исти професии, а кои имаат голема веројатност за настанување штета или загуба. Друштвото спроведе анализа и утврди дека работи со низок концентрациски ризик.

9. Законски контроли и ревизии

Во текот на првиот квартал од 2021 година беше спроведена редовна годишна ревизија на финансиските извештаи на Друштвото, што покажува дека финансиските извештаи во 2020 година беа презентирани на реален и објективен начин во согласност со важечките сметководствени стандарди и сметководствени политики на Групацијата.

Ревизор на финансиските извештаи на Друштвото за 2021 година е Друштво за ревизија, консалтинг и даночни услуги на ДИЛОИТ ДОО Скопје назначено на седницата на Собранието на акционерите.

Во текот на 2021 година, над работењето на Друштвото спроведени е една вонтеренска контрола од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето од аспект на почитување на законските и подзаконските одредби во делот на Правилникот за минимални барања за прием, обработка, резервација и исплата на барање за надомест

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

на штета. Заклучно со 23.11.2021 година Агенцијата има издадено записник од спроведените контроли се со цел за унапредување на процесите во Друштвото.

Во текот на 2021 год. беше спроведена и контрола од страна на Државен инспекторат на труд од областа на безбедност и здравје при работа по кој инспекциски надзор нема забелешки и наоди.

10. Корпоративно управување во Кроацيا осигурување - Живот АД Скопје

Кроацيا осигурување – Живот АД Скопје со членството во Институтот на Директори од 2014 година ги постави темелите и статусот на компанија која се грижи добрите корпоративни практики да бидат и останат основа во управување во работата на органите на управување.

Друштвото е фокусирано на примена на добрите практики за корпоративно управување како составен дел на деловната стратегија. Друштвото е насочено своето деловно работење да го организира и врши во согласност со начелата на транспарентност и отчетност, поделбата на одговорностите, идентификација, мерење и управување со ризикот и регулаторна усогласеност.

Во текот на 2021 година Друштвото го продолжи трендот за надградба на системот на корпоративно управување преку следење на регулаторните и опкружувачките норми и практики и нивно инкорпорирање во деловното работење и организација на Друштвото.

Во текот на 2021 година во Друштвото е формиран нов орган на управување – Одбор за ревизија. Одборот за ревизија во согласност со неговите надлежност ќе го подобри квалитетот и интегритетот на сметководствената функција на Друштвото, системот на внатрешни контроли и финансиските практики на Друштвото, што во голема мера ќе го подобри и потпомогне процесот на корпоративно управување во Друштвото.

11. Усогласеност со прописите

Со цел следење на усогласеноста со законската регулатива, Друштвото, со посебна одлука, има формирано Одбор за усогласеност со прописите со цел обезбедување координативно тело кое организирано ќе работи на целосна усогласеност на Друштвото со сите прописи што го опфаќаат работењето. Основна задача на ова тело е да известува и разгледува начини за имплементација на новата усвоена регулатива.

Друштвото како контролор, односно обработувач на личните податоци, во текот на 2021 година ги донесе сите интерни акти во Друштвото преку кои се имплементираше новиот Закон за заштита на личните податоци, усогласен со Општата регулатива за заштита на личните податоци (General Data Protection Regulation 2016/6792 - GDPR).

Друштвото има назначено офицер за заштита на личните податоци, кој се грижи за правилна примена на мерките за заштита при обработката на личните податоци. Офицерот за заштита на личните податоци ќе продолжи да работи на подигнување на свеста и обука на вработените лица во врска со заштитата на личните податоци, ќе информира и советува за обврските за заштита на личните податоци и редовно ќе учествува на обуките и работилниците во организација на Агенцијата за заштита на личните податоци, по што стекнатото искуство ќе го пренесува на сите вработени во Друштвото.

Кроацيا Осигурување АД – Друштво за осигурување на животот, согласно со Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, презема мерки и дејствија за спречување на перењето пари и финансирање тероризам, односно реализира серија сеопфатни мерки што треба да придонесат за што поефикасно спроведување на обврската да се препознаат обидите за перење пари и финансирање тероризам, при што за потенцијалните сомнителни случаи ја информира Управата за финансиско разузнавање, како и Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Друштвото има назначено овластено лице за спречување на перењето пари и финансирање на тероризмот и има формирано Служба за спречување на перењето пари.

Како дел од финансискиот систем, друштвото е должно да презема мерки и дејствија за откривање и спречување на перењето пари и финансирање на тероризмот и тоа:

- изготвување проценка на ризикот од перење пари и финансирање тероризам и нејзино редовно ажурирање;
  - воведување и примена на програми за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перењето пари и финансирање тероризам;
  - анализа на клиентите;
  - известување и доставување податоци, информации и документација до Управата согласно со одредбите на Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам и подзаконските акти донесени врз негова основа;
  - чување, заштита и водење евиденција на податоците.
- Друштвото најмалку двапати годишно реализира обука за вработените со цел усовршување и оспособување во областа спречување на перењето пари.

12. Ликвидност во работењето

Со цел обезбедување на потребните финансиски средства за исполнување на обврските во секое време, Друштвото дневно ја проценува својата ликвидност во согласност со методологијата за пресметување на коефициентот на ликвидноста пропишан од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Во текот на 2021 Друштвото работи со висок коефициент на ликвидност, на 31.12.2021 година беше 114,85.

13. Принципи на реосигурување

Друштво превзема ризик до висина на своите вкупни капацитети за носење на ризикот и применува политика на поделба на ризикот како би се обезбедило трајно извршување на обврските.

Со одлука донесена на VI/2020 на состанокот на Одборот на директори на Друштвото од 24.12.2020 година максималниот самопридржај за 2021 година изнесува 30.000 евра.

Одборот на директори на Друштвото на 30.06.2021 година донесе одлука за усвојување на ревидирана програма за реосигурување заради усогласување со новиот договор за реосигурување.

Друштвото со почеток од 01.07.2021 година го обнови годишниот договор за реосигурување со важност 01.07.2021 - 30.06.2022. Со годишниот договор за реосигурување, реосигурителот го прифаќа ризикот од смрт од болест, смрт од несреќен случај, смрт од сообраќајна незгода, смрт на двајца родители кај тарифите на детско штедно осигурување осигурување, траен инавлидитет за дополнително осигурување од несреќен случај кон основното осигурување на живот за сите осигурени случаи со вкупна агрегирана осигурена сума по осигуреник над 30.000 ЕУР со лимит на покритење до 300.000ЕУР.

Ризиците кои го надминуваат максималното покритење се реосигураат со факултативни договори за реосигурување. Сите осигурени суми кои ги надминуваат лимитите на годишниот договор се прифатени од реосигурителот во рамките на договорот.

Со почеток од 01.07.2021, со важност 01.07.2021 - 30.06.2022 Друштвото нов склучи договор за реосигурување од катастрофални ризици за колективни договори за осигурување на минимум 3 лица по штетен настан.

14. Осигурително управување со состојба на ден 31.12.2021 година

Кроаџа Осигурување – Живот АД Скопје на 31.12.2021 година е лидер на пазарот за осигурување живот со бруто-полисирана премија со 34% пазарно учество.

Кроаџа Осигурување – Живот АД Скопје на 31.12.2021 година го реализира своето работење во согласност со:

- Закон за супервизија на осигурувањето;

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

- Статут на Друштвото и други законски прописи во Република Македонија;
- Усвоена деловна и развојна политика во согласност со планот од 2020 година;
- Услови на пазарот на осигурување во Р. Македонија.

Согласно со податоците за остварената премија, на 31.12.2021 година Друштвото има 34% од вкупниот пазар според бруто-премијата. Оваа ситуација јасно кажува дека македонските граѓани во Кроаџа Осигурување – Живот АД Скопје препознаваат стратегиски партнер за донесување долгорочни заштеди и безбедносни одлуки. На долг рок, нашата визија е да останеме лидер на осигурителниот пазар со квалитетот на производите што ги нудиме, континуирано подобрување на постојните производи и развој на нови производи.

Графикон 1: Удел на пазарот по полисирани премии

Заклучно со 31 декември 2021 година Друштвото се фокусираше на исполнување на планираните деловни резултати во согласност со планот за работа за 2021 година и приближување на својата бизнис-стратегија до потенцијалните осигуреници. Притоа, доследно се спроведуваат основните начела на осигурителното работење и се почитуваат законските норми во доменот на осигурувањето и известување на надзорните државни органи за осигурување.

Развојната стратегијата на Друштвото во 2021 година беше во насочена кон промовирање на осигурувањето живот, постојано одржување едукативни обуки и презентации пред потенцијалните осигуреници.

Намалувањето на влијанието на светската ковид-криза врз бизнисот на компанијата беше главната задача на менаџментот и вработените во компанијата во текот на 2021 година. Како одговор на рецесијата, менаџментот презема многубројни мерки за амортизација на негативните влијанија:

- Тековен систем за редовно следење на процесот на наплата.
- Строго дефинирани работни процедури при добивање барања за откуп со главен акцент на промена или одложување на одлуката на осигуреникот за откуп на полисата (можност за заем, одложено плаќање).
- Строго дефинирана работни процедури при добивање барање за исплата на осигурена сума за доживување со цел склучување нови договори за осигурување.
- Интензивирање на активностите во насока на развој на интерната продажна мрежа, што опфаќа одржување едукативни семинари за Застапници за осигурување од страна на Кроаџа Академија;
- Интензивирање на активностите во насока на активирање на интензивна соработка со нови брокерски друштва за нивно посредување во осигурувањето.
- Организирање онлајн (online) едукација за сите канали на продажба од страна на Кроаџа Академија.
- Промотивни активности за постојно портфолио.
- Промоција на можноста за користење заем.
- Понуда на нови производи согласно со потребите на пазарот.

Заклучно со 31 декември 2021 година Друштвото, во согласност со препораките на доминантниот акционер и целокупното економско опкружување, продолжи со мерките за штедење, рационализација на работните места и операционализација на вкупните оперативни трошоци.

Нашиот деловен успех е резултат на добра деловна стратегија и посветеност кон бизнисот фокусиран на квалитетот, иновациите и развојот на сопствена продажна мрежа.

Заклучок со 31.12.2021 година, 49% од новите договорени премии беа продадени преку сопствената продажна мрежа, 11% преку брокерски друштва и 40% преку банкарски канали. Повисокиот износ на премијата што се продава преку внатрешните канали и соработката со повеќе банки овозможи дисперзија на каналите за продажба и ја намали можната зависност на еден доминантен продажен канал.

Воведувањето нови осигурителни производи приспособени на специфичните пазарни услови, како и создавање дополнителни вредности кои се клиентски ориентирани се начини за обезбедување одлично позиционирање на пазарот на осигурување живот во Р. Македонија и задоволството на нашите клиенти.

Во 2021 година, нашите напори се фокусираа на осигурениците, како на постојните така и на идните.

Иновацијата, развојот на внатрешна продажна мрежа и будното следење на пазарот се клучни елементи во нашата деловна стратегија, но со јасно определување за нејзино продолжување и во идниот развој на Друштвото.

а) Комерцијален назив на склучените договори за осигурување во 2021 година во рамките на класите за осигурување

Кроациа осигурување - Живот АД Скопје, на пазарот на осигурување на Република Македонија во 2020 година ги нуди следните осигурителни производи:

- Осигурување на животот во случај на смрт и доживување со дополнително осигурување во случај на смрт поради нереден случај и тешко болна состојба.
- Осигурување на животот во случај на смрт и доживување.
- Осигурување на животот во случај на смрт и доживување со еднократна уплата на премија.
- Дополнително осигурување од последица на несреќен случај со осигурување на животот;
- Дополнително осигурување од тешко болни состојби со осигурување на животот.
- Дополнително осигурување од малигни болести.
- Детско штедно осигурување;
- Колективно осигурување на животот.
- Осигурување на животот во случај на смрт – Ризико ПЛУС осигурување.
- Доживотно осигурување на животот во случај на смрт – Круг на животот.
- Осигурување на животот во случај на запишување на факултет.
- Осигурување на животот во случај на склучување брак.
- Менаџерско осигурување.
- Осигурување на животот во случај на смрт – Ризико осигурување со опаѓачки суми.
- Осигурување на животот врзано со инвестициски фондови - Cro Invest.
- Осигурување на животот врзано со инвестициски фондови – Flexi Invest.
- Рентно осигурување.
- Осигурување на животот врзано со инвестициски фондови – Инвест.
- Детско штедно осигурување со инвестициски фондови.
- Дополнително осигурување за операции.
- Дополнително осигурување во случај на траен инвалидитет и работна неспособност.
- Дополнително ризико-осигурување.
- Сигурност плус
- Сигурност плус премиум

Другите класи на осигурување на животот од ставовите 20, 22 и 23 од член 5 од Законот за супервизија на осигурувањето ќе се воведат sukcesивно за време на работењето на Друштвото во идниот период во согласност со условите на пазарот и потенцијалните пазарни потреби.

15. Деловни резултати од 31.12.2021 година

Во периодот 01.01.2021 година - 31.12.2021 Кроаџа осигурување Живот АД Скопје оствари вкупна заработена премија од **683.035.007 MKD (11.083.373 EYP)**, што претставува раст од 4,6% во однос на минатата година. Приходите од вложувањата на капиталот и техничките резерви изнесуваа **164.571.960 MKD (2.670.452 EYP)**, што претставува пораст од 12,6% во однос на истиот период од претходната година.

Вкупните приходи остварени во периодот 01.01.2021 година - 31.12.2021 беа **849.982.468 MKD (13.792.371 EYP)**, што претставува раст од 5,75 % во однос на вкупните приходи остварени во истиот период во претходната година. Бруто-добивката на Друштвото на 31.12.2021 година изнесува **94.234.887 MKD (1.529.117 EYP)**, што претставува пад од 4,6% во однос на бруто-добивката остварена во истиот период во претходната година.

16. Развојни показатели на Друштвото

Веќе 17 години Друштвото успешно работи и главна стратегиска цел и натаму останува задржување на трендот на раст, односно освојување поголем дел од пазарот и голем удел во вкупната премија за осигурување на животот на македонскиот пазар.

Табела 10: Преглед на годишните приходи, приходи од инвестиции и бруто добивка (EYP)

Период (од-до)	Приходи од продажба (EYP)	Приходи од вложувања (EYP)	Бруто добивка (EYP)
01.01.2016 - 31.12.2016	8.948.747	1.143.494	400.328
01.01.2017 - 31.12.2017	10.099.359	1.570.508	549.176
01.01.2018 - 31.12.2018	12.523.639	1.681.568	931.885
01.01.2019 - 31.12.2019	13.096.914	2.045.565	1.066.182
01.01.2020 - 31.12.2020	10.586.719	2.366.559	1.602.935
01.01.2021 - 31.12.2021	11.083.373	2.670.452	1.529.117

Од податоците прикажани во табелата бр. 10 може јасно да се види континуираниот раст, освен во премијата на Друштвото во 2020 година, кога бележи пад на премија како резултат на кризата предизвикана од ковид-вирусот, која почна во 03/2020 и уште трае.

Графикон 4: Преглед на годишните трендови на приходи, приход од инвестиции и бруто добивка (EYP)

III. Финансиски показатели

1. Биланс на успех од 31.12.2021 година

Според резултатите од работењето со состојба 31.12.2021 година Кроациа осигурување - Живот АД Скопје ги оствари следниве резултати:

	31.12.2021	
	MKD	EUR
Вкупни приходи	849.982.468	13.792.371
Вкупни расходи	755.747.581	12.263.254
Бруто добивка	94.234.887	1.529.117

Структурата на остварениот приход се состои од:

	Процент (%)	MKD	EUR
Приходи од осигурување	80,4%	683.035.007	11.083.373
Приходи од вложувања	19,4%	164.571.960	2.670.452
Останати приходи	0,3%	2.375.501	38.546
ВКУПНО	100,0%	849.982.468	13.792.371

Во вкупните остварени приходи во текот на 2021 година, најголемо учество (**80,4%**) е **бруто-приход остварен од продажба** на полиси за осигурување живот во износ од **683.035.007 MKD (11.083.373 EUR)**.

Финансиските приходи (приходи од вложувањата од математичката резерва, капитал и технички резерви) изнесуваат **164.571.960 MKD (2.670.452 EUR)**, односно нивното учество во вкупните приходи изнесува **19,4%**.

Структурата на остварените расходи се состои од:

	Процент (%)	MKD	EUR
Трошоци за осигурани случаи	40,14%	303.286.885	4.921.331
Промена во математичката резерва	24,35%	184.001.798	2.985.733
Промена во посебна резерва	10,31%	77.903.384	1.264.111
Трошоци за осигурување	13,71%	103.574.161	1.680.662
Останати административни трошоци	7,24%	54.698.984	887.581
Останати технички трошоци	1,49%	11.239.302	182.376
Трошоци на вложувања	2,79%	21.043.067	341.459
ВКУПНО	100,0%	755.747.581	12.263.254

Трошоците за **штети, доживувања, откуп на полисите и промена на резервите за штети** изнесуваат **303.286.885 MKD (4.921.331 EUR)**, односно претставуваат 40,14% од вкупните расходи остварени во извештајниот период.

Вкупниот износ на откупи реализиран за периодот 01.01.2021 - 31.12.2021 изнесува **87.567.299 MKD (1.420.924 EUR)**.

Промената во математичката резерва со состојба на ден 31.12.2021 година изнесува **184.001.798 MKD (2.985.733 EUR)** или **24,35%** од вкупните расходи.

Промената во математичката резерва за полиси каде што осигуреникот го презема инвестицискиот ризик со состојба од 31.12.2021 година изнесуваше **77.903.384 MKD (1.264.111 EUR)** или 10,31% од вкупните расходи.

Трошоците за осигурување со состојба на ден 31.12.2021 година изнесуваат **103.574.161 MKD (1.680.662 EUR)** или **13,71%** од вкупните расходи. Структурата на поединечните ставки на трошоците е следна:

Трошоци за осигурување	МКД	ЕУР
Провизија	54.639.013	886.608
Маркетинг	4.158.097	67.472
Останати трошоци за осигурување	44.777.051	726.582
ВКУПНО	103.574.161	1.680.662

Општите и административни трошоци во периодот 01.01.2021 година - 31.12.2021 година изнесуваат 54.698.984 МКД (887.581 ЕУР), што претставува учество од 7,24 % во вкупните расходи.

Поединечно учество на трошокот во вкупните општи и административни трошоци на 31.12.2021:

Општи и административни трошоци	МКД	ЕУР
Амортизација	3.150.673	51.125
Бруто плата на вработени	20.637.733	334.881
Закуп на деловен простор	5.821.508	94.464
Останати трошоци*	25.089.070	407.112
ВКУПНО	54.698.984	887.581

Останати технички трошоци и трошоци од вложувања за периодот 01.01.2021 година - 31.12.2021 година изнесуваат 32.282.369 МКД (523.835 ЕУР), што претставува учество од 4,37% во премијата за живот.

Анализа на штетите 31.12.2021 година

Друштвото во текот на 2021 година продолжи да ја применува политиката на транспарентен систем на исплата на штетите пријавени од нашите осигуреници. Исто така, Кроациа осигурување -Живот АД Скопје, во периодот 01.01.2021 година - 31.12.2021 година пристапи кон решавање и ликвидација на штетите по сите основи, со цел да го зголеми задоволството на осигурениците. Во делот на статистиката, вкупниот број пријавени случаи е прикажан во табелата подолу:

Табела 11: Вкупно пријавени побарувања на 31 декември 2021 година

Ризик	Вкупно пријавени штети до 2021	Ликвидирани штети	Одбиени штети	Резервирани штети
Незгода	328	339	80	28
Смрт	182	154	6	57
ТБС	33	37	16	6
Малигни	5	4	1	1
Вкупно	548	534	103	92

Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 се исплатени 147 штети по основ на смрт од болест (15 штети пријавени пред 2021 година, 132 штети пријавени во 2021 година) со вкупен износ за исплата од 33.355.393,00 МКД (540.649,8 ЕУР). Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 се исплатени 259 штети по основ на Несреќен случај - Незгода (21 штета пријавени пред 2021 година, 238 штети пријавени во 2021 година) со вкупен износ за исплата од 4.394.316,00 МКД (71.226,45 ЕУР). Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 се исплатени 21 штета по основ на Тешко болни состојби (2 штети пријавени пред 2021 година, 19 штети пријавени во 2021 година) со вкупен износ за исплата од 4.244.950,00 МКД (68.805,41 ЕУР). Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 се исплатени 3 штети по основ на Тешко болни состојби (сите пријавени во 2021 година) со вкупен износ за исплата од 752.595,00 МКД (12.198,63 ЕУР).

Дополнително на горенаведените штети, во периодот од 01.01.2021 година до 31.12.2021 година се исплатени 1002 барања по основ на исплата на осигурена сума за доживување со вкупен износ за исплата од 161.896.761 MKD (2.627.042,7 ЕУР).

Табела 12: Преглед на ефективното решавање на штетите по класи на осигурување за периодот 01.01.-31.12.2021

Интерна поделба на класи на осигурување	Вкупно пријавени штети во 2020 г.	Позитивно решени штети	Одбиени штети	Вкупно решени штети	Резервирани штети	Ефективно решени штети (5:2)
1	2	3	4	5	6	7
Несреќен случај	328	339	80	419	28	127,7%
Живот	182	154	6	160	57	87,9%
ТБС	33	37	16	53	6	160,6%
Малигни	5	4	1	5	1	100,00%

Табела 13: Преглед на ефикасноста во решавањето на штетата

Ред. Бр.	Опис	01.01.2020 – 31.12.2020	01.01.2021 – 31.12.2021	Индекс 4:3
1	2	3	4	5
1	Вкупно пријавени штети во тековниот период	531	548	103,2%
2	Позитивно ликвидирани штети	335	534	159,4%
3	Одбиени штети	163	103	63,2%
4	Вкупно решени штети	508	637	125,3%
5	Вкупен број резервирани штети	68	92	135,2%

Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 година поднесени се вкупно 72 приговори за обработени штети.

По основ на пријавени штети настанати од несреќен случај незгода, примени се вкупно 49 приговори, од кои 27 се решени позитивно, додека 20 приговори се одбиени. По основ на смрт од болест и Тешко болни состојби, заклучно со 31 декември 2021 година, примени се 23 приговори, од кои 17 се одбиени, 2 се позитивно решени, додека 4 приговори се уште биле во процес на решавање.

Друштвото, заклучно со 31 декември 2021 година, нема штета за која води судски спор пред надлежен суд.

Реализација на дадениот план за работењето на Друштвото на ден 31.12.2021

Таблица 14: Реализација на планот за 2021 и споредување на податоци за 2021 со 2020

Опис	Реализирано 31.12.2021 МКД	Реализирано 31.12.2021 ЕУР	План за реализација 31.12.2021 ЕУР	Индекс на реализација на план 31.12.2021	Реализирано 31.12.2020 МКД	Реализирано 31.12.2020 ЕУР	Индекс 2021/2020
Приходи од премија	683.035.007	11.083.373	11.811.015	93,84	653.137.013	10.586.719	104,58
Приходи од осигурување	685.907.752	11.129.988	11.843.911	94,30	652.385.094	10.574.531	105,16
Промена во бруто резервите за пренесна премија	-2.872.745	-46.615	-32.896	258,81	751.919	12.188	376,25
Приходи од вложувања	164.571.960	2.670.452	2.123.456	125,76	146.152.976	2.368.998	112,60
Приходи од камати	129.068.414	2.094.348	2.052.702	102,03	124.516.648	2.018.294	103,66

Нереализирани добивки (сведување на објективна вредност)	21.584.699	350.247	0	0,00	14.144.728	229.272	0,00
Приходи од капитални добивки	562.560	9.128	68.809	13,27	397.442	6.442	3,87
Позитивни курсни разлики	13.356.287	216.728	1.945	11.142,36	7.094.158	114.989	188,27
Останати приходи	2.375.501	38.546	34.139	112,91	4.438.742	71.948	53,52
Вкупни приходи	849.982.468	13.792.371	13.968.610	98,74	803.728.731	13.027.664	105,75
Трошоци за осигурени случаи	303.286.885	4.921.331	4.209.164	116,85	240.564.106	3.899.311	126,00
Штети	43.744.416	709.825	431.267	164,59	28.705.399	465.287	152,39
Удел на реосигурување	0	0	0	0,00	-1.051.879	-17.050	0,00
Откупи	87.567.299	1.420.924	1.241.903	114,42	69.612.920	1.128.358	125,79
Доживувања	162.316.010	2.633.846	2.485.539	105,85	139.376.321	2.259.155	116,33
Резерви за штети	9.659.160	156.736	50.455	310,65	3.921.345	63.561	246,32
Промена во математичка резерва	184.001.798	2.985.733	5.636.810	52,97	253.407.803	4.107.495	64,83
Промена во посебна резерва	77.903.384	1.264.111	200.906	629,21	51.724.615	838.406	365,80
Тошоци за осигурување	103.574.161	1.680.662	2.159.086	82,68	93.863.483	1.521.436	112,56
Провизии	54.639.013	886.608	1.250.375	70,91	56.723.407	919.432	96,33
Останати трошоци на осигурување	48.935.148	794.054	908.711	98,89	37.140.076	602.005	135,02
Општи административни трошоци	54.698.984	887.581	964.724	98,49	49.621.640	804.319	122,10
Бруто плати и стимулации	20.637.733	334.881	330.608	99,98	17.485.550	283.424	116,26
Останати административни трошоци	34.061.251	552.700	634.116	97,72	32.136.090	520.895	125,46
Трошоци на вложувања	21.043.067	341.459	35.442	1.003,11	11.346.794	183.921	163,15
Останати трошоци	11.239.302	182.376	0	0,00	4.308.814		
Вкупни расходи	755.747.581	12.263.254	13.206.132	92,83	704.837.255	11.354.888	107,19
Бруто добивка	94.234.887	1.529.117	762.478	201,09	98.891.476	1.602.935	95,52

Табелата бр. 14 дава преглед на реализацијата на поставениот план на Друштвото на ден 31.12.2021 и споредба со податоците за работењето за 2021 и 2020 година .

Врз основа на податоците од таблицата може да се заклучи дека Друштвото на ден 31.12.2021 ги реализирало зададените планови за бруто-добивка.

Врз основа на резултатите се донесени следните заклучоци:

- Во периодот 01.01.2021 до 31.12.2021 година Друштвото има реализирано добивка од 1.529.117 ЕУР, што претставува реализација на планот за 2021 година во износ од 101,09%;
- Приходите од осигурувањето на ден 31.12.2021 изнесуваат 11.129.988 ЕУР, што во однос на Планот за периодот 01.01.2021 – 31.12.2021 година претставува пад за 5,7%.
- Друштвото секојдневно ја следи должната премија и презема мерки за наплата, со редовен процес на доставување месечни фактури и опомени за наплата на должна премија во текот на годината. Друштвото превзема зголемени мерки на наплата на должна премија по пат:
  - телефонско контактирање на должниците секој месец,
  - посебно контактирање пред да се раскине договорот за осигурување поради неплаќање,
  - можности за одобрување заем наменет за уплата на годишната премија, со отплата на месечни рати.
- Вкупните приходи на ден 31.12.2021 година изнесуваат 13.792.371 ЕУР, што претставува намалена реализација во однос на планот за 2021 за 1,26%.

- Приходите од вложувањата – приходи од камати и капитална добивка (реализирана и нереализирана), на ден 31.12.2021 година бележат пораст за 25,76% во однос на планот за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година и изнесуваат 2.670.452 ЕУР.
- Расходите за осигурените случаи изнесуваат 4.921.331 EUR, што претставува реализација над планот за период 01.01.2021 -31.12.2021 од 16,85%
- Расходите за промена на математичката резерва бележат пад во однос на планот од 47,03% во однос на планот за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година во износ од 2.985.733 ЕУР.
- Трошоците за осигурување се реализирани во износ од 1.680.662 ЕУР, што претставува пад на реализација на планот за 2021 во износ од 17,32%.
- Административните трошоци за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година во однос на планот за 2021 се помали во износ од 1,51% и изнесуваат 887.581 ЕУР.
- Трошоците за вложувања на ден 31.12.2021 година бележат раст за 1031% во однос на планот за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година во износ од 341.459 ЕУР.

Согласно со заклучоците може да се забележи дека, како резултат на пандемијата ковид -19, која ја обележа скоро цела 2020 година, а со исти интензитет продолжи и во првата половина на 2021 е намалена продажбата на полисите за осигурување живот, особено еднократно ризико-полисите преку банко-каналот на продажба. Во вториот квартал од 2021 година банко каналот зпочна со продажба на повеќекратно ризико, што се рефлектираше и на пораст на премијата од истиот канал на продажба.

Политика на вложување средства на капитал и технички резерви

Вложувањето на осигурителните друштва е строго регулирано со Законот за супервизија на осигурувањето во Р.С. Македонија. Имајќи ги предвид сите значајни насоки за управување на вложувањата, Друштвото усвои стратегија и модел на вложување, кои придонесуваат за остварување на планираните приходи од вложување и воедно овозможува долгорочно, стабилно, солвентно и профитабилно работење.

И покрај сите законски можности за вложување на средствата од капиталот и резервите, Друштвото применува конзервативна стратегија на вложување. Кроациа осигурување–Живот АД Скопје ги презема сите превентивни мерки за намалување на евентуалните негативни последици од глобалната економска криза.

Поради валутната и роковната усогласеност обврската за исплата на осигурените суми по основа на активните полиси за животна осигурување во портфолиото на Кроациа осигурување –Живот АД Скопје се состои од вложувања на рок од 1 месец до 30 години.

Графички приказ 5: Структура на вложувања на 31.12.2021

Во портфолиото на Кроацيا осигурување живот нема високоризични вложувања во акции и вложувања во недвижности, кои тешко можат да се претворат во ликвидни средства.

Друштвото внимателно ја следи состојбата на домашните и на странските пазари на капитал и постојано работи на приспособување на вложувањата кои се изложени на потецјални загуби поради промена на каматните стапки и другите промени на пазарните услови.

IV. Развојни проекти за 2021 година

Во 2021 година Друштвото продолжи со реализаија на проектите што го следеа работењето на Друштвото и, согласно со остварените резултати, се покажаа високопрофитабилни од аспект на повратот на инвестицијата и зголемувањето на продажбата. Како значајни се:

1. „ЛОЈАЛНИ КЛИЕНТИ“:

Со цел да се продолжи добрата традиција за грижа на корисниците за 2021, континуирано се спроведува следење и комуникација со постоечките клиенти.

2. „КАЈ НАС ВАШАТА ЛОЈАЛНОСТ ВРЕДИ ПОВЕЌЕ“

Во насока на нудење дополнителни поволности и бенефиции за нашите клиенти во 2011 година започнавме проект со кој на нашите клиенти им овозможуваме попуст на многубројни продажни и угостителски објекти користејќи ја Кроацيا лојалити картицата. Овој проект претставува уште еден начин да ја подобриме грижата за нашите корисници. Поради атрактивноста на проектот и заинтересираноста на трговците за ваква соработка се зголемува и бројот на соработниците. Континуирано се зголемува бројот на соработниците. Проектот започна во 2011, се разви, и Друштвото во јуни 2015 година воведо и ГОЛД ЛОЈАЛИТИ КАРТИЧКА со посебни погодности за ВИП клиентите.

3. „Call Centar“ Кроацيا осигурување АД Скопје

Во 2011 година Друштвото разви свој Call Centar, кој во наредниот период продолжува со работа како подршка на продажба и подршка на Банките. Дополнително во 2021 година се продолжи со праксата на

вкрстена продажба (“cross – selling”) по пат на повици во насока на промовирање на нови производи меѓу новите и постоечките клиенти.

4. ОНЛАЈН ПЛАЌАЊЕ

Друштвото на своите осигуреници им ја обезбеди можноста за онлајн (on-line) плаќање на капарите по понуда, која наиде на одлична реакција кај продажната мрежа. Кроациа осигурување –Живот АД Скопје во 2021 год. работеше на промоција на достапноста на своите услуги до клиентите

5. MY CRO ACCOUNT апликација

Во насока на континуирано надградување на грижата за корисниците ја воведовме и апликацијата што претставува веб-интегрално решение, кое им овозможува на нашите осигуреници и застапници онлајн следење на полисите за животна осигурување, а нашите застапници им овозможува следење на нивните активности. Оваа активност прододолжува и во 2021 година.

6. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА НА ПРОДАЖБА

Друштвото во 2021 година започна процес да се овозможи сите продажни канали да користат апликација при продажба и генерирање на понуди со цел подобрување на ефикасноста на процесот.

7. ДИГИТАЛЕН МАРКЕТИНГ

Учество на одредени саеми и промоции на Друштвото ќе се замени со дигитален маркетинг како начин да се таргетираат потенцијални клиенти

▪ ПРОГРАМА БЕНИФИЦИЈА ПЛУС

Водени од фактот дека компаниите зависат, пред сè, од своите вработени, Друштвото на своите лојални вработени им овозможува дополнителни бенефиции со програмата Бенефиција плус. Програмата на сите вработени им нуди одредени бенефиции, а, дополнително, секој месец се наградуваат најдобрите со однапред утврдени критериуми. Цел на оваа програма, пред сè, е да ја зголеми мотивацијата, да ја намали флукуацијата и да овозможи подобра работна атмосфера помеѓу вработените.

▪ ПРОМЕНА НА НАГРАДНАТА ПРОГРАМА ЛОЈАЛИТИ (LOYALTY)

Со цел намалување на трошоците по основа на награди, а истовремено и задржување на наградната програма како дополнителна стимулација, мотивација и задржување на постојните застапници од надворешната продажна мрежа, како и привлекување нови потенцијални застапници, Друштвото во 2021 година продолжува со примена на Лојалити наградна програма.

▪ СОРАБОТКА СО ДАЈНЕРС КЛУБ ИНТЕРНАЦИОНАЛ

Друштвото во 02/2015 оствари соработка со Diners Club International за плаќање на полисите за осигурување живот со издавање кобрендирана картичка Croatia&Diners.

Кобрендираната картица овозможува посебни погодности на осигурениците на Кроациа осигурување.

Во јуни 2016 година соработката со Дајнерс е редефинирана во насока на директно таргетирање на членовите на Дајнерс и осигурениците на Кроациа осигурување. Дополнително, Дајнерс овозможи годишно плаќање на премијата на Кроациа осигурување додека клиентите плаќаат премија на рати без камата. Со Дајнерс кобрендираната картица на осигурениците им се овозможува премијата да ја плаќаат на месечни рати со трошоци од 2% наместо доплата за месечно плаќање од 6% .

Со оваа соработка Друштвото осигурува сигурна наплата на должна годишна премија и воедно намалување на трошоците на наплата на премија.

▪ ФОКУС ВРЗ КЛИЕНТИТЕ

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

Една од стратегиските вредности на Кроацيا осигурување-Живот –ФОКУС ВРЗ КЛИЕНТИТЕ Друштвото во изминатиот период воведо можност за поголема достапност на податоците по пат на:

-ВИБЕР (VIBER) комуникација – овозможуваме брза и лесна услуга за проверка на документацијата, проверка на извршените уплати итн.

-ЛАЈФ ЧАТ (LIVE CHAT)- Платформа за Live Chat комуникација, по пат на кои нашите оператори пласираат брза и јасна прецизна информација и имаат цел да ја олеснат и да ја усовршат комуникацијата со нашите клиенти.

8. Едукација на вработените од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

Со развојот и долгогодишното искуство на Друштвото се разви потреба за систематско и континуирано вложување и развој на човечкиот капитал во Компанијата. За таа цел е поддржан нов начин на управување и управување со кариерата на вработените, односно темелите на Кроацيا академија се поставени на поинаков систематски начин. Цел на Кроацيا академија е грижа за едукативниот развој и за стручната надградба на сите вработени што, воедно, значи развој и напредок на Друштвото во целина. За успешно работење не се доволни само вештините што веќе ги поседуваат вработените туку и нивно натамошно усовршување и унапредување, кое произлегува од усовршувањето и унапредувањето за успешно совладување на работните задачи. Позитивното влијание на ефективните обуки се гледа од фактот што од вработените што биле на обука може значително да се забележи рационализација на работата, односно квалитетните и адекватните обуки на вработените придонесуваат за подобри резултати кај вработените.

Во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 година во Друштвото се спроведени повеќе обуки од различна содржина распределени по програми и тоа на следниве теми:

1. Програм за развој на основни знаења и вештини за нововработен и постоечки персонал
  - Обука за едукација и интеграција на нововработени
  - Техничка обука за нови производи
  - Техничка обука за нови застапници и соработници
  - Основни продажни вештини
  - Обуки за продажба по телефон
  - Кратки обуки за производи-refresh

2. Програми за развој на индивидуални знаења и вештини за специфични работни места како за вработени така и за потреби на поединечните компании и нивните активности.
  - Обука за Промени, Откупи и Заеми во полиси
  - Обука за нови производи
  - Обуки за користење на Банко апликација
  - Обуки за Брокери
  - Продажни вештини
  - Обуки за телефонска продажба и закажување на состаноци со клиенти
  - Обуки за поддршка при лиценцирање за соработници
  - Животното осигурување како финансиски инструмент
  - Отворен Вебинар за животна осигурување

3. Програми за развој и унапредување на менаџерските вештини и мотивациски обуки за вработени
  - Тим билдинг активности за синергија меѓу вработени

- Лидерство
  - Комуникациски вештини, телефонска продажба и закажување на состаноци со клиенти
  - Мотивациски обуки
4. Програми кои опфаќаат обуки за вработени кои се задолжителни и предвидени со закон
- Безбедност и здравје при работа
  - Континуирано професионално усовршување за ревизори
  - Континуирано професионално усовршување за актуари
  - Обука за Информациска безбедност
  - Обука за СПП/ФТ измени во регулатива
  - Заштита на лични податоци

9. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ 01.01.2021 до 31.12.2021 година

Маркетинг активностите, кои се спроведени во 2021 година, беа наменети за зголемување и задржување на пазарниот удел на Друштвото за сите сегменти на работењето и на остварувањето на поставените финансиски и деловни цели на Друштвото.

Согласно со одобриениот план за маркетинг активности за 2021 година фокусот беше ставен на BTL i ATL активности и цели на усовршување на позицијата на брендот, јакнење на свеста кај луѓето за потреба за животна осигурување, зголемување на бројот на потесијални осигуреници, зголемување на застапничката мрежа, зголемување на дополнителните погодности за осигурениците и подорбрување на грижата за корисниците.

Насоки на маркетинг активностите кои се применуваат во 2021 година

- Задржување на постоечките осигуреници и застапници;
- Зголемување на бруто полисираната премија;
- Привлекување на нови потенцијални осигуреници и застапници;
- Фокус на корпоративна одговорност на компанијата;

Активности за постигнување на целите :

- Маркетинг акции – дигитални маркетинг кампањи.
- Промовирање на постоечкото портфолио на производи, дополнителни вредности и услуги.

Маркетинг и ПР-кампањата ги опфаќа следните активности:

- Азбука на животна осигурување-кампања за едукација за Осигурување;
- Континуирана објава за промоција на сите производи и кампањи;
- Континуирана објава на ПР текстови;
- Diners Club Croatia картичка- Кампања по социјални мрежи ,
- Генерирање контакти преку ФБ лидови,
- Утринско кафе со Наталија Мановцева Славкова, Координатор за наплата и грижа на корисници;
- Утринско кафе со Сашко Пешевски, Регионален директор за унапредување и развој на застапничка мрежа;
- Грижи се за себе, грижи се за своите пари-Глобална недела на пари-Кампања за едукација ,
- Интервју насловна страна во печатен магазин КАПИТАЛ на Генерален директор,
- Утринско кафе со Александра Нелковска – менаџер за банкоосигурување;
- Панел дискусијата МЕНАЏЕРСКИ МУАБЕТИ 4 во склоп на седмиот стручен симпозиум „Менаџментот и современите практики“.-говорник Маја Станковска Костова-Генерален директор;
- НЛБ Банка и Кроациа осигурување Живот воведоа нов и единствен продукт за животна осигурување на пазарот – „Сигурност плус“-заедничка кампања со НЛБ банка,

Извештај за работата на Друштвото за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година

- Обезбедете се што ви е потребно со СУПЕР ПОТРОШУВАЧКИОТ КРЕДИТ на УНИ Банка и Croatia Osiguranje- зааедничка кампања со УНИ Банка,
  - Утринско кафе со Зорица Димовска: Во „Кроациа осигурување“ секој работен ден ми е посебен,
  - Настан Бенефиција плус со објава на социјалните мрежи,
  - Бидете дел од караванот за финансиско советување пред експозитурите на НЛБ Банка
  - Караван за финансиско советување пред експозитурите на НЛБ Банка.
  - Кога станува збор за осигурување на живот, на дете, обезбедување на иднината, создавање заштеда, тука не треба да има колебање.” - Ирена Спировска.
  - Заштитниот лик на Детското штедно осигурување-крокодилчето КОКО во рамките на НЛБ Караванот се дружи со најмалите.
  - Караванот за финансиското советување пред НЛБ експозитурите заврши успешно –Видео објава на социјални мрежи,
  - Разговор со Влатко Лозаноски: Со животното осигурување од Кроациа добив сигурност, спокој и безгрижност за иднината- Интервју со заштитно лице,
  - Утринско кафе со Тамара Тодоровска: Горда сум кога ќе речам дека работам во Кроациа Осигурување Живот.
  - Утринско кафе со Мирјана Славеска: Предизвик ми е да работам во компанија која го препознава и вреднува индивидуалниот труд.
  - Плаќајте онлајн и следете ја состојбата на полисите од вашиот дом со „My CRO Account“ апликацијата.- објава на социјални мрежи,
  - Кај нас Вашата лојалност ВРЕДИ ПОВЕЌЕ!Кроациа Осигурување - Живот и Вашата картичка за лојалност Ви овозможуваат попуст на повеќе од 250 локации низ цела Македонија - објава на социјални мрежи,
  - Како да го обезбедите животот и да ги креирате саканите моменти во иднина?-ПР објава
  - Маја Станковска Костова од Кроациа осигурување живот добитник на наградата Business Elite’s „40 under 40“
  - Задоволниот вработен е најдобар амбасадор на една компанија!-Добро е да си дел од Кроациа
  - Кроациа Осигурување живот донираше апарат за механичка вентилација - респиратор за Клиниката за детски болести Скопје.ПР објава
  - Кредитни картички и дозволени пречекорувања обезбедени со животно осигурување-УНИ банка и Кроациа-ПР објава,
  - Го славиме Светскиот ден на осигурувањето – објава на социјални мрежи
  - НЛБ и Кроациа –месец на осигурување
  - Со големо задоволство ве информираме дека Croatia osiguranje е добитник на Златната куна за најуспешна осигурителна компанија.-споделување на објава од Групацијата,
  - Каква е состојбата на осигурителниот пазар кај нас во споредба со регионот и Европа? Кратка ретроспектива за годината што изминува како и очекувањата за 2022 година во 41та епизода во новата епизода од Приказна, каде што говорат Маја Станковска Костова, генерален директор на Кроациа Осигурување - Живот и Александар Манев, генерален директор на Кроациа Осигурување – Неживот – ТВ емисија
- Маркетинг активностите во 2021 година во целост беа усмерени за зацрстување на позицијата на брендот која веќе ја има во однос на конкуренцијата.
- Друштвото планира и во наредната година поголем дел од маркетинг-активностите да бидат насочени на АТЛ активностите со цел подигнување на свеста кај луѓето за потребата од животно осигурување.

10. Работа на органот за управување

Одборот на директори на Кроаџа Осигурување – Живот АД Скопје во периодот 01.01.2021 до 31.12.2021 година работеше во состав:

- Маја Станковска Костова, извршен член на Одборот на директори
- Ванчо Бален, неизвршен член на Одборот на директори, претседател на Одборот на директори
- Марио Батарило, неизвршен член на Одборот на директори
- Огнен Блажевски, неизвршен независен член на Одборот на директори

Одборот на директори на Кроаџа Осигурување –Живот Скопје во 2021 година одржа 9 седници, 1 дописна седница на кои се донесени одлуки со кои се регулира работењето на Друштвото и создаде неопходни услови за поефикасно работење и споведување на планираните активности.

Скопје, 20.02.2022 година

Генерален директор,
Маја Станковска Костова

11. ПРИЛОЗИ

Прилог 1 . Биланс на состојбата на 31.12.2021 и компаративни податоци за 2021 во однос на 2020

Опис на позиција АКТИВА	Реализација IVQ/2021 (МКД)	Реализација IVQ/2020 (МКД)	Индекс IVQ/2021 vsIVQ/2020	Реализација IVQ/2021 (ЕУР)	Реализација IVQ/2020 (ЕУР)	Индекс IVQ/2021 vsIVQ/2020
Нематеријални средства	3.870.601	3.278.938	118,04	62.807	53.206	118,04
<i>Останати нематеријални средства</i>	3.870.601	3.278.938	118,04	62.807	53.206	118,04
Вложувања	3.689.070.177	3.421.912.128	107,81	59.861.265	55.526.184	107,81
Останати финансиски вложувања	3.689.070.177	3.421.912.128	107,81	59.861.265	55.526.184	0,00
Финансиски вложувања во друштвата во група- продружени друштва	35.716.226	0		579.555		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	300.769.123	301.085.951	99,89	4.880.476	4.885.618	99,89
<i>Должнички хартии од вредност со рок на доспевање до една година</i>	0	0	0,00	0	0	0,00
<i>Должнички хартии од вредност со рок на доспевање до една година</i>	300.769.123	301.085.951	99,89	4.880.476	4.885.618	99,89
Финансиски вложувања расположиви за продажба	2.703.572.929	2.265.604.501	119,33	43.869.942	36.763.180	119,33
<i>Должнички хартии од вредност со рок на доспевање до една година</i>	0	0	0,00	0	0	0,00
<i>Должнички хартии од вредност со рок на доспевање до една година</i>	2.703.572.929	2.265.604.501	119,33	43.869.942	36.763.180	119,33
Финансиски вложувања за тргување	39.957.063	59.787.794	66,83	648.369	970.156	66,83
<i>Акции и удели во инвестициски фондови</i>	39.957.063	59.787.794	66,83	648.369	970.156	66,83
Депозити, заеми и останати пласмани	609.054.836	795.433.882	76,57	9.882.922	12.907.230	76,57
<i>Дадени депозити</i>	548.504.510	731.500.186	74,98	8.900.393	11.869.800	74,98
<i>Останати заеми</i>	60.550.326	63.933.696	94,71	982.529	1.037.430	94,71
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто технички резерви	1.176.331	915.241	128,53	19.088	14.851	128,53
<i>Дел за реосигурување во бруто резерви за преносна премија</i>	1.176.331	915.241	128,53	19.088	14.851	128,53
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	173.814.561	96.871.220	179,43	2.820.429	1.571.896	179,43
Побарувања	116.933.491	118.987.025	98,27	1.897.439	1.930.761	98,27
Побарувања од непосредни работи на осигурување	40.248.938	38.382.578	104,86	653.106	622.821	104,86
<i>Побарувања од осигуреници</i>	40.248.938	38.382.578	104,86	653.106	622.821	104,86
Побарувања на работи од соодигурување и реосигурување	1.050.713	1.051.879	0,00	17.050	17.068	0,00
<i>Побарување по основ учество во надомест на штета од реосигурување</i>	1.050.713	1.051.879	0,00	17.050	17.068	0,00
Останати побарувања	75.633.840	79.552.568	95,07	1.227.284	1.290.872	95,07
<i>Останати побарувања од непосредни работи на осигурување</i>	0	0	0,00	0	0	0,00
<i>Побарувања по основ на финансиски вложувања</i>	74.773.529	79.016.776	94,63	1.213.324	1.282.178	94,63
<i>Останати побарувања</i>	860.311	535.792	160,57	13.960	8.694	160,57

<i>Останати средства</i>	19.718.037	21.631.458	91,15	319.958	351.006	91,15
<i>Материјални средства</i>	3.348.314	4.575.685	73,18	54.332	74.248	73,18
<i>Опрема</i>	2.114.329	2.646.975	79,88	34.308	42.952	79,88
<i>Останати материјални средства</i>	1.233.985	1.928.710	63,98	20.023	31.297	63,98
<i>Парични средства и останати парични еквиваленти</i>	16.369.723	17.055.773	95,98	265.626	276.758	95,98
<i>Парични средства во банка</i>	10.649.356	12.754.547	83,49	172.803	206.964	83,49
<i>Парични средства во благајна</i>	8.603	11.045	77,89	140	179	77,89
<i>Издвоени парични средства за покривање на математичка резерва</i>	5.711.602	4.289.210	133,16	92.680	69.600	133,16
<i>Останати парични средства и парични еквиваленти</i>	162	971	16,68	3	16	16,68
<i>Залихи на ситен инвентар</i>	0	102.000	0,00	0	1.655	0,00
<i>Активни временски разграничувања</i>	3.499.604	4.562.288	76,71	56.787	74.031	76,71
<i>Останати пресметани приходи и одложени трошоци</i>	3.499.604	4.562.288	76,71	56.787	74.031	76,71
<i>ВКУПНА АКТИВА</i>	4.008.082.802	3.668.260.298	109,26	65.037.772	59.523.590	109,26
<i>Опис на позиција ПАСИВА</i>	<i>Реализација IVQ/2021 (МКД)</i>	<i>Реализација IVQ/2020 (МКД)</i>	<i>Индекс IVQ/2021 vs IVQ/2020</i>	<i>Реализација IVQ/2021 (ЕУР)</i>	<i>Реализација IVQ/2020 (ЕУР)</i>	<i>Индекс IVQ/2021 vs IVQ/2020</i>
<i>Капитал и резерви</i>	597.745.184	513.734.601	116,35	9.699.404	8.336.194	116,35
<i>Запишан капитал</i>	184.131.750	184.131.750	100,00	2.987.842	2.987.842	100,00
<i>Запишан капитал од обични акции</i>	184.131.750	184.131.750	100,00	2.987.842	2.987.842	100,00
<i>Резерви</i>	111.329.374	81.795.156	136,11	1.806.503	1.327.262	136,11
<i>Законски резерви</i>	121.095.344	91.561.126	132,26	1.964.972	1.485.731	132,26
<i>Откупени сопствени акции</i>	-9.765.970	-9.765.970	100,00	-158.469	-158.469	100,00
<i>Нераспоредена нето добивка</i>	218.273.477	159.205.042	137,10	3.541.848	2.583.365	137,10
<i>Добивка за тековниот пресметковен период</i>	84.010.583	88.602.653	94,82	1.363.211	1.437.725	94,82
<i>Бруто технички резерви</i>	3.178.664.195	2.981.869.402	106,60	51.579.084	48.385.763	106,60
<i>Бруто резерви за преносни премии</i>	11.938.288	8.804.453	135,59	193.718	142.867	135,59
<i>Бруто математичка резерва</i>	3.142.838.261	2.958.836.463	106,22	50.997.749	48.012.015	106,22
<i>Бруто резерви за штети</i>	23.887.646	14.228.486	167,89	387.617	230.881	167,89
<i>Бруто останати технички резерви</i>	0	0	0,00	0	0	0,00
<i>Бруто техничка резерва во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик</i>	177.889.082	99.985.698	177,91	2.886.545	1.622.433	0
<i>Останати резерви</i>	1.970.762	1.511.261	130,41	31.979	24.523	130,41
<i>Резерви за вработени</i>	1.970.762	1.511.261	130,41	31.979	24.523	130,41
<i>Одложени и тековни даночни обврски</i>	1.341.304	5.032.946	26,65	21.765	81.668	26,65
<i>Тековни даночни обврски</i>	1.341.304	5.032.946	26,65	21.765	81.668	26,65
<i>Обврски</i>	50.251.636	66.126.390	75,99	815.416	1.073.010	75,99
<i>Останати обврски</i>	50.251.636	66.126.390	75,99	815.416	1.073.010	75,99
<i>Пасивни временски разграничувања</i>	220.639	0	0,00	3.580	0	0,00
<i>ВКУПНА ПАСИВА</i>	4.008.082.802	3.668.260.298	109,26	65.037.772	59.523.590	109,26

Врз основа на анализата на поединечните позиции на билансот се донесени следните заклучоци:

- Во периодот 01.01.2021 – 31.12.2021 година Друштвото забележува раст на нематеријалниот имот во однос на 2020 год. од 18,04% како резултат на надградба на постојниот софтвер.
- Вкупните вложувања на Друштвото од 01.01.2021 до 31.12.2021 год. се за 7,81% поголеми од вложувањата во 2020 година. Резултат на тоа е зголеменото вложувања во државни обврзници, кои во 2021 се поголеми во однос на 2020 година за 19,33% .
- Вкупната актива за периодот 01.01.2021 – 31.12.2021 год. е поголема за 9,26% во споредба со 2020 год.
- Капиталот и резервата за 2021 година се поголеми во однос на 2020 година за 16,35% како резултат на зголемувањето на нето-добивката на Друштвото.

Прилог 2

Учеството на трошоците за осигурување во приход од премија

	Реализација (ЕУР) 31.12.2021	Реализација (ЕУР) 31.12.2020	Планирана реализација (ЕУР) 31.12.2021
ТРОШОЦИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ	1.680.662	1.521.436	2.159.086
Провизија	886.608	919.432	1.250.375
Останати трошоци за осигурување	794.054	602.005	908.711
Приходи од премија	11.083.373	10.586.719	11.811.015
% учество на трошоците за осигурување во вкупната премија	15,2%	14,4%	18,3%
% учество на провизијата во вкупната премија	8,0%	8,7%	10,6%

Прилог 3

Учеството на административните трошоци за осигурување во приход од премија

	Реализација (ЕУР) 31.12.2021	Реализација (ЕУР) 31.12.2020	Планирана реализација (ЕУР) 31.12.2021
ОПШТИ АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ	887.581	804.319	964.724
Бруто плати и стимулации	334.881	283.424	330.608
Останати административни трошоци	552.700	520.895	634.116
Вкупни приходи	13.792.371	13.027.664	13.968.610
% учество на општите административни трошоци во вкупните приходи	6,44%	6,17%	6,91%

Прилог 4. Удел на математичката резерва, откупи и доживувања во приходи од премија на ден 31.12.2021

	Реализација (ЕУР) 31.12.2021	Реализација (ЕУР) 31.12.2020	Планирана реализација (ЕУР) 31.12.2021
Математичка резерва, откупи и доживувања	7.040.503	9.587.487	9.364.252
Промени во математичката резерва	2.985.733	7.164.067	5.636.810
Откупи	1.420.924	1.128.358	1.241.903
Доживувања	2.633.846	1.295.062	2.485.539
Приходи од премија	11.083.373	10.586.719	11.811.015
% учество ма МР, откупи и доживувања во приходи од премија	63,52%	90,56%	79,3%

Прилог 5:

Врз основа на член 384, став 7 од Законот за трговските друштва, членовите на Одборот на директори на Кроациа Осигурување АД – Друштво за осигурување живот го пополнуваат следниот образец:

Име и презиме	Марио Батарило, неизвршен член на Одборот на директори
Назив на работодавачот	Croatia Osiguranje d.d. Zagreb
Дејност	Осигурување
Податоци за материјални надоместоци и други права од договори за работа	Податоците за примањата во институцијата каде што е вработен членот на Одборот на директори се од доверлив карактер и не можат да бидат објавени
Членство во друг орган на управување	Нема
Надомест за членство во Одбор на директори	Нема

Име и презиме	Огнен Блажевски, неизвршен независен член на Одборот на директори
Назив на работодавачот	Шпаркасе банка АД Скопје
Дејност	Банкарство
Податоци за материјални надоместоци и други права од договори за работа	Податоците за примањата во институцијата каде што е вработен членот на Одборот на директори се од доверлив карактер и не можат да бидат објавени
Членство во друг орган на управување	Нема
Надомест за членство во Одбор на директори	205.596,00 илијади денари

Име и презиме	Ванчо Бален, претседател на Одборот на директори од неизвршен член на Одборот на директори
Назив на работодавачот	Croatia Osiguranje d.d. Zagreb
Дејност	Осигурување
Податоци за материјалните надоместоци и други права од договори за работа	Податоците за примањата во институцијата каде што е вработен членот на Одборот на директори се од доверлив карактер и не можат да бидат објавени
Членство во друг орган на управување	Нема
Надомест за членство во Одборот на директори	Нема

Име и презиме	Маја Станковска Костова, извршен член на Одборот на директори
Назив на работодавачот	Кроациа Осигурување АД – Друштво за осигурување живот
Дејност	Осигурување
Податоци за материјални надоместоци и други права од договори за работа	Во текот на 2021 е исплатен надомест во бруто-износ во висина од 3.580.414,00 денари, согласно со Договор за работа со посебни права и обврски
Членство во друг орган на управување	Нема
Надомест за членство во Одборот на директори	Нема

Прилог 6 :

Актуарски Извештај – Потврда на актуарот

Потврда на актуарот

- 1) Назив на Друштво: Кроациа Осигурување Живот - А.Д. Скопје
Адреса: „ Костурски херои“ бр.38, 1 000 Скопје
Телефон: (+389 2) 3215 883
Веб-адреса: www.cro.mk
Период за којшто се известува: 01.01.2021-31.12.2021

Име и презиме на актуарот: Лидија Ристеска
Телефон: (+389 72) 512 007
E-mail: l.risteska@cro.mk

2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

Податоците кои ги користи Актуарот за пресметка на математичката резерва се доставуваат од секторот за ИТ при што истите се генерирани од интегралниот систем на Друштвото – OSIS. Податоците се систематизирано поделени по тарифни групи, поединечно за секој договор за осигурување. Податоците ги содржат потребните елементи за пресметка.

Податоците се доставуваат во ексел табели.

База за пресметка на математичка резерва се податоците за полисите со статус активни и капитализирани полиси на 31.12.2021 и сторно полиси кои статусот на сторно поради неплаќање на премијата го стекнале во последните 12 месеци.

На доставените податоци пред пристап на пресметка на математичката резерва се врши контрола на податоците. По генерирање на податоците, а со цел на проверка на конзистентност на податоците најпрво се врши проверка на добиените податоци од ИТ-секторот споредено со податоците од претходен период. Контролите на податоците се спроведуваат за секоја полиса поединечно. Воспоставените контроли на конзистентност и останатите контроли кои се спроведуваат за точност на податоците се опишано во Техничкото упатство за пресметка на математичка резерва.

Информативниот систем на друштвото е воведен во Ноември 2018-та година и е во континуирана надградба. Системска математичка резерва е имплементирана за сите тарифни групи, при што пресметката на математичката резерва за тарифните групи на Ризико осигурување за случај на смрт со опаѓачки осигурени суми со еднократна уплата на премија се пресметува системски и се контролира во ексел. За останатите тарифни групи математичката резерва се пресметува во ексел при што имплементираната системска пресметка на математичка резерва е во фаза на контрола пред потврдување.

Податоците за штети се доставени во форма на Книга за штети во која се водат сите податоци за пријавени, резервирани, одбиени и исплатени штети за смрт, траен инвалидитет, малигни болести или тешко болни состојби и дополнително осигурување од незгода и се добиваат од организационата единица за штети. Составен дел на книгата на штети се евиденцијата на откупите и доживувањата. Податоците за доставуваат во ексел табели. Контрола се прави и на извештајот за ликвидирани штети, односно дали податоците соодветствуваат со сметководствената евиденција во билансот на успех. За случајно избрани предмети се прави проверка на усогласеноста на податоците од извештајот со податоците во досието за соодветната штета. Податоците за штети за дополнителното осигурување од незгода се користат при изработка на триангулациите за резерви за настанати но непријавени штети.

Финансиските извештаи се доставени во форма пропишана за известување од страна на Агенцијата.

4) Валута

Износите на резервите за тарифните групи кои се искажани во евра, се конвертираат во денари според средниот курс на Народна Банка на РМ на денот на пресметката, односно на 31.12.2021 кој изнесува 1 евро = 61.6270 денари.

Нема изложеност во други валути.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

а) Да   б) Не

Во 2021 година во своето портфолио на Тарифни групи Одборот на директори на Друштвото ги усвои следните тарифни групи:

1) Колективно ризико осигурување на живот во случај на смрт за корисници на кредити, Тарифна група 38101 во валута ЕУР и Тарифна група 38102 во Валута МКД.

Детално е анализирана тарифата на Друштвото Колективно осигурување на живот за случај на смрт и доживување. Анализирано е искусственото портфолио на Друштвото преку продажните канали на банко осигурување и поединечно продажните канали за кои е наменета тарифната група.

Премијата на осигурување се распределува во Класа на осигурување 19.

2) Дополнително осигурување од последица од несреќен случај кон осигурувањето на живот, Тарифна група 09011 во Валута ЕУР и Тарифна група 09012 во Валута МКД.

Премијата на осигурување за оваа тарифна група се распределува во Класа на осигурување 01.

3) Измена на ценовниците за пресметка на премии, односно воведување на нови тарифи за животно осигурување и технички основи со вкalkулирана каматна стапка од 1,5% и примена на Хрватски таблици на смртност HR 2010-2012, машко и женско население, вкупно население за полисите склучени од 01.05.2021 година.

Со измената се опфатени сите тарифни групи кај кои применетата каматна стапка за пресметка на премии беше повисока од 1,5%.

Следејќи го трендот на намалување на каматните стапки за вложувања и остварените приноси од вложувањата кои ги остварува Друштвото, падот на каматните стапки ќе предизвикаат намалување на приходите од камати и потенцијална неможност за покритее на гарантираните каматни стапки. Во таа насока, но и во согласност со донесената Одлука на Агенцијата за супервизија на осигурување за износот на максималната каматна стапка која се користи при пресметка на математичката резерва за договорите на осигурување склучени после 01.05.2021, друштвото пристапи кон промена на ценовниците, односно кон намалување на каматната стапка за пресметка на премиите.

Друштвото и понатаму ќе ги следи применетите премиски каматни с-ки како и износот на максималната каматна стапка која може да ја применува при пресметка на математичка резерва и соодветно ќе донесува натамошни одлуки.

4) Осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик во однос на промена на вредноста на инвестициските купони или други хартии од вредност на инвестициските фондови, осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со еднократна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик со осигурување за случај на смрт, Тарифна група 39012.

Оваа тарифа е Осигурување на живот во кое инвестициската (штедна) компонента и осигурителната компонента се одделени. Тарифата вклучува:

- Осигурителен дел за ризико премија, дел наменет за осигурително покритее за случај на смрт
- Влезни трошоци за осигурување
- Премија за вложување, дел од премијата кој е наменет за купување на удел во фондот во висина од преостанатиот дел од бруто полисираната премија → инвестицискиот ризик го сноси осигуреникот.

Премијата на осигурување се распределува во Класа на осигурување 21.

5) Измена и дополнување на тарифи за Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со повеќекратна уплата на премија – Тарифа 06, Тарифна група 0601 - Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со повеќекратна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик со договорено времетраење на договорите од 16 до 25 години и Тарифна група 0602 - Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со повеќекратна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик со договорено времетраење на договорите од 10 до 15 години.

Измените на овие тарифни групи им се овозможува на осигурениците да вршат промена по договорите за осигурување по изминати две години од почетокот на осигурувањето.

6) Колективно ризико осигурување на живот во случај на смрт согласно просечна старост на колективот, Тарифна група 38201, Тарифна група 38203 и Тарифна група 38205 во Валута ЕУР, Тарифна група 38202, Тарифна група 38204 и Тарифна група 38206 во Валута МКД и измена на Тарифна група 38001 во Валута ЕУР и Тарифна група 38002 во Валута МКД.

Анализирана е тарифата на Друштвото за колективно осигурување на живот за случај на смрт и доживување. Дополнително, анализирани се податоците за работната сила достапни на МакСтат база на податоци. Колективно ризико осигурување на живот во случај на смрт, се применува за групното осигурување на вработени во колективи, каде осигуривачот го покрива ризикот од смрт за време на периодот на осигурување.

Премијата на осигурување се распределува во Класа на осигурување 19.

7) Колективно ризико осигурување на живот во случај на смрт за корисници на кредити тарифна група 38001-1 во валута ЕУР и тарифна група 38002-1 во валута МКД, притоа техничките карактеристики на тарифните групи 38001-1 и 38002-1 остануваат непроменети во однос на тарифните групи 38001 и 38002 со ограничување на договорено времетраење на осигурувањето од 1 година во случај на колективно ризико осигурување за случај на смрт на корисници на финансиски услуги.

Премијата на осигурување се распределува во Класа на осигурување 19.

8) Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови

- Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со повеќекратна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик и дополнително осигурување во случај на смрт и доживување и дополнително осигурување во случај на смрт поради несреќен случај на еден живот, Тарифна група 08020

- Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со еднократна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик и дополнително осигурување во случај на смрт и доживување на еден живот, Тарифна група 07020.

Кај двете тарифни групи за Осигурување на живот инвестициската (штедна) копонента и осигурителната копонента се одделени.

Тарифите вклучуваат:

1) Осигурителен дел, како покритие за ризикот смрт и доживување

2) Инвестициски дел, кој е директно врзан за цената на Инвестицискиот фонд и движењето на таа цена ја одредува паричната вредност за исплата при истек на осигурувањето.

Премијата на осигурување се распределува во Класа на осигурување 21.

Врз основа на Техничките основи за Тарифите од точка 1) до точка 8) се анализираа следните елементи:

- Применетите Таблици на смртност;
- Комутативните броеви Вкупно население;
- Вкалкулирана камата за пресметка на премија;
- Вкалкулирани трошоци за пресметка на премија;
- Применети формули за пресметка на нето премиски стапки;
- Применети формули за пресметка на бруто премиски стапки;
- Применети формули за пресметка на математичка резерва.

Тарифите на премии за Тарифите од точка 1) до точка 8) се изготвени согласно прописите, стандардната пракса во актуарската професија и осигурувањето и се формирани на начин да обезбедуваат трајно исполнување на сите обврски на друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

а) Да   б) Не

Бруто математичката резерва се проценува на основа на нето проспективен актуарски метод како разлика од сегашната вредност на сите идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на техничката премија од сите идни обврски на осигурениците, односно договорувачите на осигурвањето кои произлегуваат од договорите за осигурување.

Бруто математичката резерва се проценува одделно за секој договор за осигурување.

Бруто математичката резерва е збир од бруто математичката резерва од сите договори за осигурување.

За договорите за осигурување за кои постои гарантирана откупна вредност проценетата бруто математичка резерва се проценува согласно точка 5./5.1./6) и 5./5.1./10) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, односно проценетата бруто математичка резерва е најмалку во висина на гарантираната откупна вредност во моментот на проценка.

За договорите за осигурување за кои се применува точка 5./5.2./4) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви актуарот пресметува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) која се пресметува само за активните договори со стапка на циљмеризација во висина од 3,5% од договорената сума на осигурување. Притоа намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација) се применува согласно точка 5./5.2./6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

На ден 31.12.2021 година математичката резерва е пресметана без промена на техничките каматни стапки и користените таблици на смртност кои се користени и при пресметка на математичката резерва на претходен - последен датум на известување.

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

а) Да   б) Не

Нема промени во методите на пресметка на математичката резерва во периодот.

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

- 1) договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,
- 2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,
- 3) договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да   б) Не

- бројот на договори од точка 2) изнесува _____ .

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да   б) Не

- бројот на договори од точка 3) изнесува _____ .

При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____ .

За договорите за осигурување за кои се пресметува математичка резерва, резервите за преносни премии се додаваат во износот на математичка резерва. Бруто резервите за преносни премии на 31.12.2021 година за овие договори изнесуваат 157.246.398, МКД.

Резерва за преносна премија се издвојува и за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот. Бруто резервите за преносни премии за дополнителни осигурувања на 31.12.2021 година изнесуваат 11.938.288, МКД.

Како основа за пресметка на резервите за преносни премии - дел во реосигурување се користи цедираната премија кон реосигурителот. По методата *pro-rata temporis* се одредува резервата за преносна премија како пропорционален дел од премијата кој ги покрива ризиците во следниот период.

Резервата за преносна премија дел од реосигурување на 31.12.2021 изнесува -1.176.331 МКД.

6.2. Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се составен дел на математичката резерва

а) Да   б) Не

Дополнителната осигурена сума се припишува од средствата акумулирани со вложување на математичката резерва наменети исклучиво за припис на идна добивка на осигурениците.

Вкупните резерви за припис на идните добивки на 31.12.2021 година изнесуваат 17.797.496, МКД, од кои 10.443.318, МКД се резерви за гарантирани бонуси и попусти, 267.072, МКД се резерви за бонуси за истечени но неиспалтени полиси и 7.087.105, МКД се резерви за идни бонуси и попусти.

6.3. Резерви за штети

6.3.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се проценети во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

а) Да   б) Не

Резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат врз основа на поединечна проценка за секоја штета.

Резервите за настанати и пријавени штети за штети настанати како последица на смрт се утврдуваат во висина на осигурената сума за случај на смрт согласно договорот за осигурување или во износ утврден согласно условите за осигурување за тарифната група на која припаѓа.

Резервите за настанати и пријавени штети за случај на дополнително осигурување од тешко болни состојби или малигни болести се утврдуваат на висина на осигурената сума за осигурително покритие по дополнителното осигурување утврдена во договорот за осигурување.

Резервите за дополнително осигурување од нереќен случај во моментот на пријава и прва резервација се резервираат согласно проценетиот износ за првична резервација на штета во случаи кога во моментот на евиденција не може да се утврди износот на штета, а за штетите за кои постои можност за утврдување - утврдениот процентот на инвалидитет.

Бруто износот на резервите за настанати и пријавени штети на 31.12.2021 година изнесува 21.647.203, МКД.

6.3.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот _____
- користена е таблица на смртност _____
- каматна стапка _____

6.3.2. Резерви за настанати но непријавени штети

Друштвото издвојува резерва за настанати но непријавени штети за дополнително осигурување од незгода. При пресметката на резервите за настанати но непријавени штети од незгода се користи методот на триангулација на штети. Податоците се добиени во форма на Книга за штети доставена од организационата единица за штети. Книгата на штети ги содржи сите потребни податоци за процена на резервата на настанати но непријавени штети. Направена е и дополнителна анализа на податоците при што е констатирано дека истите се точни, достаточни, со што се потврди дека претпоставките за идниот развој на штети се темелат на вистинското искуство.

За изработка на триангулациите се користени бруто исплатени (ликвидирани штети). Од потребната резерва која што се добива со развој на триаголници се одзема резервата за настанати и пријавени штети и на тој начин ја добиваме резервата за настанати но непријавени штети.

Како развојни фактори во триангулациите се користи пондериран просек на количниците од кумулативните износи на ликвидирани штети. *Tail development* факторот во триаголниците е 7 години.

За проценка на бруто резервата за настанати но непријавени штети се користи методот на Chain Ladder без корекција за инфлација.

Резултатот од спроведената run-off анализа не укажа на потреба за дополнителна резервација.

Бруто резервата за настанати но непријавени штети за дополнително осигурување од незгода на 31.12.2021 година изнесува 2.185.977, МКД.

Друштвото доиздвојува резерва за настанати но непријавени штети за дополнително осигурување од операции проценет како очекуван коефициент на штети, износот на 31.12.2021 изнесува 54.466, МКД.

6.3.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови   б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да   б) Не

6.3.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да   б) Не

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се составен дел од резервите за настанати и пријавени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се пресметуваат за секоја штета поединечно.

Резервите за директни трошоци за обработка на штети на 31.12.2021 изнесуваат 105.648, МКД.

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесува 1,5 % од збирот на резервите за настанати и пријавени штети, резервите за настанати но непријавени штети и резервите за директни трошоци за обработка на штети.

Резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесуваат 341.833, МКД.

6.4. Еквилизициона резерва

Друштвото не издвојува Еквилизициона резерва, бидејќи нема портфолио со значајни варијации на техничкиот резултат во претходните години.

6.5. Други технички резерви

Друштвото не издвојува други технички резерви, затоа што очекуваните идни обврски се во согласност со тарифите и постоечките резерви овозможуваат исполнување на идните обврски.

6.6. Математичка резерва

Математичката резерва по сите договори за осигурување е пресметна со нето проспективна метода.

а) Да   б) Не

Математичката резерва се пресметува со нето проспективна метода како разлика на сегашната вредност на сите идни обврски по договорите за осигурување и сегашна вредност на сите идни

обврски на договорувачот на осигурувањето за секој договор поединечно. Резервата за преносна премија е дел од математичката резерва.

Математичката резерва се пресметува за следниве договори за осигурување:

а. Индивидуално и колективно осигурување на живот за случај на смрт и доживување – мешано осигурување.

За договорите за осигурување кои се склучени пред 01.01.2014 година кои имаат вкалкулирана каматна с-ка за пресметка на премиите од 3,5% за сите тарифни групи за мешано осигурување и за тарифната група на колективно осигурување за случај на смрт и доживување која изнесува 4%, согласно Одлуката на Агенцијата за супервизија на осигурување за овие договори применетата каматна с-ка за пресметка на математичка резерва изнесува 3%.

Каматната стапка применета при пресметка на математичката резерва за полисите склучени во периодот од 1.01.2014 година до 28.02.2014 година е 3% за сите тарифни групи.

Каматна стапка применета при пресметка на математичката резерва за сите тарифни групи од мешано осигурување за полисите склучени од 1.03.2014 година изнесува 2,75%. Каматната стапка користена за пресметка на премиите на овие тарифни групи изнесува 2,75%, за сите тарифи.

Од 01.01.2016 година променета е каматната с-ка за пресметка на премиите и пресметка на математичка резерва и изнесува 2,5% за сите тарифни групи и се применува за сите договори за осигурување кои се склучени до 01.05.2020 година.

За договорите склучени од 01.05.2020 до 01.05.2021 година применетата каматната с-ка за пресметка на математичка резерва изнесува 2% со применети Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

За договорите за осигурување склучени по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

б. Осигурување на живот во случај на доживување со поврат на премијата во случај на смрт - детско штедно осигурување

За договорите склучени пред 01.01.2014 година кои имаат каматна стапка за пресметка на премии од 3,5% математичката резерва се пресметува со каматна стапка од 3% со користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2002 година.

Каматна стапка применета при пресметка на математичката резерва за полисите склучени од 1.03.2014 година е 2,75% за сите тарифни групи. Каматната стапка користена за пресметка на премиите на овие тарифни групи изнесува 2,75%, за сите тарифи.

За договорите склучени по 01.01.2016 година се применува каматна стапка од 2,5% со користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2002 година.

За договорите склучени од 01.01.2016 до 01.06.2020 година применетата каматната с-ка за пресметка на премии и пресметка на математичка резерва изнесува 2,5% со користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2020 математичка резерва се пресметува со каматна стапка 2% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

в. Ризико осигурување - осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење
Каматна стапка применета при пресметка на математичката резерва за ризико осигурување - осигурување на живот за случај на смрт со одредено времетраење изнесува 2,75% при што истата каматна стапка е користена и за изготвувањето на тарифите за договорите склучени пред 01.04.2016 година.

За договорите склучени од 01.01.2016 до 01.06.2020 се применува каматна стапка за пресметка на математичка резерва од 2,5% со применети Македонски демографски таблици на смртност од 2006-2008 година.

За договорите склучени од 01.06.2020 до 01.05.2021 година каматната стапка за пресметка на премии и математичка резерва изнесува 2% со користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

г. Доживотното осигурување за случај на смрт

За тарифната група доживотното осигурување за случај на смрт каматна стапка применета при пресметка на математичката резерва изнесува 2,25% и се користат Македонски демографски таблици на смртност од 2006-2008 година за вкупно население за сите договори за осигурување склучени до 01.06.2020.

За договорите склучени од 01.06.2020 до 01.05.2021 година оваа тарифна група има измена на каматната стапка за пресметка на премии и математичка резерва која изнесува 2% со користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

д. Осигурување на живот во случај на смрт со опаѓачки осигурени суми согласно амортизациониот план на кредит.

За договорите склучени до 01.05.2020 година за овие тарифни групи се пресметува со применети Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година со 2,5% каматна стапка.

Од 01.05.2020 тарифните групи се променети и се применуваат Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година со 2% каматна стапка.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

ѓ. Дополнително осигурување кон осигурување на живот, Осигурување на тешко болни состојби

За тарифите на дополнително осигурување кон осигурувањето на живот - Осигурување на тешко болни состојби се применуваат:

За договорите склучени до 01.01.2014 година се користи каматна стапка од 3% со применети Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 1991 година.

За договорите од 01.04.2014 година до 01.01.2016 година се користи каматна стапка од 2,75% со применети Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 1991 година

Од 01.01.2016 година се намалува каматната стапка за пресметка на математичка резерва на 2,5% со применети Таблици на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012

година, и од 01.06.2020 година каматната стапка за пресметка на премии и математичка резерва изнесува 2%.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година.

е. Дополнително осигурување кон осигурување на живот - Осигурување од малигни болести

За тарифата Дополнително осигурување кон осигурувањето на живот од малигни болести се користат: Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година - Вкупно население; Таблицы на поболување Cancer Unisex; користена каматна стапка за пресметка на премии и математичка резерва изнесува 1%.

ж. Рента со одредено траење со еднократна уплата на премија.

За тарифните групи од лична рента со одредено траење со еднократна уплата на премија се користат: Таблицы на рента AVÖ 2005R Unisex, генерација 1972; ТКС од 1,5% за пресметка на премии и математичка резерва.

з. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со еднократна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик и дополнително осигурување за случај смрт поради незгода и смрт поради сообраќајна незгода.

За овие тарифни групи се користат: Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2002 година – попис на население 2000/2002 година - Вкупно население; користена каматна стапка од 2,5% за пресметка на премии и математичка резерва за договорите склучени до 01.05.2020 година.

За договорите склучени по 01.05.2020 се користат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година - Вкупно население со применета каматна од 2% за пресметка на премии и математичка резерва.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година.

с. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови со повеќекратна уплата на премија каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик поврзано со осигурување за случај на смрт-флекси инвест.

За овие тарифни групи за пресметка на премии и математичка резерва се применуваат Хрватски таблицы на смртност 2000-2002, применетата каматна стапка изнесува 1%.

и. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик поврзано со осигурување за случај на смрт и доживување

За овие тарифни групи за договорите склучени до 01.06.2020 се користат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година со каматна стапка од 2,25% за пресметка на премии и математичка резерва.

За договорите склучени по 01.06.2020 година се применуваат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година и каматната стапка за пресметка на премии и математичка резерва изнесува 2%.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблицы на смртност од 2012 година.

ј. Осигурување на живот поврзано со инвестициски фондови каде осигуреникот го превзема инвестициониот ризик поврзано со детско штедно осигурување.

За овие тарифни групи се користат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година со каматна стапка од 2% за пресметка на премии и математичка резерва.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

к. Дополнително осигурување за траен инвалидитет

За оваа тарифна група се користат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година со каматна стапка од 2% за пресметка на премии и математичка резерва.

За договорите за осигурување со почеток на осигурување по 01.05.2021 за пресметка на премии и математичка резерва се применува каматна стапка од 1,5% и користени Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година.

л. Колективно ризико осигурување за случај на смрт.

За овие тарифни групи се користат Таблицы на смртност на Република Хрватска - Хрватски таблици на смртност од 2012 година – попис на население 2010/2012 година со каматна стапка од 0% за пресметка на премии и математичка резерва. За тарифните групи за кои податоците за пресметка на математичката резерва не се генерирани на ниво за секој осигуреник поединечно за пресметка на математичка резерва се пресметува просечна пристапна стапка за целокупен договор за осигурување и пресметковната старост за пресметка на математичката резерва е поголемата од староста за пресметка на премија и просечната старост на колективот на денот на пресметка.

Износот на бруто математичката резерва на ден 31.12.2021 година изнесува 3.142.838.261, МКД.

Износот на математичката резерва и дополнителна осигурена сума за истечени и сеуште неисплатени осигурени суми за доживување е составен дел на бруто математичката резерва кои се прикажани во Табела 2.

Друштвото применува намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цилмеризација). Стапката на цилмеризација која се користи при пресметка на математичката резерва изнесува 3,5%. Пресметаниот износ на неамортизираните трошоци за стекнување на осигурувањето на 31.12.2021 година изнесува 143.392.100, МКД.

За договорите за осигурување од класа 21, осигурување на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик Друштвото издвојува посебна резерва која на 31.12.2021 е со вкупен бруто износ 177.889.082, МКД.

Составен дел на математичката резерва е и дополнителната резерва од точка 5.2./7) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да   б) Не

Просечниот принос кој Друштвото го остварило од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва во претходните три години изнесува 3,88% пресметан како прост просек, односно 3,86% пресметан како тежински просек. Просечниот годишен принос од вложувањата на

средствата кои ја покриваат математичката резерва изнесува 4%, 4,05% 3,35% за периодот 2019-2021 година.

Преглед на просечниот принос од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва е даден во Табела 1.

Табела 1

	Просечна математичка резерва	Нето приход од математичка резерва	Просечен принос од математичка резерва
2016	1.276.267.907	52.825.198	4,14%
2017	1.629.859.004	66.195.731	4,06%
2018	2.043.447.464	86.695.676	4,24%
2019	2.485.185.177	99.390.474	4,00%
2020	2.832.132.562	114.606.960	4,05%
2021	3.050.837.362	109.400.867	3,59%
		Прост просек:	3,88%
		Тежински просек:	3,86%

2021	3.050.837.362	109.400.867	3,59%
------	---------------	-------------	-------

Стапката на приноси кои Друштвото ги остварува од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва во последните 3 години е со тенденција на опаѓање.

Табела 2

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА	Бруто износ	Нето износ
Пресметана математичка резерва (со цилмеризација)	2.965.464.122	2.965.464.122
Резерва за преносни премии	157.246.398	157.246.398
Резерва за гарантирани бонуси и попусти	10.443.318	10.443.318
Резерви за идни бонуси и попусти	7.087.105	7.087.105
Резерви за истечени но неисплатени полиси	20.768.287	20.768.287
Резерви за бонуси за истечени но неисплатени полиси	267.073	267.072
Дополнителна резерва (од точка 4.3/6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви)		
Износ на административни трошоци по однос на договорите каде траењето на осигурување е подолго од траењето на плаќање премија	138.808.356	138.808.356
Останато		
Износ на загарантирани откупни вредности	2.402.656.712	2.402.656.712

Тест на адекватност на обврските (LAT)

Друштвото спроведува тест на адекватност на обврските (LAT).

Претпоставки користени за проекцијата на идни парични текови:

Паричните текови се пресметуваат за сите наредни години до истек (доживување) на секоја полиса посебно, земајќи ги предвид:

- тековната состојба на полисите од анализираното портфолио на 31.12.2021 година,

- влезните параметри за анализираното портфолио: таблици на смртност, комутативни броеви, вкалкулирана каматна стапка, трошоци за склучување, инкасо трошоци, управни трошоци, ризико-доплаток и стапка на цилмеризација), и

- искусствените проценки за веројатноста за смртност и сторно: откуп, капитализација и сторно поради неплаќање на премија на активните полиси, односно само смртност за капитализираните и еднократните полиси.

Покрај основниот тест на адекватност на обврските (LAT) се спроведува и тест на чувствителност при што се земаат следните претпоставки: зголемена стапка на смртност, зголемена стапка на откуп, зголемени оперативни трошоци и намалување на стапката на принос и соодветно намалено дисконтирање.

Тестот на адекватност на обврските (LAT) се спроведува со развиен модел за тарифните групи од 3-те најзначајни портфолија кои имаат вкупно учество од 94,59% од вкупната математичка резерва, и 95,51% од вкупниот број на договори во портфолиото на друштвото.

Тестот на адекватност на обврските (LAT) покажува достаточност на прокнижената математичка резерва на 31.12.2021.

6.7. Run-off анализа

Друштвото на квартално изготвува анализа на адекватност на резервите за обврските по основ на штети со анализа на доволност на резервираните штети (*run off*- анализа).

Следењето на адекватност на резервираните штети со помош на *run off*- анализата се врши на три начини, се анализираат:

- само RBNS, резервите за настанати и пријавени штети
- само IBNR, резервите за настанати и непријавени штети
- IBNR и RBNS заедно.

Run-off анализа се изготвува за класите на дополнително осигурување од незгода, Класа 01 и Класа 02- Здравствено осигурување како дополнително осигурување кон основното осигурување на живот.

Резултатите од *run off* анализата се прикажани одделно за настанати и пријавени штети во Табела 3.1 и за настанати и непријавени штети во Табела 3.2.

Во Табела 3.3 е прикажан вкупниот резултат од *run-off* анализата.

Табела 3.1

1Q2021 Run-off-RBNS		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2020	1	52.448	8,05%	242.102	14,27%	294.550	12,55%
31.12.2019	2	287.152	51,01%	353.676	41,51%	640.828	45,29%
31.12.2018	3	289.611	40,14%	514.639	96,48%	804.250	64,09%
31.12.2017	4	467.937	44,50%	514.603	100,00%	982.540	62,73%

Табела 3.2

1Q2021 Run-off-IBNR		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2020	1	820.539	37,83%	0	0,00%	820.539	37,83%
31.12.2019	2	523.425	17,75%	0	0,00%	523.425	17,75%
31.12.2018	3	8.425	0,32%	0	0,00%	8.425	0,32%
31.12.2017	4	-474.021	-18,56%	0	0,00%	-474.021	-18,56%

Табела 3.3

1Q2021 TOTAL Run-off		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2020	1	872.987	30,95%	242.102	14,27%	1.115.089	24,69%
31.12.2019	2	810.577	23,08%	353.676	41,51%	1.164.253	26,68%
31.12.2018	3	298.036	8,88%	514.639	96,48%	812.675	20,89%
31.12.2017	4	-6.084	-0,17%	514.603	100,00%	508.519	12,34%

Вкупната *Run-off* анализа е позитивна за пресметковниот период за сите периоди. За дополнителното осигурување од Тешко болни состојби не се издвојува резерва за настанати и непријавени штети, *Run-off* анализата се пресметува за настанати и пријавени штети.

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Реосигурителното покритие е согласно програмата за реосигурување. Сопствениот удел на Друштво за осигурување на живот изнесува 30.000 ЕВРА, односно противвредност на тој износ во македонски денари пресметана по среден курс на НБРМ на денот на склучување на договорите за осигурување. Во случај на настанување на осигурен случај смрт реосигурителот обезбедува покритие за осигурени суми над 30.000 евра нето штета согласно годишниот договор за реосигурување 300.000 над 30.000 евра по поединечен осигурен случај. Во месец јуни Друштвото усвои ревидирана програма за реосигурување согласно условите за реосигурување кои ги понуди реосигурителот за обнова на годишниот договор за реосигурување и реосигурување од катастрофални ризици за колективни договори за осигурување за живот. Следната Табела 4 е приказ на максимално покритие согласно ревидираната програмата за планирано реосигурување за 2021 година.

Табела 4

Класа на осигурување	Покриени ризици	Тип на договор	Самопридржај	Лимит на покрите
01/19/21	Смрт од болест, смрт од несреќен случај, смрт од сообраќајна незгода, Смрт на двајца родители кај тарифите на детско штедно осигурување	XL	30.000 EUR	300.000 EUR над 30.000 EUR
19	Смрт од болест, смрт од несреќен случај, смрт од сообраќајна незгода за колективни договори за осигурување	CAT XL	90.000 EUR	560.000 EUR

Со почеток 01.07.2021 година Друштвото го обнови годишниот договор за реосигурување со важност 01.07.2020-30.06.2021. Кон договорот за реосигурување реосигурителот го прифаќа ризикот од осигурување за траен инавлидитет за дополнително осигурување од несреќен случај кон основното осигурување на живот за сите осигурени случаи со вкупна агрегирана осигурена сума по осигуреник над 30.000 ЕУР со лимит на покрите до 300.000ЕУР.

Со почеток од 01.07.2021 Друштвото склучи нов договор за реосигурување од катастрофални ризици за колективни договори за осигурување на минимум 3 лица по штетен настан со лимит на покрите 560.000 ЕУР и самопридржај од 90.000 ЕУР по штетен настан.

Сите ризици на со осигурени суми кои ги надминуваат лимитите на годишниот договор во моментот на склучување на договорот се прифатени од реосигурителот во рамките на годишниот договор.

По исклучок ризикот на дополнителното осигурување тешко болни состојби за полисата 59509 која Друштвото ја прифаќа без реосигурително покрите за ризикот над самопридржајот, со осигурена сума 31.250, ЕУР и полисата 112604 која Друштвото ја прифаќа без реосигурително покрите за ризикот над самопридржајот, со осигурена сума 50.000, ЕУР

Ризиците кои го надминуваат максималното покрите дадено во претходната табела потребно е да се реосигураат со факултативни договори за реосигурување.

Друштвото на ниво на Агрегирана осигурена сума по осигуреник месечно ја следи потребата од факултативни договори за реосигурување.

Друштвото нема активни факултативни договори за реосигурување на 31.12.2021 година.

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	01	19,60%	19,60%
здравствено	02	51,93%	51,93%

Коефициентите на штети се во рамките на очекувањата по соодветна класа.

Бројот на штети особено дополнителното осигурување за случај на незгода е мал исто како и просечниот износ на исплатена штета што го прави дополнителното осигурување профитабилно и што се должи на нискиот коефициент на штети.

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

- а) Да   б) Не

Потребното ниво на маргината на солвентност согласно Член 76 од Законот за супервизија во осигурување на 31.12.2021 година изнесува 191.704.577, МКД.

Капиталот на друштвото е поголем од потребното ниво на маргината на солвентност, исто така капиталот е поголем и од гарантниот фонд дефиниран во Член 77 од Законот за супервизија во осигурување.

9) Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Премиите и техничките резерви на Друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви. Постои усогласеност на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководствени стандарди и правилност на пресметките во годишните сметки во однос на формирање на техничките резерви и другите резерви на Друштвото.

Врз основа на извршена анализата сметам дека пресметаните премии и издвоените технички резерви обезбедуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Динамика на решавање и исплата на штети

Класа на осигурување	Динамика на решавање на штети	Динамика на исплата на штети
01 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	91,72%	100%
02 - Здравствено осигурување	87,50%	100%
19 - Осигурување живот	90,85%	100%
21 - Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови	96,77%	100%
ВКУПНО	90,97%	100%

Пресметката на коефициентот на динамика на решавање на штети се врши врз основа на соодносот помеѓу збирот на исплатените и одбиени штети во текот на годината и збирот на резервираните штети на почетокот на годината и пријавените штети во текот на годината.

Пресметаниот коефициент за динамика на исплата на штети го зема предвид соодносот помеѓу бројот на ликвидирани штети во текот на годината и бројот на исплатени штети во текот на годината.

Просечен период на решавање на штети

Класа на осигурување	Просечен период на ликвидација на штети	Просечен период на исплата на штета
01 - Осигурување од последици на несрекен случај - незгода	20,86	0,42
02 - Здравствено осигурување	40,41	0
19 - Осигурување живот	45,10	0
21 - Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови	140	0
ВКУПНО	30,89	0,24

Пресметката на просечниот период на решавање на штети се врши врз основа на податоците за бројот на пријавени штети и временскиот период од пријавата до ликвидација на штетата.

Просечниот период за кој се решаваат штетите во 2021 година изнесува 30,89 календарски денови.

Периодот во кој се врши исплата на ликвидираниот штета е уште пократок и изнесува 0,24 денови.

Друштвото прави тестирање на финансиската состојба во случај на сериозни шокови (стрес-анализа).

Во основното сценарио се земаат тековните и проектираните макроекономски податоци: БДП, Инфлација, Каматни стапки, вкalkулирана каматна стапка за пресметка на математичка резерва. На овие влезни податоци се проектираат негативни сценарија кои ќе влијаат на финансиската состојба на Друштвото а со тоа и на капиталната адекватност. Друштвото ги дефинира следните сценарија за стрес тестирање:

1. Каматен шок

Целта на оваа стрес тест анализа е утврдување на влијанието на падот на пазарните каматни стапки врз финансискиот резултат и адекватноста на капиталот.

2. Девизен шок

Целта на оваа стрес тест анализа е утврдување на влијанието на промената на девизниот курс на МКД во однос на ЕУР врз финансискиот резултат и адекватноста на капиталот.

3. Шок на намалување на каматна стапка за пресметка на математичка резерва

Целта на оваа стрес тест анализа е утврдување на влијанието на намалување на каматна стапка за пресметка на математичка резерва.

За сите спроведени сценарија на стрес тест се определува директно влијанието врз капиталната адекватност, земајќи го износот на законскиот капитал во МКД.

Резултатите покажаа дека нема влијание на адекватноста на капиталот на друштвото.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

а) позитивно

б) мислење со резерва

в) негативно

10) Останато

Согласно ораганизационата поставеност на работата на Друштвото назначениот овластен актуар е независен во организационите делови и за работата директно одговара пред Генерален Директор на друштвото.

Назначениот овластен актуар:

- учествува во утврдување на цени и дизајн на осигурителните производи;
- врши пресметување на резервите;
- изготвува анализа на профитабилност на производите, анализите на профитабилност ги презентира пред менаџментот на друштвото;
- врши анализа и контрола на договорите за осигурување;
- врши анализи и контрола на штети, ја анализира фреквенцијата на штети;
- подготвува актуарски анализи на:
  - Профитабилноста на Друштвото и тарифите одделно
  - Трошоците на Друштвото и трошоците по тарифите одделно (вкalkулирани vs реални)
  - Смртност и сторно (сторно, капитализации, откупи).
- спроведува тест на адекватност на обврските (LAT).
- учествува во подготовка на анализа на адекватност на средствата и обврските, која ја спроведуваат заедно со организационата единица за ризици;
- врши анализа на соодветно реосигурително покритие, анализите се презентираат и дискутираат на редовните состаноци на Менаџмент на Друштвото.
- учествува во подготовка на осигурително-статистичките податоци
- ги анализира податоците и дава препораки за подобрување на квалитетот на податоци.

Датум: 28.02.2022

Потпис:

Додаток 2- Годишна сметка

ЕМБС: 05920922

Целосно име: КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за животна осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2021

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	3.278.938,00			3.870.601,00
3	-- Останати нематеријални средства	3.278.938,00			3.870.601,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	4.575.685,00			3.348.314,00
8	-- Постројки и опрема	2.477.396,00			1.884.090,00
9	-- Транспортни средства	169.579,00			24.852,00
12	-- Останати материјални средства	1.928.710,00			1.439.372,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	3.421.912.128,00			3.689.070.177,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)				35.716.226,00
17	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва				35.716.226,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	3.421.912.128,00			3.653.353.951,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	2.626.478.246,00			3.044.299.115,00
23	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	301.085.951,00			300.769.123,00
25	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	301.085.951,00			300.769.123,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	2.325.392.295,00			2.743.529.992,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	2.265.604.501,00			2.703.572.929,00
29	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	59.787.794,00			39.957.063,00
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани	795.433.882,00			609.054.836,00

	(036+037+038+039)			
36	-- Депозити	731.500.186,00		548.504.510,00
38	-- Останати дадени заеми	63.933.696,00		60.550.326,00
41	-- Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК(ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	96.871.220,00		173.814.561,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	915.241,00		1.176.331,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	915.241,00		1.176.331,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	118.987.025,00		116.933.491,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	38.382.578,00		40.248.938,00
53	-- Побарувања од осигуреници	38.382.578,00		40.248.938,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	1.051.879,00		1.050.713,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	79.552.568,00		75.633.840,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	79.016.776,00		74.773.529,00
61	-- Останати побарувања	535.792,00		860.311,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	17.055.773,00		16.369.723,00
63	-- З. ЗАЛИХИ	102.000,00		
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	4.562.288,00		3.499.604,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	3.668.260.298,00		4.008.082.802,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	513.734.601,00		597.745.184,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	184.131.750,00		184.131.750,00
71	-- III.СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	9.765.970,00		9.765.970,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	91.561.126,00		121.095.344,00
75	-- Законски резерви	91.561.126,00		121.095.344,00
79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	159.205.042,00		218.273.477,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	88.602.653,00		84.010.583,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	2.981.869.402,00		3.178.664.195,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	8.804.453,00		11.938.288,00
88	-- Бруто математичка резерва	2.958.836.463,00		3.142.838.261,00
89	-- Бруто резерви за штети	14.228.486,00		23.887.646,00
93	-- Г.БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	99.985.698,00		177.889.082,00

94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	1.511.261,00		1.970.762,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	1.511.261,00		1.970.762,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	71.159.336,00		51.592.940,00
100	-- I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	1.000,00		17.853,00
101	-- Обврски спрема осигуреници	1.000,00		17.853,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	71.158.336,00		51.575.087,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	63.034.805,00		46.948.179,00
109	-- Тековни даночни обврски	5.032.946,00		1.341.304,00
110	-- Останати обврски	3.090.585,00		3.285.604,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)			220.639,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	3.668.260.298,00		4.008.082.802,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	803.728.731,00			849.982.468,00
202	-- I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	653.137.013,00			683.035.007,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	654.531.544,00			688.281.884,00
207	-- Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	2.146.450,00			2.374.132,00
208	-- Промена во резервата за преносна премија	-284.538,00			3.133.835,00
210	-- Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	467.381,00			261.090,00
211	-- II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	146.002.476,00			164.571.960,00
219	-- Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	146.002.476,00			164.571.960,00
220	-- Приходи од камати	124.366.148,00			129.068.414,00
221	-- Приходи по основ на курсни разлики	7.094.158,00			13.356.287,00
223	-- Нереализирани добивки од вложувања	14.144.728,00			21.584.699,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	397.442,00			562.560,00

226	-- Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	397.442,00		562.560,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	4.589.242,00		2.375.501,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	704.837.255,00		755.747.581,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	240.564.106,00		303.286.885,00
238	-- Бруто исплатени штети	237.694.640,00		293.627.725,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	1.051.879,00		
242	-- Промени во бруто резервите за штети	3.921.345,00		9.659.160,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	253.407.803,00		184.001.798,00
246	-- Промени во математичка резерва, нето од реосигурување (247-248)	253.407.803,00		184.001.798,00
247	-- Промени во бруто математичка резерва	253.407.803,00		184.001.798,00
255	-- III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (256-257)	51.724.615,00		77.903.384,00
256	-- Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот	51.724.615,00		77.903.384,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	143.485.123,00		158.273.145,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	93.863.483,00		103.574.161,00
263	-- Провизија	56.723.407,00		54.639.013,00
264	-- Останати трошоци	7.410.948,00		13.649.017,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	29.729.128,00		35.286.131,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	49.621.640,00		54.698.984,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	3.959.022,00		3.150.673,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	17.485.550,00		20.637.733,00
270	-- Плати и надоместоци	10.911.307,00		13.109.978,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	1.047.664,00		1.225.991,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	4.650.790,00		4.954.348,00
274	-- Останати трошоци за вработените	875.789,00		1.347.416,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои	2.266.074,00		1.775.823,00

	не вршат дејност со сите давачки			
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	25.910.994,00		29.134.755,00
277	-- Трошоци за услуги	21.744.247,00		23.586.649,00
278	-- Материјални трошоци	1.632.616,00		2.030.970,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	2.534.131,00		3.517.136,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	11.346.794,00		21.043.067,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	11.346.794,00		21.043.067,00
289	-- Расходи за курсни разлики	199.716,00		16.687.596,00
290	-- Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на вложувања	11.147.078,00		4.355.471,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	6.170.163,00		6.447.095,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	6.170.163,00		6.447.095,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	-1.861.349,00		4.792.207,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	-3.962.384,00		3.870.025,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	2.101.035,00		922.182,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	98.891.476,00		94.234.887,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	98.891.476,00		94.234.887,00
312	-- Данок на добивка	10.288.823,00		10.224.304,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	88.602.653,00		84.010.583,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	70,00		74,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
320	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	88.602.653,00		84.010.583,00
329	-- Добивка за годината	88.602.653,00		84.010.583,00
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	88.602.653,00		84.010.583,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста	Нето за тековна година
---------------	------	------------------	-------------------------	-----------------------	------------------------

			за тековна година	
613	-- Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	9.960.463,00		9.227.133,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	6.681.525,00		6.419.568,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	3.278.938,00		2.807.565,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	5.365.410,00		5.069.090,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	3.808.289,00		4.269.090,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	1.557.121,00		800.000,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	8.378.089,00		9.035.526,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	7.457.814,00		7.951.436,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	920.275,00		1.084.090,00
641	-- Набавна вредност на транспортни средства	4.063.236,00		3.852.726,00
643	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	3.893.657,00		3.827.874,00
644	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	169.579,00		24.852,00
645	-- Оригинални уметнички и литературни дела	240.169,00		240.169,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	145.000.186,00		92.504.510,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	586.500.000,00		456.000.000,00
660	-- Останати дадени заеми (до една година) (< или = АОП 038 од БС)	3.694.202,00		6.501.882,00
661	-- Останати дадени заеми (над една година) (< или = АОП 038 од БС)	60.239.494,00		58.048.444,00
664	-- Должнички инструменти (АОП 660+661)(< или = АОП 041 од БС)	63.933.696,00		64.550.326,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	17.055.773,00		16.369.723,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	2.833.641,00		1.858.038,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	2.266.074,00		1.775.823,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	5.545.794,00		5.880.958,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	2.194.485,00		2.401.101,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или	4.266.101,00		4.027.384,00

	= АОП 277 од БУ)			
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	2.040.776,00		1.723.738,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	2.753.027,00		3.612.623,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	8.233.290,00		15.429.864,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	3.638.120,00		4.034.218,00
692	-- Трошоци за резервни делови и материјали за поправка и одржување(< или = АОП 278 од БУ)	262.694,00		253.855,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	223.299,00		288.376,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	618.629,00		796.306,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	483.602,00		125.780,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	1.500,00		3.900,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	111.990,00		72.640,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	414.504,00		615.893,00
701	-- Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	912.028,00		1.080.411,00
702	-- Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	28.612,00		28.612,00
703	-- Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	134.065,00		330.317,00
704	-- Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	205.617,00		205.596,00
705	-- Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	733.640,00		940.137,00
707	-- Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	340.641,00		916.063,00
710	-- Останати трошоци од работењето(< или = АОП 279 од БУ)	10.000,00		16.000,00
712	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	70,00		74,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година

2479	- 65.11 - Осигурување на живот	849.982.468,00			
-------------	--------------------------------	----------------	--	--	--

Потпишано од:

Vesna Ristanchevska

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Кликнете на ПОВТОРНО ПОДНЕСИ за ја пратите годишната сметка до Централен регистар на одобрување.

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.